

PLÁN SPRÁVEDLIVÉ ÚZEMNÍ TRANSFORMACE

Upozornění

Návrh Plánu spravedlivé územní transformace zpracovalo Ministerstvo pro místní rozvoj ve spolupráci s relevantními partnery. Zapojeno je zejména Ministerstvo životního prostředí jako řídicí orgán budoucího Operačního programu Spravedlivé transformace.

Předkládaný materiál popisuje v souladu se strukturou danou připravovaným nařízením k FST očekávané výsledky a dopady transformace do definovaného území a identifikuje jednotlivé typové aktivity, které jsou s touto transformací spojeny.

Struktura dokumentu vychází z dostupných informací z vyjednávání návrhu nařízení o programu, který dosud nebyl schválen. Obsah legislativního rámce pro FST je dojednáán. Nyní probíhají formální procesy mezi evropskými institucemi, které povedou k jeho schválení a vstupu v platnost i účinnost. Předpoklad schválení je 2. Q 2021.

Ve stávající verzi 1.7 – oproti předchozím verzím – jsou zásadní změny v kapitole 2.4 Typ plánovaných operací a kapitola 3 Řídicí mechanismus.

1 Obsah

1. Proces transformace	4
1.1 Očekávaný proces transformace na klimaticky neutrální ekonomiku	5
1.1.1 Nové produktivní investice podporující změnu struktury hospodářství a snižující dopady transformace průmyslu, energetiky, útlumu těžby uhlí	7
1.1.2 Investice do nízkouhlíkové ekonomiky, dekontaminace, revitalizace a resocializace území a do oběhového hospodářství.....	7
1.1.3 Investice do potenciálu lidí v souvislosti s transformací průmyslu, energetiky, útlumem těžby uhlí a rozvojem nových hospodářských aktivit	7
1.1.4 Podpora inovační výkonnosti rozvojem výzkumu a vývoje s většími přínosy pro hospodářství a společnost.....	8
1.2 Určení území	8
1.2.1 Určení nejvíce postižených území v ČR - kritéria pro výběr regionů	10
1.2.2 Sada Kritérií	11
1.2.3 Definování daného území.....	16
2. Posouzení výzev spojených s transformací pro každé z určených území.....	18
2.1 Posouzení hospodářského, sociálního a územního dopadu transformace na klimaticky neutrální hospodářství.....	18
2.2 Rozvojové potřeby a cíle do roku 2030 s ohledem na dosažení klimaticky neutrálního hospodářství Evropské Unie do roku 2050	25
2.3 Soudržnost s relevantními celostátními, regionálními nebo územními strategiemi a plány..	28
2.3.1 Vazba na NECP.....	28
2.3.2 Vazba na národní RIS3 strategii – Národní výzkumná a inovační strategie pro inteligentní specializaci České republiky 2021 – 2027	28
2.3.3 Vazba na regionální RIS strategie	29
2.3.4 Vazba na dokumenty na celostátní úrovni.....	42
2.3.5 Vazba na dokumenty na regionální úrovni.....	43
2.4 Typ plánovaných operací	46
2.4.1 Návrh struktury podpory regionů v PSÚT	46
2.4.2 Ústecký kraj - prioritní oblasti podpory v procesu transformace	49
2.4.3 Karlovarský kraj - prioritní oblasti podpory v procesu transformace.....	69
2.4.4 Moravskoslezský kraj prioritní oblasti podpory v procesu transformace.....	88
2.4.5 Metodika pro hodnocení potenciálně strategických projektů:.....	104
2.4.6 Výčet příkladů operací a podniků jiných než MSP	106
2.4.7 Analýza pracovních míst definující oprávněnost uvedených operací velkých podniků 107	
2.5 Ukazatele výstupů nebo výsledků pro jednotlivé programy.....	110
3. Řídicí mechanismus	112
3.1 Partnerství.....	112
3.2. Sledování a hodnocení.....	113

3.3. Subjekt(y) koordinace a sledování	114
4. Seznam tabulek.....	116
5. Seznam obrázků	116
6. Seznam příloh.....	117
5.1 Transformační plány regionů	117
5.2 Indikativní seznam produktivních investic.....	117
5.3 Seznamy strategických projektů.....	117

Pracovní verze 1.7

1. Nástin transformace a určení nejvíce postižených území v členském státě

Ústecký, Moravskoslezský a Karlovarský kraj byly historicky specializovány na tradiční průmyslová odvětví s významnou rolí těžkého průmyslu, těžby surovin a energetiky. Hospodářská transformace v těchto krajích je proto i z těchto důvodů náročnější, obtížnější a byla dosud pouze částečně úspěšná. Vzhledem ke svému přírodnímu bohatství a jeho využití v období průmyslové revoluce, v době „uhlí a páry“ a pak během rozvoje průmyslu jako páteře ekonomiky se tyto regiony staly zvláště významnými pro hospodářský rozvoj bývalého Československa. Upřednostnění ekonomické výkonnosti před vyvážeností z hlediska sociálního a environmentálního pilíře udržitelného rozvoje pro ně původně znamenalo mimořádný rozvoj, později však znamenalo ztrátu ve srovnání s dalšími regiony České republiky. Současné postavení krajů v hospodářství ČR, vývoj tohoto postavení a koncentrace dílčích problémů, které souvisí s historickou specializací krajů, ukazují na nedokončenou transformaci. To ovlivňuje ekonomický rozvoj a konkurenceschopnost krajů jako celku, s širším dopadem do sociální a environmentální oblasti, resp. limity dané např. vzdělanostní skladbou obyvatelstva (která je důsledkem minulého upřednostňování využití nerostného bohatství) ovlivňují současný ekonomický výkon těchto regionů. Vyrovnávání příležitostí (koheze) mezi regiony ČR vytváří potřebu podpořit restrukturalizaci hospodářství uvedených krajů ze strany státu. Tím spíše, že adaptace krajů na situaci, která nastává v souvislosti s novými klimatickými závazky, bude představovat mimořádnou výzvu a vlastní zdroje krajů jsou pro tuto adaptaci zcela nedostatečné.

Transformace energetiky a průmyslu, snížení energetické náročnosti a přeměna zdrojů energie vyvolá změny nejen ve strukturálně postižených krajích, ale v celé České republice. **Nepochybně půjde o změny, které přinesou strukturálně postiženým krajům další „strukturální stres“, v jehož důsledku může snadno nastat prohloubení či zhoršení současných strukturálních problémů dotčených krajů.**

Hospodářská proměna strukturálně postižených krajů naráží také na systémové bariéry, které platí pro celou ČR, ale které mají právě ve strukturálně postižených krajích význam větší než jinde, a to kvůli koncentraci problémů v těchto krajích.

Největší dopad se předpokládá na hospodářsky strukturálně postižené kraje, na které je zaměřen Strategický rámec Hospodářské restrukturalizace Ústeckého, Moravskoslezského a Karlovarského (dále jen „strategie RE:START“) tedy Ústecký, Moravskoslezský a Karlovarský kraj, kdy tyto kraje jsou nejvíce postižené postupným ukončováním těžby, tlakem na omezování výroby energie z uhlí a snižováním emisí skleníkových plynů z těžkého průmyslu, jelikož v těchto regionech v návaznosti na historický vývoj a provázanost jednotlivých segmentů je největší koncentrace těchto odvětví průmyslu, které pozměnily jejich i krajinný ráz, jsou z tohoto důvodu také označovány jako uhelné regiony. Podrobnější popis určení území viz kapitola 1.2.

1. Proces transformace

Uhelné regiony mají velký rozsah starých zátěží (např. rozsáhlé plochy po těžbě, poškozené některé složky přírody či životního prostředí, narušené urbánní struktury) nebo negativních jevů, jejichž původ souvisí s těmito zátěžemi (např. sociální složení populace, soustředěním sociálně patologických jevů ve vyloučených lokalitách), které je třeba řešit. Značnou zodpovědnost za řešení těchto problémů má kromě vlastníků těžebních společností také stát, který se musí významně zasadit za odstranění poškozených území a, je-li to možné, využít jich k dalšímu rozvoji (např. území rekultivovaných po těžbě).

Uhebné regiony se musí proměnit, rozvíjet, hledět do budoucnosti, usilovat o nalezení a využití nových příležitostí vlastním úsilím. To nemůže zajistit sám stát, v regionech musí být fungující, spolehlivé a důvěryhodné instituce, aktivní občané a jejich iniciativy, které se o změnu snaží. K úspěchu strategie je proto třeba, aby místní hráči, vč. soukromých podniků a neziskových organizací, sami aktivně usilovali o změnu. Účelem strategie je takové aktivity podpořit, mobilizovat místní aktéry, vtáhnout je do realizace a podpořit změny, které jsou generovány zevnitř jednotlivých krajů¹.

Transformace emisně náročného průmyslu, energetiky a související útlum těžby uhlí k energetickým účelům, a nové příležitosti, které se objevují také v těchto uhebných regionech, vycházejí jednak z klimatických závazků ČR k mezinárodnímu společenství, jednak reagují na Zelenou dohodu pro Evropu, která předpokládá (požaduje) přechod k nízkouhlíkové energetice a v horizontu roku 2050 deklaruje záměr dosáhnout uhlíkové neutrality.

Nové požadavky na čistší zdroje energie, snížení její spotřeby a dekarbonizaci průmyslu vyvolávají potřebu nových technologií, zcela nových řešení a představují tak příležitost ke vzniku nových hospodářských aktivit, k rychlejší přeměně stávajících firem ve strukturálně postižených krajích a k jejich vstupu do nových oborů, k inovacím, vývoji a uplatnění nových výrobků, služeb, technologií, postupů řízení energetických sítí apod., které mohou strukturální přeměnu hospodářství uspišit. Novou příležitostí je také dostupnost veřejných prostředků, které budou zaměřeny na podporu transformace uhlíkově náročných odvětví a s využitím výzkumu, vývoje a inovací na celkovou diverzifikaci ekonomiky těchto regionů. Tyto prostředky představují potenciálně nový významný zdroj veřejných investic na podporu nových hospodářských aktivit či na podporu transformace ve stávajících odvětvích. Ve strukturálně postižených regionech pomohou veřejné investice k likvidaci starých (ekologických) škod, rozvoji zejména malých a středních podniků podporou inovací, rozšířením potenciálu pro výzkum a vývoj užitečný nejen v těchto regionech, ale zejména v jejich prospěch. Jsou tak dalším zdrojem pro přeměnu hospodářského, sociálního a environmentálního prostředí krajů, která je nutnou součástí růstu jejich konkurenceschopnosti v poměru k dalším regionům ČR i v mezinárodním kontextu.

1.1 Očekávaný proces transformace na klimaticky neutrální ekonomiku

1.1 Nástin plánované transformace, která je zaměřena na dosažení cílů Unie v oblasti energetiky a klimatu pro rok 2030 a klimaticky neutrálního hospodářství do roku 2050, v souladu s cíli integrovaných vnitrostátních plánů v oblasti energetiky a klimatu a dalších stávajících plánů spravedlivé územní transformace s harmonogramem pro ukončení nebo omezení činností, jako je těžba uhlí a lignitu nebo výroba elektřiny z uhlí

Vizí spravedlivé transformace regionů je jejich příprava na dopady transformace energetiky a minimalizaci negativních ekonomických i sociálních dopadů na území těchto regionů. Nástrojem pro podporu těchto aktivit je Operační program spravedlivé transformace (dále jen

¹ Aktualizace Strategického rámce hospodářské restrukturalizace Ústeckého, Moravskoslezského a Karlovarského kraje
Plán spravedlivé územní transformace - draft v1.7.finulozeno_červen 2021

„OPST“), na **podporu území čelícím vážným sociálně-ekonomickým výzvám plynoucím z procesu transformace na klimaticky neutrální společnost. Prostřednictvím diverzifikace ekonomiky bude dosahováno cílů spojených s ochranou klimatu.** Prioritní témata, na které by měl být OP ST zaměřen více než ostatní programy podporované z EU zdrojů jsou proto následující:

- Ekonomická diverzifikace a přeměna
- Rekvalifikace a zvyšování kvalifikace, pomoc při hledání zaměstnání a sociální začlenění uchazečů o zaměstnání
- Podpora mitigačních a adaptačních opatření pro předcházení změn klimatu a udržitelnosti a odolnosti životního prostředí
- Lokální a SMART mobilita
- Činnosti v oblasti vzdělávání a sociálního začleňování

Cílem je usnadnit firmám i obyvatelům těchto regionů podporou transformace regionů urychlit změny v hospodářské struktuře, pomoci ke vzniku nových firem, podpořit nová řešení na základě výzkumu, vývoje a přispět k revitalizaci krajiny spojené se zelenou tranzicí. V rámci této oblasti byly navrženy aktivity a opatření, které povedou k realizaci nových příležitostí. Prioritní oblast transformace regionů stanovila čtyři cíle, (viz tabulka č. 1), které jsou zaměřeny na produktivní investice, novou nízkouhlíkovou ekonomiku a energetiku, na výzkum a vývoj, na podporu malých a středních podniků, na podporu některých velkých podniků, dále pak na infrastrukturu spojenou s transformací na nízkouhlíkovou ekonomiku, na revitalizaci a resocializaci ploch a krajiny, zejména na návaznosti na již zrealizovanou či připravovanou rekultivaci krajiny, v neposlední řadě pak investice do potenciálu lidí k lepší adaptaci na nové výzvy. Tyto cíle jsou v souladu s dlouhodobou vládní strategií RE:START pro hospodářsky postižené regiony. Strategie vznikla v široké diskusi regionálních i národních aktérů (quaduple helix) s cílem definovat přínosy procesu transformace průmyslu, energetiky a těžby uhlí k hospodářskému rozvoji regionů, jejich udržitelnému rozvoji a urychlení změny struktury hospodářství, což pomůže zmírnit negativní společenské důsledky těchto změn pro uhelné regiony.

Tabulka 1 – stanovení cílů transformace

Cíl	Opatření
Nové produktivní investice podporující změnu struktury hospodářství a snižující dopady transformace průmyslu, energetiky, útlumu těžby uhlí	Modernizace průmyslu a vznik nových podniků, zejména v oblastech s vyšší a vysokou přidanou hodnotou
Investice do nízkouhlíkové ekonomiky, dekontaminace, revitalizace a resocializace území a do oběhového hospodářství	Podpora budování a modernizace infrastruktury, výzkum a vývoj v této oblasti Revitalizace a resocializace krajiny po těžbě Podpora cirkulární ekonomiky
Investice do potenciálu lidských zdrojů v souvislosti s transformací průmyslu,	Outplacement - pakt zaměstnanosti – projekty zaměřené na ohrožené skupiny na trhu práce

energetiky, útlumem těžby uhlí a rozvojem nových hospodářských aktivit	<i>Vzdělávání pro novou ekonomiku v regionech a při přípravě lidí na měnící se trh práce</i>
Podpora inovační výkonnosti rozvojem výzkumu a vývoje s většími přínosy pro hospodářství a společnost	<i>Podpora transferu technologií</i>
	<i>Podpora VaV a spolupráce aplikační sféry (zejména MSP) s VaV organizacemi</i>
	<i>Podpora inovačního potenciálu firem</i>

1.1.1 Nové produktivní investice podporující změnu struktury hospodářství a snižující dopady transformace průmyslu, energetiky, útlumu těžby uhlí

Tento cíl je zaměřen na realizaci nových produktivních investic, zejména pak na podporu transformace výroby tradičního energeticky a surovině náročného průmyslu (např. nízkouhlíkové technologie v metalurgii, chemickém průmyslu apod.) stejně jako dalších odvětví zásadně ovlivněných přechodem na klimaticky neutrální ekonomiku. **Hlavním zaměřením bude podpora rozvoje malých a středních podniků, potenciál výzkumu a inovací, přenos a zavádění nových a pokročilých technologií a sítí, zaměřené na hospodářskou transformaci a restrukturalizaci nebo omezující dopady transformace energetiky a těžby uhlí, a to jak v oborech energetických, tak v oborech navazujících.** Účelem je zamezit ztrátě pracovních příležitostí a zachování historického know-how tradičního průmyslu pro využití v moderních technologiích.

1.1.2 Investice do nízkouhlíkové ekonomiky, dekontaminace, revitalizace a resocializace území a do oběhového hospodářství

Cíl je zaměřen na investice do technologií, infrastruktury, výzkumu a vývoje v oblasti nízkouhlíkové ekonomiky, náhrady stávajících či vzniku nových zdrojů energie, inteligentní a udržitelné místní mobility, **do nových oblastí podnikání** a dále na investice do dekontaminace, revitalizace a resocializace ploch, na zavádění oběhového hospodářství a s ním souvisejících technologií, procesů a metod. Účelem je pomoci procesu transformace regionů na hospodářsky vyspělé kraje a podpora oběhového hospodářství s využitím m. j. území postižených vlivy těžby a uhelnou energetikou. Veřejné prostředky přitom nesmějí nahradit legislativně definované povinnosti firem financovat ze svých prostředků aktivity související s jejich podnikatelskou činností jako je dekontaminace, sanace ekologických zátěží, rekultivace a jiné narovnávání environmentálních škod, zejména po těžbě surovin.

1.1.3 Investice do potenciálu lidí v souvislosti s transformací průmyslu, energetiky, útlumem těžby uhlí a rozvojem nových hospodářských aktivit

Cíl je zaměřen na přípravu lidí v jednotlivých krajích na hospodářské a sociální změny vyvolané transformací ekonomiky, útlumem těžby uhlí a rozvojem nových odvětví, a to vzděláváním pro novou ekonomiku a měnící se trh práce, adaptací na Průmysl 4.0. Podpora bude zaměřena do oblastí od počátečního, přes celoživotní vzdělávání, po specifické potřeby získávání nových dovedností a rekvalifikace. K tomu budou využity programy zvyšování a změny kvalifikace, aktivní pomoci uchazečům o zaměstnání a programy prevence a řešení následků sociálního

vyloučení.² Investice budou rovněž směřovány do oblasti sociálního chování s cílem změnit mapy chování obyvatel směrem ke společenské a environmentální odpovědnosti spojené s rozvojem inovativních služeb, s cílem podpořit energetické úspory, třídění odpadů, preferenci ekologických výrobků apod. (tzv. změna „social behaviour“).

1.1.4 Podpora inovační výkonnosti rozvojem výzkumu a vývoje s většími přínosy pro hospodářství a společnost

Cílem je dosáhnout vyšší aplikovatelnosti výsledků výzkumu, zejména výzkumných organizací v regionech, interakce a rozsáhlejší spolupráce mezi výzkumnými organizacemi doma a v zahraničí, rovněž s aplikačním sektorem. Díky tomu se bude zvyšovat kvalita výzkumu a vývoje, užitečnost pro rozvoj regionů a jejich inovační výkonnost. Cílem je dále rozvinout zejména spolupráci MSP a výzkumných organizací na vyšší úroveň, než je v současné době a podpořit vznik nového podnikání v návaznosti na výsledky výzkumu. Inovační potenciál v regionech bude podporován se záměrem provést nejen hospodářskou, ale také společenskou transformaci a tím umožnit uheľným regionům zařadit se mezi vyspělé a dynamicky se rozvíjející evropské regiony.

1.2 Určení území

1.2 Určení území, u nichž se očekává, že budou nejvíce postižena, a odůvodnění této volby s odpovídajícím odhadem hospodářských dopadů a dopadů na zaměstnanost na základě nástinu v oddíle 1.1

V ČR se očekává největší dopad procesu transformace na klimaticky neutrální ekonomiku do strukturálně postižených krajů=uhelných regionů (Ústecký, Moravskoslezský a Karlovarský kraj), které již procházejí procesem hospodářské restrukturalizace z důvodu jejich původního výrazného zaměření hospodářství na tradiční průmyslové obory a výrobu energie z uhlí – zejména těžbu uhlí, jeho využití pro výrobu elektřiny a tepla, hutnictví a chemický průmysl. Je třeba připomenout, že v těchto krajích je soustředěna prakticky veškerá výroba elektřiny z uhlí v ČR (mimo region jsou jen dvě velké elektrárny – Mělník a Chvaletice) a výroba elektřiny z uhlí představuje stále více než 50 % veškeré produkce elektřiny v ČR. Strukturálně postižené kraje se potýkají s řadou zátěží, a to jak faktických, tak se zátěží „špatné pověsti“ „špinavých regionů“, což ovšem neodpovídá zcela realitě. Nicméně s postupem transformace k uhlíkové neutrální společnosti se riziko hospodářského a společenského propadu bude zvyšovat, postupně budou uzavírány velké areály povrchové těžby uhlí a výroby elektřiny. Toto riziko se může stát realitou, pokud problémy nebudou koncepčně, efektivně a včas řešeny. V sociální oblasti jde např. o úroveň a typ vzdělání obyvatel, úbytek obyvatel kvůli ztrátě pracovních příležitostí, sociální a věkovou strukturu populace, o koncentraci vyloučených lokalit, obyvatelstva v obtížích (s nejvyšším počtem exekucí v ČR), o příliv sociálně vyloučených osob³ a v blízké budoucnosti digitálně vyloučených komunit. V oblasti ekonomické jde

² Aktualizace Strategického rámce hospodářské restrukturalizace Ústeckého, Moravskoslezského a Karlovarského kraje

³ Aktualizace Strategického rámce hospodářské restrukturalizace Ústeckého, Moravskoslezského a Karlovarského kraje
Plán spravedlivé územní transformace - draft v1.7.finulozeno_červen 2021

zejména o změny u energeticky náročného průmyslu a u stovek firem – subdodavatelů dnešních těžebních a energetických provozů. V oblasti kvality životního prostředí, vnímání krajiny a související image regionu jde např. o rozsáhlé plochy po těžbě, poškozenou přírodu či životní prostředí, narušené urbánní struktury, brownfieldy a staré ekologické zátěže.

Tyto kraje se od ostatních krajů ČR odlišují přinejmenším v těchto aspektech:

- Nejvyšší podíl osob ohrožených chudobou a nejvyšší podíl osob v exekuci.
- Vysoká závislost zaměstnanosti na těžbě, zpracování uhlí a navazujících odvětvích – energetika, teplárenství.
- Nejrychlejší růst indexu stáří svědčící o nízké porodnosti a odlivu spíše mladší populace.
- Problematická situace na trhu práce – stále vyšší nezaměstnanost, nesoulad mezi poptávkou a nabídkou na trhu práce, setrvale nejvyšší podíl dlouhodobě nezaměstnaných (platí především pro Ústecký a Karlovarský kraj).
- Relativně špatné napojení na klíčové dopravní tahy (zejména Karlovarský kraj).
- Znečištění ovzduší, vzhledem k intenzivní hospodářské činnosti zejména v částech
- Stovky firem působících pouze v několika odvětvích, jež jsou závislé na vstupech z tradičního těžkého průmyslu či budou dotčena přechodem na uhlíkovou neutralitu (např. firmy v automotive, chemickém průmyslu, strojírenství apod.).

K uhelným regionům České republiky patří Moravskoslezský kraj a Severozápad (ten zahrnuje Karlovarský a Ústecký kraj). Na těžební činnosti se přímým způsobem podílí přibližně 18 000 osob. Očekává se, že proces transformace se dotkne místních komunit závislých na těžbě uhlí a uhelné energetice; v těchto odvětvích je totiž zaměstnáno více než 21 000 osob a představují více než 19 000 nepřímých pracovních míst v zemi – v regionu Severozápad je to přes 10 000 nepřímých pracovních míst, v Moravskoslezském kraji přibližně 4 000 a dalších více než 5 000 v jiných českých regionech. Dopad transformace by mohl být prohlouben tím, že tyto oblasti se již v současné době řadí mezi nejhudší oblasti v zemi⁴.

Moravskoslezský kraj je jediným regionem, kde se ještě těží černé uhlí v Česku, jsou zde rozsáhlá území postižená těžbou v minulosti. Skoro 28 % z celkové rozlohy území MSK je součástí Ostravsko-karvinské uhelné pánve. V tomto území žije cca 1/2 obyvatel MSK – tj. 600 000 lidí.

V Ústeckém kraji, kde se těží 80 % hnědého uhlí v České republice (severočeská uhelná pánev), je více než 5 000 pracovních míst vázáno na těžbu uhlí. Přímá pracovní místa v těžbě hnědého uhlí představují 11,4 % z celkové zaměstnanosti v průmyslu v Ústeckém kraji, rozsáhlé plochy zabírají čtyři povrchové uhelné lomy, v uhelných elektrárnách Pruněřov, Tušimice, Ledvice a Počeradý je instalována většina „uhelné“ kapacity elektráren v ČR a jsou zde velké výroby energeticky mimořádně náročné produkce, výroba chemických látek a chemických přípravků, výroba ostatních nekovových minerálních výrobků a výroba buničiny a papíru.

V Karlovarském kraji, se dvěma hnědouhelnými doly a nejnižším HDP na obyvatele v Česku, je největším zaměstnavatelem s přibližně 3000 pracovními místy těžební společnost se sídlem v okrese Sokolov. Tato oblast zaznamenává nejvyšší počet sociálně vyloučených oblastí. Společnost provozuje dva hnědouhelné povrchové lomy – lom Jiří. Hnědé uhlí z oblasti

⁴ Zpráva o České republice 2020, str. 72. Zdroj: [Zprava-o-CR-2020.pdf \(vlada.cz\)](#)

Plán spravedlivé územní transformace - draft v1.7.finulozeno_červen 2021

Sokolov se používá hlavně k výrobě energie a tepla. V roce 2020 bylo dalších 1 000 pracovních míst vázáno do oblasti výroby elektřiny a souvisejícím průmyslu.⁵

Transformace energetiky a průmyslu bude vyvolávat změny v celém hospodářství uhelných regionů a také transformaci života v nich. Transformace samotná se může stát impulsem ke vzniku nových aktivit, mj. v souvislosti s novými zdroji energie, která podněcuje firmy nově se orientovat a měnit jejich strategie. Toto bude průběh změn v uhelných regionech také ovlivňovat, některé firmy se již nyní dostávají pod silný tlak rostoucích nákladů na energii.⁶

V MSK postupný útlum těžby již probíhá a tamní průmyslové a energetické provozy závislé na uhlí a vedlejších produktech ze zpracování uhlí využívají uhlí a další suroviny dovážené ze zahraničí (např. Polsko, Rusko, Turecko). V Karlovarském kraji se těžba uhlí postupně snižuje, v Ústeckém kraji útlum těžby probíhá postupně od 90. let. K ukončení těžby dojde v nejbližších letech zejména v lomu ČSA, je připravováno uzavření.

1.2.1 Určení nejvíce postižených území v ČR - kritéria pro výběr regionů

Cíl Fondu pro spravedlivou transformaci⁷

Čl. 1 nařízení o Fondu pro spravedlivou transformaci uvádí, že jeho cílem je podpořit ekonomiky, obyvatele a životní prostředí regionů, které čelí závažným socio-ekonomickým výzvám plynoucím z transformačního procesu směrem k splnění cílů v oblasti energetiky a klimatu pro rok 2030 a uhlíkově neutrální ekonomice v roce 2050.

Cíle pro rok 2030 stanovuje čl. 2 (11) nařízení (EU) č. 2018/1999 a jsou následující:

- snížit emise skleníkových plynů o 55 % v porovnání s rokem 1990;
- dosáhnout 32% podílu energie vyrobené z obnovitelných zdrojů;
- zlepšit energetickou účinnost o 32,5 %;
- dosáhnout 15 % propojení elektroenergetických soustav.

Okomentoval(a): [SM1]: Bude aktualizováno podle platné legislativy při samotné finalizaci dokumentu, resp. bude dáno do souladu s platnou legislativou

Fond pro spravedlivou transformaci, jak je dáno čl. 11 nařízení k tomuto fondu, má cílit jen na regiony, které jsou z pohledu ekonomických a sociálních dopadů **nejhůře zasaženy důsledky** transformačního procesu. Zároveň musí být výběr rádně zdůvodněný. Důraz je kladen zejména na adaptaci pracovníků zaměstnaných v produkci fosilních paliv nebo v nejnáročnějších odvětvích z hlediska emisí skleníkových plynů.

V souladu s čl. 8 nařízení o Fondu pro spravedlivou transformaci lze financovat následující oblasti:

- a) produktivní investice do malých a středních podniků, včetně mikropodniků a začínajících podniků, které vedou k hospodářské diverzifikaci, modernizaci a přeměně;
- b) investice do zakládání nových podniků, mimo jiné prostřednictvím podnikatelských inkubátorů a poradenských služeb, které vedou k vytváření pracovních míst;
- c) investice do činností v oblasti výzkumu a inovací, prováděných mimo jiné vysokými školami a veřejnými výzkumnými institucemi, a podpora přenosu pokročilých technologií;
- d) investice do zavádění technologií, jakož i do systémů a infrastruktur pro cenově dostupnou

⁵ Zpráva o České republice 2020, str. 73. Zdroj: [Zprava-o-CR-2020.pdf \(vlada.cz\)](#)

⁶ Mechanismus působení transformace energetiky a útlumu uhlí

⁷ MŽP – Fond pro spravedlivou transformaci – kritéria pro výběr regionů

Plán spravedlivé územní transformace - draft v1.7.finulozeno_červen 2021

- čistou energii, včetně technologií skladování energie, a do snižování emisí skleníkových plynů;
- e) investice do energie z obnovitelných zdrojů v souladu se směrnicí Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/2001, včetně kritérií udržitelnosti v ní stanovených, a do energetické účinnosti, mimo jiné za účelem snížení energetické chudoby;
 - f) investice do inteligentní a udržitelné místní mobility, včetně dekarbonizace odvětví místní dopravy a jeho infrastruktury;
 - g) investice do rekonstrukce a modernizace sítí dálkového vytápění s cílem zlepšit energetickou účinnost systémů dálkového vytápění a investice do výroby tepla, pokud jsou založeny výhradně na obnovitelných zdrojích energie;
 - h) investice do digitalizace, digitálních inovací a digitálního propojení;
 - i) investice do projektů v oblastech regenerace a dekontaminace brownfieldů, rekultivace půdy a v případě potřeby také zelené infrastruktury a nového využití, s přihlédnutím k zásadě „znečišťovatel platí“;
 - j) investice do posílení oběhového hospodářství mimo jiné předcházením vzniku odpadů, jejich snižováním, účinným využíváním zdrojů, opětovným používáním a recyklací;
 - k) zvyšování kvalifikace a rekvalifikace pracovníků a uchazečů o zaměstnání;
 - l) pomoc uchazečům o zaměstnání při hledání zaměstnání;
 - m) aktivní začleňování uchazečů o zaměstnání;
 - n) technická pomoc;
 - o) jiné činnosti v oblasti vzdělávání a sociálního začleňování a v řádně odůvodněných případech investice do infrastruktury pro účely školicích středisek a zařízení péče o děti a seniory, jak je uvedeno v plánech spravedlivé územní transformace v souladu s článkem 11.

1.2.1.1 Cílové regiony

V rámci Evropského semestru 2020 v příloze D se doporučuje zaměřit se na Karlovarský, Moravskoslezský a Ústecký kraj. Očekává se, že tyto kraje zaznamenají značné ztráty pracovních míst, což by reálně nemuselo být zcela vykompenzováno vytvořením a rozvojem malých a středních podniků. Výjimečně, a pokud to bude nezbytné pro provádění územního plánu spravedlivé transformace, by tudíž mohla být zvážena podpora produktivních investic do velkých podniků

Výběr těchto krajů je v souladu s národní strategií hospodářské restrukturalizace RE:START. Dále také tento výběr potvrzuje níže uvedená sada kritérií.

1.2.2 Sada Kritérií

1.2.2.1 Zaměstnanost

1.2.2.1.1 Zaměstnanost v sektorech v útlumu

Očekává se⁸, že v útlumu budou především sektory:

- těžby uhlí,
- těžby ropy,
- těžby zemního plynu a podpůrných aktivit v oblasti těžby,
- energetika závislá na spalování fosilních paliv, zejména uhlí

⁸ Evropská komise. Čistá planeta pro všechny: Evropská dlouhodobá strategická vize prosperující, moderní, konkurenceschopné a klimaticky neutrální ekonomiky. COM(2018) 773 final. Dostupné z <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:52018DC0773>

Pracovní místa v těchto sektorech zaniknou a trh práce bude muset absorbovat tuto pracovní sílu. Regiony s vysokou zaměstnaností v těchto sektorech budou čelit výraznějším dopadům než ostatní regiony.

Pro posouzení relevance jsou využita data ČSÚ o zaměstnanosti v sektoru těžby a dobývání (kategorie B dle NACE).⁹

1.2.2.2 Zaměstnanost v sektorech transformace

Vedle sektorů, ve kterých dojde k úplnému útlumu činnosti, existují obory, které jsou s těmi v útlumu úzce provázány skrze dodavatelské a navazující služby, resp. přímo využívají jejich produkci. U těchto sektorů je nicméně obtížné stanovit, jaký dopad bude mít transformace do počtu pracovních míst. Pokud se podaří firmám adaptovat se, k žádným závažným socio-ekonomickým důsledkům nemusí dojít. Pokud by transformace neproběhla úspěšně, dojde k uzavírání podniků bez náhrady, což by pro ČR mělo fatální ekonomické a sociální dopady. Z regionálního pohledu tedy není jisté, že transformací nedojde k přesunu pracovních míst do jiných regionů, a to nejen uvnitř České republiky. To je rovněž z pohledu ekonomického i environmentálního velmi nežádoucí. Dle Evropské komise¹⁰ se jedná o tyto sektory:

- výroba chemických látek a chemických přípravků;
- výroba ostatních nekovových minerálních výrobků;
- výroba základních kovů, hutní zpracování kovů; slévárenství;
- výroba motorových vozidel (kromě motocyklů), přívěsů a návěsů.

Pro stanovení dopadu do zaměstnanosti byla využita data ČSÚ ve výše uvedených sektorech (NACE C.20, C.23, C.24 a C.29).¹¹

1.2.2.2.1 Struktura zaměstnanců

Je předpoklad, že nově vytvářená „zelená“ pracovní místa mohou v některých případech/oborech vyžadovat vyšší úroveň dovedností než zanikající místa. Regiony s méně kvalifikovanou pracovní silou proto budou transformací zasaženy více než jiné a je velkou výzvou podpořit takové rekvalifikace a orientaci dětí a studentů na takové znalosti, které umožní práci v „zelených“ odvětvích.

Byla využita data ČSÚ o ekonomicky aktivních osobách dle nejvyššího dosaženého vzdělání. Započítány jsou také kategorie bez vzdělání a základní vč. neukončeného, jejichž podíl je v uhelných regionech vyšší než jinde.¹²

1.2.2.2.2 Nezaměstnanost mladých

Vysoká nezaměstnanost mladých lidí indikuje špatně fungující trh práce v daném regionu. Dá se očekávat, že transformace regionu bude problémy dále prohlubovat a pokud nebude podpora

⁹ ČSÚ. Zaměstnaní podle odvětví ekonomické činnosti CZ-NACE. Dostupné z https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/index.jspx?_afPpage=vystup-objekt-parametry&pvo=ZAM03&pvokc=&sp=A&katalog=30853&z=T.

¹⁰ Evropská komise. Čistá planeta pro všechny: Evropská dlouhodobá strategická vize prosperující, moderní, konkurenceschopné a klimaticky neutrální ekonomiky. COM(2018) 773 final. Dostupné z <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:52018DC0773>

¹¹ ČSÚ. Srovnání krajů v České republice – 2019: 13-104 Průměrný evidenční počet zaměstnanců podle CZ-NACE a krajů v roce 2018. Dostupné z <https://www.czso.cz/csu/czso/13-prumysl-sk61hdgp6p>.

¹² ČSÚ. SLDB 2011: Tab. Tab. 610 Obyvatelstvo ekonomicky aktivní podle nejvyššího ukončeného vzdělání, odvětví ekonomické činnosti, pohlaví a ekonomické aktivity. Dostupné z https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/index.jspx?_afPpage=vystup-objekt-parametry&pvo=OBCR610A&pvokc=&sp=A&katalog=30712&z=T.

do této oblasti zaměřena včas, budou regiony dále zaostávat.
Byla využita data ČSÚ o nezaměstnanosti ve věkové skupině 15 až 24 let.¹³

1.2.2.2.3 Dlouhodobá nezaměstnanost

Dlouhodobá nezaměstnanost je jedním ze základních ukazatelů problematiky fungujícího trhu práce a strukturálních problémů ekonomiky. U regionů, které mají tyto problémy, se dá předpokládat, že dopad zelené transformace bude mít horší následky než v regionech, kde jsou tyto strukturální problémy menší.

Jako ukazatel je použit podíl dlouhodobě nezaměstnaných na celkovém počtu nezaměstnaných v daném regionu.¹⁴

1.2.2.3 Životní úroveň

1.2.2.3.1 Energetická chudoba

Transformace na nízkouhlíkovou ekonomiku a potenciální růst ceny energie může přinést další problémy domácnostem, které jsou již dnes ohroženy energetickou chudobou – budou muset přejít od fosilních paliv k jiným, dražším zdrojům energie. Zvýší se tak riziko, že bude růst počet ohrožených domácností.

MMR identifikovalo¹⁵ hranici, která s velkou pravděpodobností může znamenat ohrožení energetickou chudobou, na úrovni čistého příjmu 13 000 – 14 250 Kč měsíčně. Jako ukazatel je proto využit podíl osob v kraji, kteří mají čistý měsíční příjem do 15 000 Kč.¹⁶

1.2.2.4 Energetická náročnost

1.2.2.4.1 Spotřeba elektřiny

Jedním z cílů v oblasti energetiky a klimatu je snižování energetické náročnosti, regiony s vysokou spotřebou energie mohou čelit významnějším problémům, tj. vyšším výdajům, a to nejen občanů a rodin, ale zejména firem a částečně veřejného sektoru. Potenciální nedostatek energie a tedy její rostoucí cena pak zásadním způsobem ovlivní ty, kteří nejsou schopni dosáhnout odpovídajících energetických úspor. A mohou proto vyžadovat dodatečnou podporu.

Byla využita data o spotřebě elektřiny v přepočtu na obyvatele.¹⁷

1.2.2.5 Emisní náročnost ekonomiky

1.2.2.5.1 Emise skleníkových plynů ze stacionárních zdrojů

¹³ ČSÚ. Věk, vzdělání a specifické skupiny nezaměstnaných. Dostupné z https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/index.jspx?_afz=VYSTUP-OBJEKT-PARAMETRY&PVO=ZAM08-A&PVOKC=&SP=A&SKUPID=748&KATALOG=30853&Z=T.

¹⁴ ČSÚ. Struktura uchazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce – podle vzdělání, věku a délky nezaměstnanosti (stav k 31. 12.).

¹⁵ MMR. Odhad velikosti cílové skupiny (nízkopříjmové domácnosti) pro „kotlečkové“ dotace. 2020.

¹⁶ ČSÚ. Srovnání krajů v České republice – 2019: 8-101. Příjmy a vybrané ukazatele hospodářských domácností podle krajů v roce 2018. Dostupné z <https://www.czso.cz/csu/czso/8-zivotni-podminky-mm3d5yivs>.

¹⁷ ČSÚ. Srovnání krajů v České republice – 2019: 14-103 Spotřeba elektřiny netto podle odvětví a krajů v roce 2018.

Dostupné z <https://www.czso.cz/csu/czso/14-energetika-yt0py7cf5u>.

Plán spravedlivé územní transformace - draft v1.7.finulozeno_červen 2021

Emisně náročné – zejména energetické provozy využívající fosilní paliva budou muset zredukovat své emise a přejít na jiné typy paliv. K jejich modernizaci budou připraveny prostředky Modernizačního fondu. Je nicméně možné, že u některých provozů přechod neproběhne a skončí nebo jejich restrukturalizace dopadne na zaměstnanost – bude znamenat snížení počtu pracovních míst, přemístění provozu apod. Regiony s těmito provozy se tak mohou potýkat zejména se sociálními problémy a budou vyžadovat dodatečnou podporu.

K posouzení relevance byla použita data o emisích skleníkových plynů, oxidu uhličitého, oxidu dusného a metanu, z veřejně dostupného Evropského registru úniků a přenosů znečišťujících látek (IRZ).¹⁸

1.2.2.6 Odpady

1.2.2.6.1 Produkce směsného komunálního odpadu

Součástí přechodu k nízkouhlíkové ekonomice je také přechod k oběhovému hospodářství. Pro regiony s vysokou produkcí komunálního i průmyslového odpadu bude finančně náročné dostat principům oběhového hospodářství. Produkce směsného komunálního odpadu indikuje schopnost předcházet vzniku odpadů i schopnost odpad třídít a dále využívat.

Ukazatelem současného stavu je produkce komunálního odpadu v přepočtu na obyvatele.¹⁹

1.2.2.7 Digitalizace

1.2.2.7.1 Domácnosti s přístupem k internetu

Digitalizace je jedním z hlavních nástrojů přechodu k zelené ekonomice. Rozvoj v této oblasti je podmíněn snadným přístupem k vysokorychlostnímu internetu, pokud možno na celém území regionů. Lze očekávat, že v regionech s nižším počtem domácností s přístupem k internetu bude digitální transformace zhoršovat přístup obyvatel k některým službám či pracovním příležitostem a bude tak prohlubovat ekonomické a sociální rozdíly.

Ukazatelem současné situace je podíl domácností s přístupem k internetu.²⁰

1.2.2.8 Ekologické zátěže

1.2.2.8.1 Počet starých ekologických zátěží

Staré ekologické zátěže tvoří bariéru pro rozvoj nových ekonomických činností a obecně jsou negativním prvkem regionálního rozvoje. Regiony s vysokým počtem takových lokalit proto vyžadují dodatečné investice k vyčištění a úpravě v minulosti znehodnocených ploch. To umožní tyto lokality revitalizovat a následně využít pro podnikatelskou či jinou činnost. Počet

¹⁸ EEA. Industrial Reporting under the Industrial Emissions Directive 2010/75/EU and European Pollutant Release and Transfer Register Regulation (EC) No 166/2006. Dostupné z <https://www.eea.europa.eu/data-and-maps/data/industrial-reporting-under-the-industrial>.

¹⁹ CENIA. Produkce a nakládání s komunálními odpady. Dostupné z <https://issar.cenia.cz/prehled-klicovych-indikatoru-podle-hlavnich-temat/09-odpady-a-materialove-toky/02-produkce-a-nakladani-s-komunalnimi-odpady/>.

²⁰ ČSÚ. Srovnání krajů v České republice – 2019: 18-104. Domácnosti s připojením k internetu podle krajů. Dostupné z <https://www.czso.cz/csu/czso/18-informacni-spolecnost-va32cs2ar6>.

lokalit sám o sobě není zcela vypovídající, protože nezohledňuje velikost jednotlivých krajů, míru zátěže a akutnost jejího řešení. Je proto nutné zátěže přepočítat k celkové rozloze kraje a prioritizovat potřebu jejich likvidace.

Ukazatelem v této oblasti je počet starých ekologických zátěží dle územně analytických podkladů s prioritou pro sanaci (A3)²¹ vztážený k rozloze kraje.

1.2.2.9 Výzkum a vývoj

1.2.2.9.1 Počet zaměstnanců ve výzkumu a vývoji

Zelená transformace vyžaduje zásadní inovace, proto je úzce propojená s výzkumem a aplikací nových technologií. Regiony s vybudovaným zázemím pro výzkum a vývoj mají větší předpoklady pro rozvoj nových odvětví a realizaci nových řešení.

Ukazatelem inovační schopnosti je mj. počet zaměstnanců výzkumu a vývoje přepočítaný na 1 000 zaměstnanců v daném kraji.²²

1.2.2.10 Podnikatelské prostředí

1.2.2.10.1 Počet živnostenských oprávnění

Pro odolnost ekonomiky a míru zaměstnanosti je důležitý počet drobných podnikatelů a celková diverzifikace ekonomiky. Přílišná závislost na velkých podnicích je riziková zejména v době útlumu daného odvětví nebo jiných zásadních hospodářských změn.

Ukazatelem flexibility pracovních příležitostí a rozvoje podnikavosti v regionu je počet živnostenských oprávnění přepočítaný na 1 000 obyvatel daného kraje.²³

1.2.2.11 Lokální mobilita

1.2.2.11.1 Dojížděka do zaměstnání

Význam lokálních center zaměstnanosti, tedy velkých firem nebo jiných velkých organizací, se s transformací směrem k nízkouhlíkové ekonomice může měnit. Indikátorem rizika, které z takové změny plyne, je závislost obyvatel na dojížděce do zaměstnání. Tito zaměstnaní jsou závislí na individuální automobilové dopravě nebo lokální veřejné dopravě. Oba způsoby dopravy se mohou stát v důsledku ekonomické transformace méně dostupné a dopad na obyvatele tak bude větší než v regionech s nízkou dojížděkou.

Ukazatelem dostupného zaměstnání při určité profesní orientaci a příslušném vzdělání je podíl vyjíždějících do zaměstnání (s délkou vyjížděky do 59 minut) na počtu zaměstnaných v daném kraji.²⁴

²¹ CENIA. Staré ekologické zátěže. Dostupné z <https://issar.cenia.cz/prehled-klicovych-indikatoru-podle-hlavnich-temat/07-prumysl-a-energetika/stare-ekologicke-zateze/>.

²² ČSÚ. Srovnání krajů v České republice – 2019: 19-101. Zaměstnanci výzkumu a vývoje podle krajů. Dostupné z <https://www.czso.cz/csu/czso/19-veda-a-vyzkum-yc9gy5bj>.

²³ MPO. Počty podnikatelů a živností dle krajů. Dostupné z <https://www.mpo.cz/cz/podnikani/zivnostenske-podnikani/statisticke-udaje-o-podnikatelich/>.

²⁴ ČSÚ. Sčítání lidu, domů a bytů (2011). Tab. 704 Vyjíždějící do zaměstnání a školy podle pohlaví, věku a podle kraje a okresu vyjížděky. Dostupné z <https://www.czso.cz/csu/czso/dojizdka-do-zamestnani-a-skol-podle-scitani-lidu-domu-a-bytu-2011-ceska-republika-2011-6elqhrw0l>

1.2.2.12 Demografický aspekt

1.2.2.12.1 Index stáří

Stárnutí populace je důležitým ukazatelem stavu společnosti nejen z pohledu celostátního, ale má výrazné regionální dopady. Vyšší věk dožití zároveň znamená vyšší nároky na zdravotnickou a sociální infrastrukturu v daném regionu. Zároveň nízký počet mladých obyvatel do budoucna může znamenat nedostatek pracovních sil, nových podnikatelských aktivit, což může působit celkové zaostávání regionu. Regiony více zasažené ekonomickou transformací tak budou muset řešit celou řadu strukturálních problémů zároveň.

Pro charakteristiku stavu byl využit index stáří (podíl osob ve věkové skupině 65+ let k poměru k věkové skupině 0–14 let).²⁵

1.2.3 Definování daného území

Na základě výše uvedených aspektů a na základě srovnání jednotlivých ukazatelů bylo možné sestavit celkový index, který ukazuje regiony vhodné pro zařazení do intervencí Fondu pro spravedlivou transformaci.

Index se skládá z jedenácti hlavních kritérií, přičemž kritérium *Zaměstnanost* se dále skládá z pěti dílčích kritérií.

Celkový index může nabývat hodnot od 0 do 1, přičemž čím vyšší hodnota, tím více je pro daný region potřebný Fond pro spravedlivou transformaci.

U každého kritéria je vždy porovnávána hodnota pro daný kraj s maximální/minimální hodnotou v celém výběru. Kromě ukazatele Počet zaměstnanců ve výzkumu a vývoji a Podnikatelské prostředí, kde je sledována minimální hodnota, je u všech ostatních kritérií sledována maximální hodnota.

Níže jsou uvedeny výsledky při stejné váze všech kritérií. Z tabulky č. 2 dle předpokladů vycházejí nejhůře tři uhelné regiony. Za nimi se umísťuje Středočeský kraj, následují všechny ostatní kraje, ty ovšem s celkovým indexem pod 0,5.

Tabulka 2 - Celkový index dle pořadí krajů

Kraj	Celkový index
Ústecký	0,73
Karlovarský	0,62
Moravskoslezský	0,62
Středočeský	0,54
Pardubický	0,48
Vysočina	0,48
Zlínský	0,47
Královéhradecký	0,45
Liberecký	0,45

²⁵ ČSÚ. Srovnání krajů v České republice – 2019: 4-101. Vybrané demografické údaje podle krajů v roce 2018. Dostupné z <https://www.czso.cz/csu/czso/4-obyvatelstvo-phfjl3r2wc>.

Olomoucký	0,44
Plzeňský	0,44
Jihočeský	0,42
Jihomoravský	0,40
Hl. m. Praha	0,38

Pracovní verze 1.7

2. Posouzení výzev spojených s transformací pro každé z určených území

2.1 Posouzení hospodářského, sociálního a územního dopadu transformace na klimaticky neutrální hospodářství

Odkaz: čl. 11 odst. 2 písm. c)

Určení postižených hospodářských činností a průmyslových odvětví, přičemž se rozlišují:

- *hospodářská odvětví v útlumu, u nichž se očekává, že v souvislosti s transformací ukončí nebo výrazně omezí své činnosti, včetně souvisejícího harmonogramu,*
- *transformující se hospodářská odvětví, u nichž se očekává transformace jejich činností, procesů a výstupů.*

U obou odvětví:

- *očekávané ztráty pracovních míst a potřeby rekvalifikace při zohlednění prognóz v oblasti dovedností,*
- *potenciál pro hospodářskou diverzifikaci a možnosti rozvoje.*

Mechanismus pro spravedlivou transformaci se zaměří na regiony a odvětví, které jsou transformací nejvíce postiženy z důvodu jejich závislosti na fosilních palivech nebo průmyslových procesech s vysokými emisemi skleníkových plynů – tzv. strukturálně postižené regiony - Ústecký, Moravskoslezský a Karlovarský kraj.²⁶ Pokud jde o fosilní paliva, pro Českou republiku je relevantní pouze černé a hnědé uhlí, rašelina a ropné břidlice nejsou v ČR ve větší míře těženy.

Hospodářská odvětví v útlumu, u nichž se očekává, že v souvislosti s transformací ukončí nebo výrazně omezí své činnosti, či na které bude mít transformace obecně největší vliv, včetně odpovídajícího harmonogramu

V Moravskoslezském kraji dochází k rychlému útlumu těžby černého uhlí. Na jaře 2021 byla ukončena těžba ve všech dolech s výjimkou dolu ČSM, který bude, na základě dnes dostupných výhledů, v provozu do roku 2022, případně do roku 2024. V návaznosti na útlum černouhelných dolů dojde, resp. může dojít k výraznému útlumu mnohých navazujících firem v odvětví hutnictví (ocelárství), specializovaného strojírenství a bezpečnosti, opravárenství, logistiky související s těžbou hlušiny a expedicí uhlí, rovněž veřejné dopravy, která slouží pro dopravu zaměstnanců. Zároveň dojde k úbytku pracovních míst v inženýrských profesích souvisejících s těžbou, což může mít celorepublikový dopad. Během inženýrské profese dnes jednorázově působí v mnoha specializovaných případech v rámci celé republiky.

Specificky v Moravskoslezském kraji má velký potenciál transformace metalurgického průmyslu, která může přinést jak snížení emisí skleníkových plynů a dalších emisí, zvýšení energetické účinnosti výroby, tak vyšší recyklaci kovových odpadů a posílit vědu a výzkum v oblasti vývoje slitin a separace odpadů.

V Karlovarském kraji se v září roku 2020 po 51 letech zastavil provoz plynárenské části kombinátu

²⁶ Aktualizace Strategického rámce hospodářské restrukturalizace Ústeckého, Moravskoslezského a Karlovarského kraje

Vřesová. Unikátní technologie, která dokázala za vysokého tlaku a teplot přeměnit hnědé uhlí na energetický plyn, byla odstavena v důsledku růstu cen emisních povolenek. Plynárenská část přitom zdaleka neznamenala jen samotné tlakové zplyňování uhlí, ale také technologii štěpení vedlejších karbochemických produktů. Tato skutečnost se výrazně promítne do objemu vytěženého uhlí, a to poklesem téměř o polovinu oproti současnému stavu. Na Sokolovsku je k dispozici ještě přibližně 120 milionů tun uhlí, teoreticky - při současném tempu těžby, jsou k dispozici zásoby na dalších 20 let. Předpokládá se však, že ukončení těžby hnědého uhlí nastane dříve, podle situace na trhu to může být už mezi lety 2025 až 2030. Lze očekávat, že útlum těžby uhlí způsobí útlum činnosti firem navazujících na těžební průmysl, například v oblasti strojírenství. Od přelomu tisíciletí dochází rovněž k útlumu chemického a keramického průmyslu. Naopak se rozvíjejí nové obory v rámci oblasti automotive. Ke změnám dojde také v energetice. V kraji jsou dva velké energetické zdroje na bázi uhlí – komplex Vřesová a elektrárna Tisová.

V Ústeckém kraji jsou hospodářská odvětví soustředěna do těžebního průmyslu, energetiky, teplárenství a zpracovatelského průmyslu. Významně je zastoupen průmysl chemický a další zpracovatelský průmysl. Tato odvětví se vyznačují vysokou energetickou náročností. V důsledku dekarbonizace a ukončování spalování uhlí v uhelných elektrárnách se očekává útlum v odvětvích těžby hnědého uhlí. V případě teplárenství bude nutná transformace na jiná paliva (zemní plyn, biomasa, odpady). Dále jsou ohroženy velké průmyslové podniky zejména v odvětvích chemie, papírenství, které spotřebovávají elektrickou energii vyrobenou převážně z uhlí pro vlastní průmyslovou výrobu. Na těžební průmysl je navázána řada dodavatelů technologií a služeb v odvětvích zpracovatelského průmyslu, zejména ve strojírenství, dodavatelé těžebních společností, kteří budou ukončováním těžby rovněž ohroženi.

Dopady budou znatelné rovněž v běžných profesích např. v oblasti administrativy, IT, služeb např. ostrahy, oděvnictví, cateringu, poradenství, atd.²⁷

Tradiční průmyslová odvětví, těžba surovin a výroba energie z uhlí patří v rámci těchto krajů stále mezi klíčové komponenty jejich ekonomik a jejich úspěšná transformace je pro regiony velkou výzvou. Z hlediska těžkého průmyslu je jedná v případě MSK o hutnictví, v ÚK o chemickou výrobu základních surovin a v KVK je to výroba porcelánu, skla a keramiky.²⁸

Zdražení energií bude mít zásadní dopady zejména v energeticky náročném průmyslu a následně v dopravě (vysoce pravděpodobný pokles přepravních výkonů surovin a energetických surovin, hotových výrobků). Železniční doprava obecně je velice významným odběratelem elektřiny v Česku (nejvýznamnějším firemním odběratelem vůbec) a potenciální zvýšení cen elektřiny se promítne do nákladů na železniční dopravu, a to jak pro firmy, tak pro obyvatele. Zvýšení cen v dopravě proto může představovat další řetězec dopadů transformace energetiky, a to řetězec, který je značně komplexní a jehož potenciální důsledky jsou velmi široké do celé společnosti. **V energeticky náročném průmyslu se zdražení energie přičte k dalším nákladům, které firmy musí vynakládat v souvislosti s plněním legislativních požadavků v oblasti životního prostředí (včetně emisních povolenek), což dále oslabuje jejich mezinárodní konkurenceschopnost a zvyšuje riziko úniku uhlíku.**

²⁷ Aktualizace Strategického rámce hospodářské restrukturalizace Ústeckého, Moravskoslezského a Karlovarského kraje

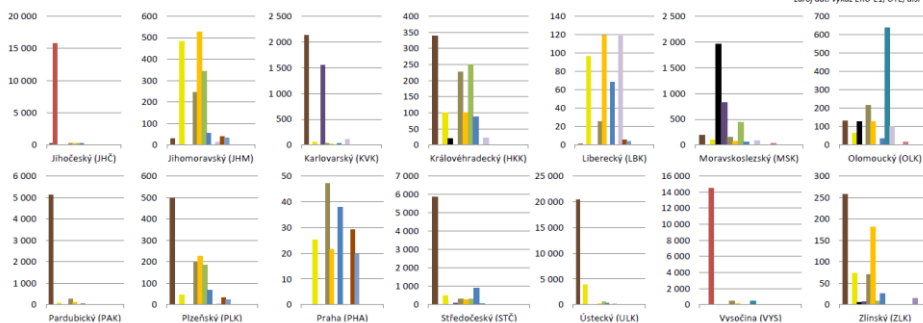
²⁸ Vstupní analýza Strategického rámce, příloha č.1_Základní makroekonomická analýza

4.5. Podíl paliv a technologií na výrobě elektřiny brutto v krajích ČR [GWh]

2019

	JHC	JHM	KVK	HKK	Lbk	MSK	OLK	PAK	PLK	PHA	STC	ULK	VYS	ZLK	Čelkem
Výroba elektřiny brutto	17 030,0	1 769,8	3 924,5	1 145,9	438,2	3 892,3	1 455,3	5 701,2	1 279,4	180,5	8 263,9	25 597,9	15 662,4	647,3	86 988,7
■ Hnědé uhlí	273,9	30,0	2 128,1	338,9	0,9	193,6	129,9	5 121,1	497,0	0,0	5 851,6	20 334,0	15,9	257,3	35 172,0
■ Jaderné palivo	15 764,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	14 481,6	0,0	30 246,2
■ Zemní plyn	39,7	482,2	54,8	99,3	96,1	94,5	64,8	69,7	43,8	25,3	473,7	3 840,2	56,9	73,6	5 514,5
■ Černé uhlí	0,0	0,0	0,0	20,3	0,0	1 964,1	128,2	30,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	5,9	2 149,0
■ Ostatní plyny	0,0	0,0	1 549,0	0,0	0,0	819,7	0,0	0,0	0,0	0,0	78,4	61,0	0,0	6,6	2 514,7
■ Bioplyn	244,0	246,4	35,7	226,4	25,6	155,3	215,5	278,2	200,8	47,1	291,7	79,6	409,9	70,9	2 527,1
■ Fotovoltaické	271,6	527,6	13,3	99,5	119,3	64,2	125,2	103,3	225,3	21,6	267,2	166,8	99,3	181,7	2 285,9
■ Biomasa	194,7	341,7	5,7	250,6	0,2	441,1	2,2	0,3	185,7	0,0	300,7	620,3	47,1	8,3	2 398,7
■ Vodní	240,5	55,5	22,9	88,0	68,5	52,2	34,8	57,1	67,3	37,8	915,3	292,7	49,9	25,6	2 008,0
■ Přechřívávací	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	636,9	0,0	0,0	0,0	52,8	0,0	476,9	0,0	1 166,7
■ Větrné	0,0	14,9	116,9	21,9	118,2	78,7	99,3	19,6	2,9	0,0	9,0	197,1	23,3	0,2	700,0
■ BRKO	0,0	38,0	0,0	0,0	5,4	0,0	0,0	0,0	32,2	29,2	0,0	0,0	0,0	0,0	104,8
■ Ostatní pevná paliva (mimo BRKO)	0,0	31,4	0,0	0,0	3,6	2,7	0,0	0,0	24,1	19,5	0,0	0,2	0,1	0,4	82,0
■ Odpadní teplo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	25,4	17,3	18,1	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	1,3	62,1
■ Topné oleje	0,9	1,2	0,2	1,0	0,3	0,9	1,1	3,4	0,3	0,0	20,8	6,0	1,6	0,7	38,4
■ Ostatní kapalná paliva	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,6	0,0	0,0	14,8	17,4
■ Ostatní	0,0	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,0
■ Koks	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

zdroj: dot. výkaz ERÚ-EL, OFE, a.s.

Zdroj: ERÚ

Transformující se hospodářská odvětví, u nichž se očekává změna jejich činností, procesů a výstupů

K odvětvím, která se budou muset významně transformovat vzhledem k odklonu ČR spalování fosilních paliv, patří zejména samotná energetika, specificky teplárenství, metalurgický a strojírenský průmysl, chemický průmysl, nákladní doprava. Transformaci musí projít rovněž základní, střední a vysoké školství, zejména to, které je soustředěno v uhelných regionech. Pokud mají mladí lidé zůstat v regionech, ze kterých pocházejí, musí být připravováni jednak pro příležitosti, které nabídnou měnící se regionální trh práce, jednak musí být pozornost věnována zvyšování excelence ve vzdělávání tak, aby se zvýšila úspěšnost mladých lidí z uhelných regionů na vysokých školách, následně ve výzkumu a vývoji. Změnou budou muset projít vzdělávací obory, a to jak v počáteční, tak také v oblasti dalšího vzdělávání. Zvláštní výzvou je období pandemie COVID-19, které ukázalo další rizika pro méně vzdělané obyvatelstvo – neschopnost dosáhnout na digitální vzdělávání, nedostatečná podpora dětí ze strany méně vzdělaných rodičů, nedostupnost IT vybavení. Toto ovšem bude hrát roli také v dalším období.

Transformace energetiky bude vyžadovat rozsáhlé investice do modernizace stávající infrastruktury a do výstavby nových zdrojů energie, rovněž do hledání nových řešení v energetice obecně, jako je např. decentralizace zdrojů výroby energie a komunitní energetika. Pro firmy ve strukturálně postižených krajích, ale i jinde v ČR, se otevírají možnosti ve vývoji nových technologií pro průmysl a v energetiku. V případě úspěchu může vzniknout v krajích zcela nová základna odvětví energetiky, která bude znalostně náročná, bude přispívat svým know-how a produkty k transformaci energetiky v Evropě a bude exportně atraktivní. Specificky v Moravskoslezském kraji má velký potenciál

transformace hutního průmyslu, která může přinést jak zvýšení energetické účinnosti výroby, tak vyšší recyklaci kovových odpadů a posílit vědu a výzkum v oblasti vývoje slitin a separace odpadů.

Významný dopad bude mít odklon od spalování uhlí na průmysl betonářské výroby pro cementářství a stavebnictví, Zde se využívají ve velkém množství popílky a strusky z elektrárenských a teplárenských provozů. S rychlým úbytkem tohoto materiálu bude nutno hledat náhrady pro stavební betonové směsi. Strusky se používají rovněž při stavbách komunikací a zpevněných ploch. Lze předpokládat, že s úbytkem tohoto materiálu bude nutno posílit recyklaci stavebních hmot.

Transformace energetiky bude představovat impuls také k rozvoji robotizace a digitalizace, a to jak v samotné decentralizované energetice, tak u jiných hospodářských činností, a to nejen kvůli šetření energie (např. nové stroje na zpracování kovů šetřící díky digitálním technologiím nejen energii, ale také množství zpracovávaného materiálu), ale i v dalších oblastech Průmyslu 4.0, při nahrazování pracovníků, efektivnější komunikaci mezi dodavateli a výrobci, případně zákazníky, optimalizaci výroby (růst využití tzv. digitálních dvojčat) atd. Je proto důležité, aby se v budoucnosti v krajích rozšiřovaly aktivity spojené s budoucností automobilového průmyslu nicméně s přihlédnutím k negativním environmentálním dopadům na místní obyvatele.

Rozsáhlé plochy po těžbě uhlí budou vyžadovat rekultivaci a revitalizaci. V případě, že bude rozhodnuto o rychlejším ukončení těžby uhlí, než je v současnosti stanoveno povoleními k dobývání, bude ploch vyžadujících nejen rekultivaci, kterou jsou povinny podle horního zákona vykonat těžbařské společnosti, rychle přibývat. Bude potřebná revitalizace a resocializace významné části krajiny, zejména v oblasti Severozápadu, historicky zabrané pro těžbu uhlí. Tyto volné plochy – a jejich rekultivace, revitalizace a resocializace – budou představovat nové podnikatelské příležitosti při využití know-how v rekultivacích, které v krajích zůstává, jednak vznikne rychleji prostor, který bude možné využít pro nové funkce, včetně funkcí atraktivních pro obyvatelstvo (např. rekreace) a pro tvorbu pracovních míst.

Ve všech třech krajích roste význam odvětví automotive. Toto odvětví zaměřené doposud na výrobu automobilů s tradičními spalovacími motory, se bude s vysokou pravděpodobností postupně orientovat na elektromobilitu. Dochází tak k dynamickému rozvoji tohoto segmentu, např. v MSK již probíhá výroba elektromobilů. Aktivity vázané na autonomní mobilitu jsou zatím ve fázi vývoje a zkoušení. Téma Future of Mobility je uvedeno v RIS3 strategii Ústeckého kraje a iniciativy v oblasti výroby a využití zeleného vodíku jsou velkou příležitostí pro výzkum a inovace v současných uhelných regionech. Podobně je to s potenciálním rozvojem výroby baterií pro elektromobilitu a novou energetiku, která se uvádí v RIS3 strategii Karlovarského kraje nebo podporou rozvoje autonomní dopravy v souvislosti s příchodem BMW do Karlovarského kraje v návaznosti na výstavbu testovacího polygonu. I když je závislost na automotive z hlediska rozvoje hospodářství ČR jistým rizikem, elektromobilita, produkce a využití vodíku, testování autonomních vozidel a dopravních systémů, apod. je mimořádnou příležitostí pro uhelné regiony, aby se v těchto krajích rozšiřovaly aktivity spojené s budoucností automobilového průmyslu, a aby se na těchto aktivitách v co největší míře podílely domácí firmy.²⁹ Automobilový průmysl je úzce navázán na průmysl metalurgický, chemický a strojírenský, a tudíž představuje velkou příležitost i pro

²⁹ Aktualizace Strategického rámce hospodářské restrukturalizace Ústeckého, Moravskoslezského a Karlovarského kraje

transformaci těchto odvětví. Uhelným regionům by oblast automotive dala příležitost postoupit mezi kraje s medium high tech produkcí s vysokým exportním potenciálem.

Řada firem v tradičních odvětvích již prošla transformací, modernizací výroby, obměnou trhů (v produktovém i geografickém smyslu), což jim zajistilo životaschopnost nejen na českém, ale také na evropském a globálním trhu. Vnitřní proměna firem, procesní a produktové inovace, jsou důležitým aspektem restrukturalizace, který často není patrný z agregátních statistik, ale představuje významný prvek úspěšné ekonomické transformace regionů.³⁰

Očekávané ztráty pracovních míst a potřeby rekvalifikace při zohlednění prognóz v oblasti dovedností

Studie JRC³¹ odhaduje přímé a nepřímé negativní efekty v odvětví energetiky a těžby uhlí ve strukturálně postižených krajích na cca 50 tisíc ohrožených pracovních míst.

Zánik pracovních míst ve stávajících firmách spjatých s výrobou energie nemusí nutně znamenat (absolutní) pokles kupní síly obyvatelstva (v regionech Severozápadu relativně velmi nízká i v současnosti), nýbrž za předpokladu úspěšné adaptace ekonomiky budou vznikat nová, kvalitní a dobře placená pracovní místa, na která se mohou lidé opouštějící zanikající hospodářské činnosti snažit rekvalifikovat a doplnit si pro ně kompetence.

Ohrožená pracovní místa lze očekávat v řetězci dodavatelů, kteří dodávají vstupy těžebním společnostem a elektrárnám. Nejvýznamnějšími budou patrně metalurgie, strojírenství a stavebnictví, lze však očekávat dopady také v dalších činnostech, jako jsou různé outsourcované služby (IT, PR, ostraha, logistika, vývoj a výzkum, údržba, ad.) Ohrožená pracovní místa v dodavatelském řetězci uhelného průmyslu nicméně mohou být zachována právě rozvojem nízkouhlíkové energetiky (stavebnictví, elektrotechnika apod..

Trh práce se bude měnit, nové hospodářské činnosti a nová, nízkouhlíková energetika budou vyžadovat nové kompetence lidí, nové odbornosti či doplnění, úpravu nebo zvýšení kompetencí stávajících, a to na všech úrovních, od odborných manuálních profesí až po profese ve vývoji či výzkumu. Přitom by se nemělo zapomenout na tradiční technické znalosti místních odborníků. V uhelných regionech generace odborníků více jak sto let nabývali zkušenosti v oborech, jenž se nyní chystají na velkou restrukturalizaci. Zároveň minulá hospodářská orientace regionů značně ovlivnila poptávku po určitém typu pracovníků a tím ovlivnila také rozvoj vzdělanosti. V uhelných regionech je vysoký podíl obyvatel spíše s nižším vzděláním, doba Průmyslu 4. 0 naopak vyžaduje čím dál vyšší vzdělání a obecně platí, že děti méně vzdělaných rodičů dosahují jen nižší stupně vzdělání. To může uhelné regiony bez dodatečné podpory vzdělávání v rámci jejich transformace do budoucna velmi negativně ovlivnit.

Příležitosti vázané na nízkouhlíkovou energetiku a nové hospodářské činnosti mají potenciál přitáhnout nové odborníky do krajů, které se potýkají s odlivem kvalifikovaných, většinou mladších

³⁰ Vstupní analýza Strategického rámce, příloha č.1_Základní makroekonomická analýza

³¹ EU coal regions: opportunities and challenges ahead, JRC for the European Commission, 2018

lidí. Předpokladem je však zlepšení společenských podmínek, sociálního prostředí a atraktivity sídel, kvalita a vysoký standard základních služeb, vzdělávání, zdravotnictví a sociálních služeb, pestrost a kvalita nabídek příležitostí pro trávení volného času jednotlivců i rodin, také kvalitní tvorba krajiny.

Pro rozvoj krajů je potřebné realizovat nové produktivní investice, a to především na podporu MSP, výzkumu a inovací, přenosu a zavádění nových a pokročilých technologií, digitálních technologií a sítí, zaměřené na hospodářskou transformaci a restrukturalizaci nebo omezení dopadů transformace energetiky a těžby uhlí jak v oborech energetických, tak v oborech navazujících. V rámci FST v ČR však může za stanovených podmínek podporovat i produktivní investice velkých podniků.,

K záměrům transformace patří podpora vzniku a rozvoje nových firem v diverzifikované ekonomice krajů. Pro MSP je obtížnější orientovat se v měnící se situaci vyvolané novými regulačními tlaky, přizpůsobovat své strategie a chystat se předem na využití příležitostí, které nová situace přináší. Přípravované změny mohou být, v závislosti na scénáři transformace, natolik nové, že MSP budou chybět kompetence pro adaptaci na nové podmínky. Účinná, systematická a cílená informační a odborná podpora/pomoc firmám při využití nových příležitostí a adaptaci v nové situaci bude jednou z klíčových funkcí veřejné správy i podnikatelských organizací.

Celkový význam zpracovatelského průmyslu v zaměstnanosti mírně roste, což je především důsledkem rozvoje některých průmyslových oborů, spojených s přílivem zahraničních investorů. Firmy pod zahraniční kontrolou jsou často, nikoliv však výhradně, orientovány na aktivity s nižší přidanou hodnotou, subdodávky mateřským firmám, na montáž, distribuci hotových řešení, což bylo ovlivněno řadou faktorů. V době příchodu zahraničních investorů do ČR v 90. letech 20. století a na začátku 21. století toto bylo užitečné, protože firmy vytvářely pracovní místa, která z velké části dokázala nahradit uzavírané kapacity firem v upadajících tradičních průmyslových odvětvích. Postupně se aktivity zahraničních investorů začínají rozšiřovat i směrem k pokročilejším činnostem jako je inženýring nebo výzkum a vývoj.

V Karlovarském, Ústeckém i Moravskoslezském kraji v posledních 20 letech probíhá proměna oborové struktury zaměstnanosti ve zpracovatelském průmyslu, v každém kraji s rozdílnou intenzitou a odlišným způsobem. Společným znakem je rostoucí význam transformace tradičních průmyslových odvětví, respektive jejich částečná vnitřní proměna ve smyslu rozvoje nových aktivit s využitím dlouho akumulovaného know-how v tradičních oborech. Vedle toho posilují v zaměstnanosti nové obory, které jsou z velké části taženy nově přichozími investicemi. Tento trend je nutno nyní podpořit.

Pro uhelné regiony je obecně charakteristická poměrně vysoká míra koncentrace zaměstnanosti do velkých firem. Koncentrovaná velikostní struktura je charakteristická pro většinu oblastí v Moravskoslezském kraji, kde se jedná o kombinaci vlivu velkých firem v tradičních odvětvích (těžba, hutnictví) a relativně nověji v automobilovém průmyslu (např. Frýdek-Místek, Nový Jičín). V Ústeckém kraji má nejvyšší míru koncentrace ORP Bílina, (AGC) přičemž vyšší míry dosahuje i Žatec (přímé zahraniční investice) a Chomutov. Karlovarský kraj se vyznačuje nízkou mírou koncentrace zaměstnanosti do velkých firem, což je mj. způsobeno nízkým počtem obyvatel a

orientací části obyvatel do služeb spojených s lázeňstvím a cestovním ruchem. V KVK je velká koncentrace zaměstnanců ve středních firmách a nižší podíl v malých firmách. Tento stav vychází z historického vývoje, kdy ekonomicky náročný těžký průmysl byl vždy koncentrován v nízkém počtu velkých firem, které často současně se zaměstnáním garantovaly lidem bydlení, kulturu, zdravotní péči a další sociální služby. Toto nastavení ekonomik předmětných regionů nadále do určité míry přežívá, a promítá se do sociálního a vzdělanostního složení obyvatel, do jejich podnikavosti. Také z tohoto důvodu je v uhelných regionech výrazně menší počet malých a středních firem. Cílem je proto usnadnit vznik zejména inovačních start-up a spin-off firem, které budou jedním ze zdrojů restrukturalizace hospodářství, spoluvytvoří dlouhodobý zdroj růstu a povedou ke zvyšování produktivity celé krajské ekonomiky. Cílem je však také podnítit podnikavost a pomoci zakládat nové firmy všem lidem, kteří mají zájem a vůli zahájit podnikání.

Důležité je připravovat lidi v krajích na hospodářské a sociální změny vyvolané transformací ekonomiky, útlumem těžby uhlí a rozvojem nových odvětví pomocí programů zvyšování a změny kvalifikace, aktivní pomoci uchazečům o zaměstnání a programů prevence a řešení následků sociálního vyloučení. Je třeba zvýšeného úsilí především ve vyhledávání nových potenciálních podnikatelů a silný/propojený systém koučingu a mentoringu pro zahájení a první roky podnikání. Vzhledem k odchodu mladých lidí ze strukturálně postižených krajů dochází také ke ztrátám podnikatelsky iniciativních lidí.³²

Pro úspěšnou transformaci uhelných regionů směrem k bezemisní ekonomice je významná také osvěta. Specializované programy a marketingové působení by mělo cílit na zvýšení preference ekologického vytápění, třídění odpadů, šetření energií apod. Cílovými skupinami zde budou nejen mladiství, ale zejména střední a starší generace, které vyrůstaly v podmínkách znečištěného životního prostředí, stabilních a bohatých těžebních a hutnických společností a relativně vysokých příjmů za znalostně méně náročnou práci.

Potenciál pro hospodářskou diverzifikaci a možnosti rozvoje

Základem úspěšných transformací v jiných regionech bylo vytvoření vhodných podmínek a koncentrované zacílení podpory jak na regionální, tak na národní úrovni pro rozvoj konkurenceschopnosti a inovační výkonnosti. Podle dosavadní zkušenosti růst konkurenceschopnosti je úzce provázán s budováním a rozvojem regionálního inovačního ekosystému.

V rámci tohoto ekosystému jsou vysoké školy a další výzkumné organizace jedním ze zdrojů poznatků a talentů, které by měly podpořit rozvoj konkurenceschopnosti regionální ekonomiky. Výzkumně vývojová činnost VO (ale i vzdělávací činnost – ve vazbě na pilíř D strategie RE:START) by měla být navázána na společenské a technologické trendy a potřeby nejen stávajících podniků (a aplikační sféry, ve vazbě na pilíř A strategie RE:START), ale i firem, o které region usiluje (tj. ty s vyšší přidanou hodnotou, inovativní, ve vazbě na pilíř B strategie RE:START) a zejména by se měla projevit v růstu nových endogenních českých/regionálních firem. VŠ (resp. VO), zkvalitnění jejich výzkumu a možné společné aktivity s aplikační sférou v těchto oblastech by měly tvořit důležitou část regionální nabídky pro firmy a investory. Mohou tak sehrát důležitou roli rozhodujícího „atraktora“.

³² Aktualizace Strategického rámce hospodářské restrukturalizace Ústeckého, Moravskoslezského a Karlovarského kraje

Klíčovým předpokladem je proto podpořit vznik kvalitnějších a relevantnějších výstupů z veřejného, případně soukromého VaV v regionech, které by firmy (zejména v předmětných regionech) mohly využít. Jde zejména o podporu rozvoje institucionální kapacity, tj. dobudování infrastruktury (zázemí, laboratoří, technologií), rozvoj procesů (např. skauting, řízení vztahů s firmami, transfer...) a posílení personálních kapacit – vyhledáváním a podporou talentovaných vědeckých pracovníků. Podpůrnou roli mohou sehrát služby zvyšující informovanost o výstupech výzkumu, napomáhající párování inovační nabídky a poptávky a komercializaci.

Zároveň je potřeba využít výhody spolupráce těchto institucí mezi sebou a s aplikační sférou, ale také v dialogu s dalšími aktéry (ve smyslu quadruple helix přístupu) pro transfer znalostí tak, aby napomohly (i) vyšší inovační výkonnosti, posunu domácích podniků v hodnotových řetězcích výše a expanzi stávajících podniků, (ii) získávání investic do činností na vyšších stupních GPN/GVC, (iii) vzniku nových, rychle rostoucích (inovativních) firem, (iv) inovacím ve veřejné sféře, zejména ve městech a obcích. Navazující aktivity a služby podpoří rychlejší růst a transformaci regionů a pomohou zvýšit jejich atraktivitu.

Transformace energetiky a útlum těžby v kontextu tzv. Zelené dohody pro Evropu přináší pro cílové regiony mimořádné výzvy, ale i příležitosti kritického významu. V regionech je historicky nakumulováno specifické know-how i infrastruktura. Výzkumné organizace ve spolupráci s firmami a dalšími aktéry by společně měly zkoumat, vyvíjet a testovat nová řešení např. v oblasti prevence a snižování znečištění (např. s využitím nanotechnologií), snižování energetické náročnosti provozů, čistých a udržitelných technologií, různých aspektů nízkouhlíkové a cirkulární ekonomiky, alternativních zdrojů energie a mobility budoucnosti (včetně využití vodíku, elektromobility, autonomní mobility), komunitní energetiky, hybridních, ostrovních a soběstačných systémů, ale také nového využití stávajících surovin (s využitím nových technologií, či snížením produkce CO₂) či dalším účelům.

Vzhledem ke komplexitě, provázanosti problémů a specifickému charakteru regionů je zde prostor pro mezioborový a mezisektorový transfer a multidisciplinární výzkum zaměřený na nové společenské výzvy, tedy také se zapojením výzkumných aktivit se sociální, společenskovední a humanitní dimenzí, které by měly nejen popisovat stav a očekávaný vývoj, včetně hrozeb, ale také přinést praktická doporučení pro rozvoj komunit. Mohou významně posunout stávající znalosti, přispějí ke vzniku nových, udržitelných a škálovatelných řešení, budou vytvářet nové příležitosti a pracovní místa a napomohou celkovému zkvalitnění života, podnikání, image a percepce regionů. Zároveň tím dojde k posílení aktivní role VŠ/VO jakožto významných regionálních aktérů s možností pozitivně ovlivňovat a formovat vývoj a život v regionech. Výzkumný potenciál ve strukturálně postižených regionech je již v současnosti schopen reagovat na řadu nových podnětů a metod inovací typu design thinking a přinést tak zcela nová řešení s vysokou přidanou hodnotou.

2.2 Rozvojové potřeby a cíle do roku 2030 s ohledem na dosažení klimaticky neutrálního hospodářství Evropské Unie do roku 2050

Odkaz: čl. 11 odst. 2 písm. d)

Textové pole [6 000]

- *Rozvojové potřeby k řešení problémů spojených s transformací,*
- *cíle a výsledky očekávané na základě provádění priority FST, včetně očekávaného přínosu z hlediska tvorby a zachování pracovních míst.*

Vzhledem k požadavkům na významné změny energetické legislativy EU, a tudíž i legislativy členských států EU, rozhodla EU po schválení tzv. Zimního energetického balíčku o zpracování vnitrostátních plánů v oblasti energetiky v jednotlivých členských státech, které by měly obsahovat cíle a hlavní politiky ve všech pěti dimenzích energetické unie. Povinnost přípravy Vnitrostátního plánu v oblasti energetiky a klimatu vyplývá z nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1999 o správě energetické unie a opatření v oblasti klimatu. ČR naplnila tuto povinnost a dne 13. ledna 2020 byl Plán schválen ČR, a následně předán zástupcům Evropské komise. Tento dokument je pro oblast energetiky ČR velmi aktuální a v podstatě udává směr pro tvorbu nebo aktualizaci Státní energetické koncepce. Byl však zpracován v období před posílením evropského klimatického cíle do roku 2030 a v roce 2023 potenciálně dojde k revizi tohoto dokumentu. Stěžejní část tvoří nastavení příspěvku ČR ke klimaticko-energetickým cílům EU v oblasti snižování emisí, zvyšování podílu obnovitelných zdrojů energie a zvyšování energetické účinnosti na období 2021-2030, s výhledem do roku 2050. Vybrané cíle uvedené ve Vnitrostátním plánu v oblasti energetiky a klimatu, které jsou klíčové pro nastavení skladby budoucího národního energetického mixu, jsou v následujících tabulkách.

Tabulka 3 - Přehled cílů snížení emisí skleníkových plynů (v porovnání s rokem 2005)

	2020	2030
Absolutní vyjádření	32 Mt CO ₂ ekv.	44 Mt CO ₂ ekv.
Relativní vyjádření	20 %	30 %

Tabulka 4 - Přehled cílů v oblasti OZE (podíl OZE na hrubé konečné spotřebě)

	2020	2030
Podíl OZE	13,0 %	22 %

Tabulka 5 - Přehled cílů v oblasti energetické účinnosti

	2020	2030
Článek 3 (nezávazný cíl)	Konečná spotřeba energie: 1 060 PJ Spotřeba primární energie: 1 855 PJ	Konečná spotřeba energie: 990 PJ* Spotřeba primární energie: 1 735 PJ Energetická intenzita HDP: 0,157 MJ/Kč
Článek 5 (závazný cíl)	148,6 TJ	124,0 TJ
Článek 7 (závazný cíl)	Roční úspory energie: 51,1 PJ Kumulované úspory: 204,39 PJ	Roční úspory energie: 84 PJ Kumulované úspory: 462 PJ

*Jedná se o konečnou spotřebu v metodice EUROSTAT, nejedná se o tzv. „konečnou spotřebu 2020-2030“

Pro naplnění těchto cílů, specificky podílu uhelných regionů na jejich dosažení, je zapotřebí nejdříve zmapovat reálný potenciál pro jednotlivá opatření a vyhodnotit dopady odchodu od energetického využití uhlí a dalších fosilních paliv a také změny, které jsou reálně proveditelné v průmyslovém sektoru. Z doposud provedených studií je zřejmé, že vzhledem k energeticky náročnému průmyslu v uhelných regionech bude nutno nalézt k uhlí ekvivalentní stabilní energetické zdroje. Pro firmy s vysokými nároky na elektřinu připadá v úvahu zejména výměna uhlí za plyn. Nicméně platný Vnitrostátní plán ČR v oblasti energetiky a klimatu do roku 2030 předpokládá nárůst instalovaného výkonu fotovoltaických elektráren o 1 893 MWp, větrných elektráren o 600 MWe, zdrojů na biomasu 40 MWe a vodních elektráren o 21 MWe. Vzhledem k probíhajícím jednáním o zvýšení cíle redukce emisí skleníkových plynů na úrovni EU se navíc tyto hodnoty dále zvýší. Počítá rovněž s rozvojem využívání geotermální energie, bioplynových stanic (i prostřednictvím konverze na výrobu biometanu), a dále s rozvojem využívání tepelných čerpadel a solárních kolektorů. Uhlé regiony tak mohou využít nově dostupných finančních zdrojů a posílit nad rámec průměru ČR využití OZE a druhotných surovin. V rámci OZE je nejperspektivnější rozvoj fotovoltaických a větrných elektráren, spalování biomasy a využití geotermální energie. U druhotných surovin je potenciál zejména v energetickém využití biologicky rozložitelných odpadů v bioplynových stanicích. Dále pak dle lokálních podmínek a dostupnosti také spalování biomasy a využití geotermální energie, kde lze financovat pilotní projekty a studie proveditelnosti³³.

Z hlediska průmyslové výroby jsou velké příležitosti, hrozby a výzvy ve výrobě a zpracování oceli, a to jak pro snížení uhlíkové stopy v procesu výroby, tak snížení energetické náročnosti. Přivedení dostatečné kapacity elektrické energie pro nové průmyslové technologie jako náhrady za energii vyrobenou z uhlí, si vyžádá řadu investic nejen na straně distributorů elektřiny, ale zejména do nových technologií výroby. V oblasti dopravy se plánuje v uhelných regionech mimo jiné přechod veřejné dopravy (včetně železniční) směrem k udržitelné dopravě, včetně vodíkové elektromobility.

Napříč různými odvětvími se chystají investice do využití vodíku, a to nejen v dopravě, ale také jako úložiště energie či jako redukčního činidla. Účelem je podpora technologií, které nezvyšují emise skleníkových plynů a vytvářejí bezemisní zdroje. V této oblasti probíhá a do budoucna se plánuje řada výzkumných a aplikačních projektů.

Potřeba splnění cílů do roku 2030 s ohledem na dosažení klimatické neutrality v roce 2050 má bude mít pro obyvatelstvo největší vliv v oblasti zaměstnanosti a struktury pracovních míst, dále toto bude mít vliv na požadované odbornosti a vzdělání, v oblasti bydlení na vytápění domácností. V uhelných krajích je více než polovina obyvatel závislá na vytápění ze soustav zásobování teplem (SZT), které převážně využívají ve zdrojích uhelných paliv. Uhlí je možné ve velkých centrálních zdrojích tepla v současné době nahradit převážně zemním plynem, částečně pak také biomasou a komunálním odpadem. Za účelem snížení emisí skleníkových plynů musí dojít k maximálnímu zvýšení efektivity celých soustav včetně snižování tepelných ztrát v rozvodech, změnou z parovodních na horkovodní rozvody. SZT je nutno chápat z hlediska lokální krajské energetiky jako velmi progresivní zdroje, které v současné době vykazují vysokou míru ekologizace, mají účinnost výroby přes 80 % v režimu KVET a představují systém distribuovaných zdrojů, které se mohou stát základem decentralizované energetiky. V případě rozpadu SCZT hrozí jednak zvýšení podílu neekologických zdrojů na fosilní paliva, energetická chudoba obyvatel, kteří si nemohou dovolit investici do individuálního zdroje

³³ Podpora takto zaměřených projektů je primárně prostřednictvím Modernizačního fondu.

tepla, nižší účinnost zdrojů, protože domovní kotelny nepracují v režimu KVET a v neposlední řadě také snížení bezpečnosti dodávky tepla, kdy u malých zdrojů, na rozdíl od centrálních velkých zdrojů SCZT, dojde při výpadku dodávky elektřiny také k pozastavení dodávky tepla. Pro masivnější rozšíření tohoto typu vytápění, stejně jako pro rozšíření elektromobility, je zapotřebí prověřit kapacity přenosových soustav elektrické energie.

2.3 Soudržnost s relevantními celostátními, regionálními nebo územními strategiemi a plány

Odkaz: čl. 11 odst. 2 písm. e)

Textové pole [6 000]

– Strategie pro inteligentní specializaci,
– územní strategie uvedené v článku 29 nařízení (EU) [nové nařízení o společných ustanoveních],
– další regionální nebo celostátní rozvojové plány.

Podporované oblasti

Soulad zejména s Národní výzkumnou a inovační strategií pro inteligentní specializaci České republiky (Národní RIS3 strategie) 2014 – 2020 (aktualizace 2018)

Soulad zejména s dále uvedenými základními strategickými dokumenty regionálního územního rozvoje: *Strategie regionálního rozvoje ČR 21+*, *Souhrnné akční plány hospodářské restrukturalizace ÚK, MSK a KVK*, *Koncepce řešení ekologických škod - 3. aktualizace*, *Inovační strategie České republiky 2019 – 2030*, *Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky na období 2019-2023*, *Národní akční plán čisté mobility*.

2.3.1 Vazba na NECP

Jak bylo uvedeno výše, Vnitrostátní plán České republiky v oblasti energetiky a klimatu byl zpracován na základě požadavku nařízení Evropského parlamentu a Rady 2018/1999 o správě energetické unie a opatření v oblasti klimatu. Obsahuje cíle a politiky ve všech pěti rozměrech energetické unie na období 2021-2030, s výhledem do roku 2050. Stěžejní část Vnitrostátního plánu tvoří nastavení příspěvku ČR k tzv. evropským klimaticko-energetickým cílům, tedy závazkům EU v oblasti snižování emisí skleníkových plynů, zvyšování podílu obnovitelných zdrojů energie a zvyšování energetické účinnosti. Shrnuje dostupné informace v oblastech snižování emisí sloučenin uhlíku, energetické účinnosti a možných úspor energie, energetické bezpečnosti, vnitřního trhu s energií a výzkumu, inovací a konkurenceschopnosti.

2.3.2 Vazba na národní RIS3 strategii – Národní výzkumná a inovační strategie pro inteligentní specializaci České republiky 2021 – 2027

Dlouhodobá strategická vize Národní RIS3 "**Odolná ekonomika založená na znalostech a**

inovacích" formuluje základní směr rozvoje ČR. Klade důraz na sféru znalosti důležitých pro rozvoj ekonomiky a transformaci hospodářství tak, aby rostla konkurenceschopnost založená na inovacích, nikoli na nízkých nákladech práce.

Inteligentní specializace směřuje k „chytrému, inteligentnímu“ využívání a rozvíjení potenciálu ČR. Cílem Národní RIS3 strategie je vytvářet dlouhodobé konkurenční výhody založené na využívání znalostí a na inovacích. Domény výzkumné a inovační specializace, které představují hlavní „vertikální“ tematické priority Národní RIS3 strategie, jsou postaveny na silných stránkách ČR a na jejich specifických kapacitách a zdrojích v rovině ekonomické, inovační a výzkumné. Národní RIS3 strategie v rámci domén specializace usiluje o propojení možností, které přináší ekonomické zázemí ČR, s výzkumnými kapacitami a klíčovými technologiemi, které představují zásadní příležitosti pro posun k aktivitám s vyšší přidanou hodnotou, posun v hodnotových řetězcích a či vytváření specifických tržních nik a segmentů. Klíčové oblasti změn jsou uvedeny v tabulce níže:

Tabulka 6 – Klíčové oblasti z měn v národní RIS3 strategii

Klíčové oblasti změn	Výzkum, vývoj a inovace pro podnikání	Veřejný výzkum a vývoj	Lidé a chytré dovednosti	Digitální agenda
Strategické cíle	A. Zvýšení inovační výkonnosti firem	B. Zvýšení kvality veřejného výzkumu	C. Zvýšení dostupnosti kvalifikovaných lidí pro výzkum, vývoj a inovace	D. Zvýšení využití nových technologií a digitalizace
Specifické cíle	<p>A.1 Posílení inovační výkonnosti stávajících firem a reakce na průmyslovou transformaci, technologické a společenské změny</p> <p>A.2 Vznik a růst nových firem a využití nových příležitostí</p> <p>A.3 Zlepšení fungování inovačních ekosystémů na národní i regionální úrovni</p>	<p>B.1 Zvýšení kvality a společenské relevance veřejného výzkumu</p> <p>B.2 Zvýšení kvality prostředí pro realizaci veřejného výzkumu</p>	<p>C.1 Zlepšení schopnosti vzdělávacího systému připravovat lidi pro výzkum, vývoj a inovace</p> <p>C.2 Rozvoj dovedností pro chytrou specializaci, průmyslovou transformaci a podnikání</p> <p>C.3 Zvýšení potenciálu a motivace pracovníků ve výzkumných organizacích</p>	<p>D.1 Podpora digitalizace a využití nových technologií v podnikání</p> <p>D.2 Podpora digitalizace a využití nových technologií ve veřejné sféře</p>

Pro klíčové sektory hospodářství ČR je nutností uplatnit principy Průmyslu 4.0. Z toho vychází i zaměření domény „Digitalizace a automatizace výrobních technologií“ na rozvoj a implementaci digitálních technologií, automatizaci výrobních procesů a nahrazování lidské práce (vznik fyzicko-robotických systémů - Průmysl 4.0). Vzhledem k tomu, že v ČR je v řadě odvětví, včetně strojírenství, stále relativně nižší produktivita práce, lze nasazení progresivních technologií do výrobních procesů považovat za významnou příležitost pro restrukturalizaci hospodářství ČR, a to zejména v odvětvích, která se výrazně podílejí na tvorbě HDP.

2.3.3 Vazba na regionální RIS strategie

Stejným postupem, jakým byla připravena Národní RIS3 strategie, byly zpracovány krajské RIS3 strategie v uhelných regionech. Na základě regionálních horizontálních priorit každá z nich definuje klíčové oblasti změn a vedle toho domény výzkumné a inovační specializace v regionu. Jelikož jsou ekonomika a veřejný výzkum navzájem v krajích i s národní úrovní úzce provázány, naplňují krajské

oblasti změn a domény specializace Národní RIS3 strategii. V realizaci krajských RIS3 strategií se počítá nejen s programy podpory z evropských zdrojů a národní úrovně, ale i s programy podpory inovací na úrovni krajů. Dlouhodobě jsou na této úrovni v řadě krajů poskytovány např. inovační vouchery, nověji též kreativní vouchery a uvažuje se o voucherech pro začínající podnikání.

Priority jednotlivých krajů jsou popsány v tzv. krajských kartách (Příloha č. 2 Karty krajských RIS3 strategií), které představují výtah základních údajů schválených krajských RIS3 strategií. Většina krajských RIS3 strategií klade důraz na podporu průmyslové transformace prostřednictvím implementace RIS3. Již v současné době jsou specifickými intervencemi v rámci programu RE:START podporovány tři nejvíce strukturálně postižené regiony (Ústecký, Moravskoslezský a Karlovarský kraj). Jejich podpora by měla od roku 2021 pokračovat i za pomoci FST, který dává mimořádnou příležitost podpořit výzkumná a aplikační specifika transformujících se uhelných regionů.

2.3.3.1 Moravskoslezský kraj – vazba na RIS3

Regionální inovační strategie 2021-2027 (dále jen RIS) je součástí Strategie rozvoje Moravskoslezského kraje pro období 2019-2027. Stojí na dlouhodobém participativním způsobu tvorby koncepčních a strategických dokumentů, které zajišťují soulad mezi ambicemi, vizemi a dalšími strategiemi a jejich prioritami směřujícími k rozvoji udržitelné, nízkoemisní, znalostní a konkurenceschopné ekonomice a k naplnění mise „MSK2030+ = chytrý a zelený region“.

Dokument vymezuje 5 domén specializací z pohledu aplikačních trhů: 1. Automotive se zaměřením (automotive components); 2. Strojírenství (speciální stroje a zařízení, mechatronické systémy a zařízení); 3. e-health (lékařské přístroje a služby); 4. smart-agri (chytré stroje a zařízení); 5. Vodíkové technologie (technologie pro výrobu vodíku, využití vodíku). Poslední 3 jsou tzv. emerging domény specializace. Z pohledu technologických oblastí bylo formulováno těchto 5 domén specializace: 1. Informační technologie (digitalizace firemních procesů s důrazem na výrobu); 2. Informační technologie (činnosti související se zpracováním dat); 3. Technologie pro výrobu, přenos a uchování energií (technologie pro výrobu, přenos a uchování energií); 4. Nové materiály (vodivé plasty, nové vlastnosti ocelí, nové kompozitní materiály, cirkulární ekonomika); 5. Kulturní a kreativní průmysl (audiovizuální technologie a design).

Dále definuje 5 oblastí strategické změny: 1. Podnikavý region (PODREG) s cílem zvýšit intenzitu podnikání; 2. Talent Attraction management cílicí na zastavení „brain drain“ a lákání vysoce kvalifikované pracovníky; 3. MSK Digital zvyšující úroveň digitalizace a robotizace především MSP; 4. ENVI Tech podporující rozvoj environmentálních technologií a konceptu cirkulární ekonomiky; 5. SMARAGD – Smart and Green District rozšiřující kapacitu sdílené výzkumné a inovační infrastruktury využívané aktéry MSK inovačního ekosystému.

Dokument také reflektuje roli společensko-vědních oborů v transformaci, v mezioborové spolupráci a práci s vnímáním. I další aktivity (např. na podporu mezinárodní spolupráce) mají silný fokus oblastí a témata v souladu s cíli a podporovanými oblastmi PSÚT (např. DIH, S3 platformy).

Transformační plán MSK byl také připravován s úzkou vazbou na RIS a jednotlivé programy zase odpovídají podporovaným oblastem v rámci PSÚT. Zde následují příklady těchto vazeb. **Program**

Nová energie má přímou vazbu na oblast strategické změny RIS s názvem ENVI TECH (rozvoj environmentálních technologií a konceptu cirkulární ekonomiky) a na krajskou doménu specializace s názvem Technologie pro výrobu, přenos a uchování energií. **Program Nové využití území** má vazbu na dvě oblasti strategické změny RIS s názvem Podnikavý region a Smart and Green District. Z krajských domén specializace budou využity tyto: Smart agri (chytré stroje a zařízení), Vodíkové technologie a Kulturní a kreativní průmysly.

Program Zelený průmysl má přímou vazbu na oblast strategické změny RIS s názvem Smart and Green District. Aktivita tohoto programu přispěje k naplnění **hlavní vize RIS**, kterou je „**Chytrý a zelený region MSK**.“ Z krajských domén specializace budou využity zejména tyto: Automotive, Strojírenství, Smart agri (chytré stroje a zařízení), Vodíkové technologie a Technologie pro výrobu, přenos a uchování energií. Program **Nové podnikání** má přímou vazbu na dvě oblasti strategické změny RIS s názvem Podnikavý region a Talent Attraction Management. Všechny krajské domény specializace definované RIS budou vstupovat do úspěšné realizace programu Nové podnikání.

Program **Kompetentní lidé** má přímou vazbu na dvě oblasti strategické změny RIS s názvem Podnikavý region a Talent Attraction Management. Z krajských domén specializace se zde uplatní zejména doména Kulturní a kreativní průmysly. Program **Inovační ekosystém** má přímou vazbu na dvě oblasti strategické změny RIS s názvem Podnikavý region a Smart and Green District. Všechny krajské domény specializace definované RIS budou vstupovat do úspěšné realizace programu Inovační ekosystém.

Program **Digitální region** má přímou vazbu na strategickou oblast změny RIS s názvem MSK DIGITAL (zvýšení digitalizace a robotizace především v MSK). Z krajských domén specializace budou využity především tyto: IT – digitalizace a IT - zpracování dat. Program **Cirkulární ekonomika** má přímou vazbu na dvě oblasti strategické změny RIS s názvem ENVI TECH (rozvoj environmentálních technologií a konceptu cirkulární ekonomiky) a Smart and Green District. Z krajských domén specializace budou využity tyto: Smart-agri (chytré stroje a zařízení), Vodíkové technologie, Technologie pro výrobu, přenos a uchování energií a Nové materiály.

(Pozn. Nová verze RIS je v procesu schvalování s předpokladem schválení do července)

Tabulka 7 - vazba podporovaných aktivit na RIS 3 strategii Moravskoslezského kraje

Oblast zájmu	Specifický cíl	Odůvodnění (shrnutí)
Nová energie	Výzkum, vývoj, poradenství a pilotní ověřování v oblasti výroby,	<ul style="list-style-type: none"> strategický cíl SRK 4.6. Nová energetika a 5.3 Přechod k nízkouhlíkové a bezemisní dopravě
	Zvýšení účinnosti a skladování bezuhlíkových zdrojů, úspor energie	
	Zvýšení energetické bezpečnosti regionu	
Nové využití území	Regenerace území po těžbě a průmyslové činnosti a jeho příprava na budoucí investice nebo uvedení do přírodě blízkého stavu, včetně realizace zelené	<ul style="list-style-type: none"> strategický cíl SRK 6.1. Kulturní a přírodní dědictví, 6.2 Živá kultura a kreativita, 6.3 Komunity a veřejné prostory, 1.2 Vznik a růst firem, 4.3 Adaptace na dopady klimatické změny, 4.4 Šetrné využívání krajiny
	Regenerace rozsáhlejších zanedbaných a nevyužívaných území, ploch a budov ve městech.	
	Revitalizace kulturního dědictví spojeného s hornickou tradicí	
Zelený průmysl	Produktivní investice do velkých podniků, které vedou k hospodářské diverzifikaci, modernizaci a přeměně	<ul style="list-style-type: none"> strategický cíl SRK 4.6 Nová energetika, 1.3 Podnikatelský a inovační ekosystém, 1.5 Velké firmy a strategický cíl 4.3 Adaptace na dopady klimatické změny
Nové podnikání	Produktivní investice do malých a středních podniků, včetně cílené podpory start-upů, které vedou k hospodářské diverzifikaci, modernizaci a přeměně	<ul style="list-style-type: none"> navazuje na strategický cíl SRK 1.1 Podnikaví lidé, 1.2 Vznik a růst firem a 1.3 Podnikatelský a inovační ekosystém.
	Investice do zakládání nových podniků, mimo jiné prostřednictvím podnikatelských inkubátorů a poradenských služeb	
Kompetentní lidé	Zvyšování kvalifikace a rekvalifikace pracovníků a uchazečů o zaměstnání, pomoc uchazečům při hledání zaměstnání a aktivní začleňování uchazečů o zaměstnání na trh práce.	<ul style="list-style-type: none"> strategický cíl SRK 2.1 Moderní vzdělávání a kompetence pro život a 2.3 Kariérové poradenství.

Oblast zájmu	Specifický cíl	Odůvodnění (shrnutí)
Inovační ekosystém	Investice do posílení kapacity a spolupráce v oblasti výzkumu, vývoje a technologických inovací, budování inovačního ekosystému.	<ul style="list-style-type: none"> • strategický cíl SRK 1.3 Podnikatelský a inovační ekosystém a strategický cíl 1. 4 Výzkum a vývoj a 2.2 Atraktivní vysoké školy.
Digitální a kreativní region	Investice do digitalizace, digitálních inovací a digitálního propojení, podpora kulturního a kreativního sektoru.	<ul style="list-style-type: none"> • strategický 1.1 Podnikaví lidé, 5.1 Podpora řešení chytřejšího kraje, 6.1 Kulturní a přírodní dědictví a 6.2 Živá kultura a kreativita
Církulární ekonomika	Aktivity vedoucí k přechodu na principy oběhového hospodářství a zlepšení uplatňování hierarchie nakládání s odpady v průmyslu, posílení regionální konkurenceschopnosti.	<ul style="list-style-type: none"> • strategický cíl SRK 4.2 Prevence vzniku a využití odpadů a 4.3 Adaptace na dopady klimatické změny

2.3.3.2 Ústecký kraj – vazba na RIS3

Současná podoba RIS ÚK vznikala již v blízké vazbě na několik let úspěšně implementovaná Strategie RE:START, která zahájila hospodářskou transformaci a odklonu od těžby k inovativním, čistým a udržitelným technologiím, s akcenty na posun k nízkoemisní ekonomice, rozvoj potenciálu lidí, výzkum, vývoj a inovace, či budování otevřeného podnikatelského a inovačního ekosystému.

Dokument vymezuje tři oblasti specializace:

- **Tradiční oblasti**, kam spadá i) Energetika; zdroje, dodavatelské a navazující obory; rekultivace; ii) Organická a anorganická chemie; iii) Výroba skla a porcelánu.
- **Emerging oblasti, nové trendy** a výzvy se specifickou důležitostí pro Ústecký kraj. Mobilita, Digitalizace včetně technologií Smart cities a Průmyslu 4.0, Kulturní a kreativní průmysly (umění, design, reklama, marketing, IT služby vč. infotainmentu).
- **Národní oblasti** specializace, které jsou významně zastoupeny v regionu: i) Strojírenství a mechatronika, které patří dle Akčního plánu RIS (2021) k tradičním oblastem, a ii) automotive, která zase k novým trendům.

První dvě oblasti zároveň odpovídají vertikální prioritám. Dokument definuje také pět horizontálních priorit: A. Lidé pro inovace, výzkum a vývoj, B. Inovativní a konkurenceschopné firmy, C. Kvalitní výzkum a jeho aplikace, D. Inovace ve veřejné sféře, E. Podpora inovačního ekosystému (viz Tabulka 4).

Jak energetika, tak chemie patří mezi obory, které mohou být nejvíce zasaženy odklonem od uhlí. Zároveň mají nakumulované značné know-how a vybudovanou infrastrukturu. RIS ÚK předpokládá posun k novým zdrojům energie, novým způsobům využití energie (chytré technologie přenosu, ukládání a spotřeby energií, geotermální energie a další obnovitelné zdroje, bateriová úložiště, využití odpadního tepla); využití vodíku, ale i nanotechnologií (např. v průmyslu a pro environmentální účely), či zelené chemie a principů cirkulární ekonomiky aj.

Již i v předchozí RIS byl kladen důraz na pojící roli budoucnosti mobility. Tato oblast propojuje stávající (tradiční) klíčové sektory regionálního průmyslu s novými trendy (autonomní mobilita, vodíková ekonomika, cirkulární ekonomika, a další ve vazbě na průmysl 4.0), které mohou přispět k diverzifikaci aktivit, k nové dynamice, ale i k posunu v hodnotových řetězcích včetně výzkumně a vývojových činností. Nové technologické trendy tedy otevírají možnost jak pro stávající podniky, tak i pro nově vznikající. Díky průřezovému charakteru nových trendů a technologií vznikají významné mezioborové a mezisektorální přesahy a synergie, např. díky vodíku z chemického průmyslu a jeho využitím pro energetiku nebo mobilitu, ale zároveň také vše navazuje na koncept smart cities.

Inovace ve veřejné správě, zapojení startupů a vysokých škol do spolupráce mají přinést nejen energetické úspory, ale další využití dat a digitalizace ke zkvalitnění služeb, vytváření živých laboratoří, zón a center pro výzkum, vývoj a testování nových technologií. Patří sem také oblast nového využití existujících a nově vznikajících (průmyslových) brownfieldů včetně revitalizace a resocializace. Cílí také na dobudování podpory startupů a MSP, pro jejich vznik, rozvoj a zavádění moderních technologií, např. poradenskými, inkubačními, akceleračními službami, či demonstračními centry. Podporuje také spolupráci firem s výzkumnými organizacemi, ale také budování kapacity pro úspěšný přenos znalostí.

Pro oblast podpory e) (případně i g)) PSÚT ve vztahu k RIS platí, že RIS ÚK jí podporuje vytvářením předpokladů pro její naplňování, a to podporou výzkumu a vývoje v této oblasti a rozvojem podnikatelského a inovačního ekosystému podporujícího vznik a rozvoj inovací a inovativních startupů v této oblasti. RIS ÚK se také nesoustřeďuje primárně na oblasti l), m), o), které se týkají uchazečů o zaměstnání, vzdělávání a sociálního začleňování. Výjimkou mohou být aktivity k podpoře podnikavosti a sociálním inovacím, nebo podpoře růstu MSP.

Tabulka 8 – vazba podporovaných aktivit na RIS 3 strategii Ústeckého kraje

Oblast zájmu	Specifický cíl	Odůvodnění (shrnutí)
I. Podnikání, výzkum, inovace	SC I.1: Zvýšení inovační výkonnosti regionu, posílení výzkumné a inovační kapacity s důrazem na oblasti specializace kraje	<p><i>Klíčová oblast B: Inovativní a konkurenceschopné firmy:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Zvýšit počet nových firem s potenciálem růstu (obratu, zaměstnanosti) / škálovatelných firem postavených na moderních technologiích a know-how. • Zajistit malým a středním firmám služby, které je podpoří v růstu díky novým příležitostem, možnostem a inovacím. • Zpřístupnit malým a středním firmám moderní technologie s vysokou přidanou hodnotou pro testování, implementaci, inovativní výrobu. Zvýšit absorpci externích finančních zdrojů. • Zvýšit počet inovací ve firmách díky spolupráci (získávání know-how) s výzkumnými organizacemi. • Zvýšit konkurenceschopnost firem prostřednictvím jejich vzájemné spolupráce. <p><i>Klíčová oblast C: Kvalitní výzkum a jeho aplikace:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Zvýšit kvalitu vědeckých týmů, zlepšit jejich vybavení a podmínky pro práci. • Zvýšit počet výzkumných projektů, podpořit absorpci z národních a evropských zdrojů. • Zvýšit počet komercializovaných výsledků VaV. <p><i>Klíčová oblast E: Podpora inovačního ekosystému,</i></p>

Oblast zájmu	Specifický cíl	Odůvodnění (shrnutí)
		<ul style="list-style-type: none"> • Průběžně získávat a vyhodnocovat a komunikovat data o vývoji inovačního ekosystému kraje. • Zapojit více aktérů do národních a evropských sítí spolupráce (kraj, města, organizace podpůrné infrastruktury). • Zlepšit image Ústeckého kraje díky popularizaci výsledků výzkumu, vývoje a inovací.
	SC I.2: Zvýšení konkurenceschopnosti MSP	<p><i>Klíčová oblast B: Inovativní a konkurenceschopné firmy:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Zvýšit počet nových firem s potenciálem růstu (obratu, zaměstnanosti) / škálovatelných firem postavených na moderních technologiích a know-how. • Zajistit malým a středním firmám služby, které je podpoří v růstu díky novým příležitostem, možnostem a inovacím. • Zpřístupnit malým a středním firmám moderní technologie s vysokou přidanou hodnotou pro testování, implementaci, inovativní výrobu. Zvýšit absorpci externích finančních zdrojů. • Zvýšit konkurenceschopnost firem prostřednictvím jejich vzájemné spolupráce.
	SC I.3: Stabilizace a rozvoj klíčových odvětví pro transformaci ekonomiky	<ul style="list-style-type: none"> • Pro Ústecký kraj jsou definovány oblasti specializace / znalostní domény / aplikační oblasti: tradiční oblasti - energetika, zdroje, organická/anorganická chemie, výroba skla a porcelánu; nové trendy a výzvy - mobilita, digitalizace včetně technologií Smart Cities a Průmysl 4.0, kulturní a kreativní průmysl.
	SC I.4: Rozvoj kulturních a kreativních odvětví a jejich zapojení do celkového rozvoje kraje	<p><i>Klíčová oblast B: Inovativní a konkurenceschopné firmy:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Zvýšit počet nových firem s potenciálem růstu (obratu, zaměstnanosti) / škálovatelných firem postavených na moderních technologiích a know-how. • Zajistit malým a středním firmám služby, které je podpoří v růstu díky novým příležitostem, možnostem a inovacím. • Zpřístupnit malým a středním firmám moderní technologie s vysokou přidanou hodnotou pro testování, implementaci, inovativní výrobu. Zvýšit absorpci externích finančních zdrojů. • Zvýšit konkurenceschopnost firem prostřednictvím jejich vzájemné spolupráce.
II. Kompetentní lidé a Smart Region	SC II.1: Zlepšení přístupu ke kvalitním službám a infrastrukturám formálního	<p><i>Klíčová oblast A: Lidé pro inovace, výzkum a vývoj:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Zlepšit proces identifikace talentů. Motivovat talentované jedince k dalšímu rozvoji dovedností. Zapojit je do systematických programů na rozvoj talentů.

Oblast zájmu	Specifický cíl	Odůvodnění (shrnutí)
	a dalšího vzdělávání v oblastech specializace kraje	
	SC II.3: Vyšší využití digitalizace pro efektivní a srozumitelné veřejné služby občanům	<p><i>Klíčová oblast D: Inovace ve veřejné sféře:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Zpopularizovat koncept smart, propojit regionální aktéry s poskytovateli technických řešení. Koordinovat aktivity v rámci kraje. Zvýšit počet inovativních (smart) projektů měst, obcí a poskytovatelů služeb.
III. Nová energetika a efektivně využívané zdroje	SC III.1: Rozvoj znalostí, technologií, systémů a infrastruktur pro čistou energii	<ul style="list-style-type: none"> • Podporovat udržitelný rozvoj takovými aktivitami kraje, které zajistí dlouhodobou schopnost energetické infrastruktury v kraji poskytovat bezpečné a spolehlivé dodávky energie bez negativních dopadů na zdraví obyvatel a životní prostředí.
IV. Revitalizovaná území 21. století	SC IV.1: Zlepšení využitelnosti území dotčeného těžbou uhlí pro nové aktivity	<p><i>Klíčová oblast D: Inovace ve veřejné sféře:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Využít rekultivovaná území a další plochy a objekty po těžbě hnědého uhlí a brownfieldy pro uplatňování, adaptaci a modifikaci inovačních projektů.

2.3.3.3 Karlovarský kraj – vazba na RIS3

KVK je vzhledem k své struktuře ekonomiky a nižšímu zastoupení VaV aktivit vystaven vyššímu riziku dopadů v důsledku posunu k nízkouhlíkové ekonomice. Jak Transformační plán, tak RIS/RIS3 mají za cíl nejen dopady snižovat, ale přispět k úspěšné (hospodářské) transformaci regionu a vyšší konkurenceschopnosti. Regionální RIS/RIS3 vznikla s využitím principu quadruple helix a je úzce provázaná na Strategii Re:Start a další dokumenty a reflektuje již i Zelenou dohodu pro Evropu.

Po aktualizaci v roce 2020 dokument vymezuje krajské domény specializace následovně: 1. Strojírenství, elektrotechnika a mechatronika, 2. Automobilový průmysl a autonomní doprava; 3. Tradiční průmyslová odvětví – keramika, porcelán a sklo; 4. Energetická transformace a nové výzvy, 5. Lázeňství, balneologie a cestovní ruch. Tzv. 4P označuje klíčové oblasti změn, kde má dojít ke snížení dopadů: Private (Soukromý sektor); Public (Veřejný sektor); People (Lidské zdroje); Promotion (Atraktivní region).

Zejména doména specializace Energetické transformace a nové výzvy přímo pojmenovává, jak možné dopady, tak příležitosti, které současný a předpokládaný vývoj přináší. Horizontální agendy udržitelnosti a využití nových technologií se však dotýkají všech. Klíčové oblasti změn a plánované aktivity ladí s podporovanými oblastmi v rámci PSÚT, vzhledem k charakteru RIS/RIS3 pokrývají některé oblasti ve větší míře (např. rozvoj potenciálu lidí). Podporované oblasti n) ve vztahu k seniorům se dotýká doména specializace Lázeňství, balneologie a cestovní ruch, na sociální začleňování však necílí.

Oblast změny Private cílí na podporu rozvoje konkurenceschopnosti firemního sektoru, posílení jejich výzkumné, vývojové a inovační činnosti, zavádění digitálních technologií a celkové modernizace, ale také ke vzniku nových, inovativních firem. Předpokládá také podporu VaVaI aktivit v oblasti energetiky, transferu znalostí ((soulad s podporovanou činností a), b), c), h), případně d).

Zaměření oblasti změny Public je podpořit zkvalitňování veřejných služeb zavádění chytrých řešení, co zahrnuje oblasti digitalizace a budování potřebné konektivity. (soulad s aktivitou h), částečně d), e), f), j)).

V oblasti změny People, i když pro RIS/RIS3 KVK není umístování uchazečů na trh stěžejní (podporovaná oblast l), m)) obsahuje typové opatření k outplacementu v oblasti energetiky. Počítá s obecnou a plošnou potřebou reskillingu a upskillingu v reakci na technologický vývoj (oblast k), ale také jako tvorbou kapacity pro VaVaI aktivity.

Více informací k vazbě oblastí zájmu (programů) a klíčové oblasti RIS/RIS3 KVK jsou uvedeny v následující tabulce.

Tabulka 9 - vazba podporovaných aktivit na RIS 3 strategii Karlovarského kraje

Oblast zájmu	Specifický cíl	Odůvodnění (shrnutí)
Tradice	SC 1.1 Začínající podnikání	Klíčová oblast A: Private (Soukromý sektor) A.1.1 Podpořit vznik nových firem
	SC 1.2 Transformace firem	Klíčová oblast A: Private (Soukromý sektor) A.1.3 Podpořit digitální transformaci MSP
Inovace	SC 2.1 Výzkum a inovace	Klíčová oblast A: Private (Soukromý sektor) A.1.1 Podpořit vznik nových firem A.1.2 Stabilizovat a rozvíjet inovační firmy A.1.3 Podpořit digitální transformaci MSP Klíčová oblast B: Public (Veřejný sektor) B.1.1 Zvýšit zájem veřejnosti o chytrá řešení B.1.2 Zavádět chytrá řešení do měst a obcí B.1.3 Vytvářet předpoklady pro chytrý úřad Klíčová oblast C: People (Lidské zdroje) C.1.1 Vytvářet a rozvíjet kvalitní personální kapacity a investovat do lidských zdrojů C.1.2 Motivovat studenty a žáky ke studiu technických a přírodovědných oborů a k rozvoji kreativity C.1.3 Podporovat práci s talenty a nadanými dětmi
	SC 2.2 Kreativita a design	Klíčová oblast A: Private (Soukromý sektor) A.1.1 Podpořit vznik nových firem A.1.2 Stabilizovat a rozvíjet inovační firmy Klíčová oblast D: Promotion (Atraktivní region) D.1.1 Vytvořit podmínky pro realizaci komunikačních aktivit D.1.2 Vytvořit a budovat značku regionu D.1.3 Budování sítě ambasadorů D.1.4 Zvýšit povědomí a atraktivitu regionu u cílových skupin
	SC 2.3 Digitalizace a nové produkty	Klíčová oblast A: Private (Soukromý sektor) A.1.3 Podpořit digitální transformaci MSP Klíčová oblast B: Public (Veřejný sektor)

Oblast zájmu	Specifický cíl	Odůvodnění (shrnutí)
		B.1.1 Zvýšit zájem veřejnosti o chytrá řešení B.1.2 Zavádět chytrá řešení do měst a obcí B.1.3 Vytvářet předpoklady pro chytrý úřad
Znalosti	3.1 Kvalitní vzdělání	Klíčová oblast C: People (Lidské zdroje) C.1.1 Vytvářet a rozvíjet kvalitní personální kapacity a investovat do lidských zdrojů C.1.2 Motivovat studenty a žáky ke studiu technických a přírodovědných oborů a k rozvoji kreativity C.1.3 Podporovat práci s talenty a nadanými dětmi Klíčová oblast D: Promotion (Atraktivní region) D.1.1 Vytvořit podmínky pro realizaci komunikačních aktivit D.1.2 Vytvořit a budovat značku regionu D.1.3 Budování sítě ambasadorů D.1.4 Zvýšit povědomí a atraktivitu regionu u cílových skupin
	3.2 Rekvalifikace – nový začátek	Klíčová oblast C: People (Lidské zdroje) C.1.1 Vytvářet a rozvíjet kvalitní personální kapacity a investovat do lidských zdrojů Klíčová oblast D: Promotion (Atraktivní region) D.1.3 Budování sítě ambasadorů
Spolupráce	4.1 Kulturní a přírodní dědictví	Klíčová oblast D: Promotion (Atraktivní region) D.1.2 Vytvořit a budovat značku regionu
	4.2 Nikdo není vyloučen	Klíčová oblast D: Promotion (Atraktivní region) D.1.3 Budování sítě ambasadorů D.1.4 Zvýšit povědomí a atraktivitu regionu u cílových skupin
Regenerace	5.1 Regenerace brownfieldů a starých ekologických zátěží	Klíčová oblast A: Private (Soukromý sektor) A.1.1 Podpořit vznik nových firem A.1.2 Stabilizovat a rozvíjet inovační firmy Klíčová oblast D: Promotion (Atraktivní region) D.1.1 Vytvořit podmínky pro realizaci komunikačních aktivit
	5.2 Regenerace krajiny a nové zemědělství	Klíčová oblast A: Private (Soukromý sektor) A.1.1 Podpořit vznik nových firem A.1.2 Stabilizovat a rozvíjet inovační firmy
	5.3 Zelená města a obce	Klíčová oblast A: Private (Soukromý sektor) A.1.3 Podpořit digitální transformaci MSP Klíčová oblast B: Public (Veřejný sektor) B.1.1 Zvýšit zájem veřejnosti o chytrá řešení B.1.2 Zavádět chytrá řešení do měst a obcí

Oblast zájmu	Specifický cíl	Odůvodnění (shrnutí)
		B.1.3 Vytvářet předpoklady pro chytrý úřad
Energie a materiály	6.1 Nová energie	Klíčová oblast A: Private (Soukromý sektor) A.1.3 Podpořit digitální transformaci MSP Klíčová oblast B: Public (Veřejný sektor) B.1.1 Zvýšit zájem veřejnosti o chytrá řešení
	6.2 Úspory energie	Klíčová oblast A: Private (Soukromý sektor) A.1.3 Podpořit digitální transformaci MSP Klíčová oblast B: Public (Veřejný sektor) B.1.2 Zavádět chytrá řešení do měst a obcí
	6.3 Toky hmoty a recyklace	Klíčová oblast A: Private (Soukromý sektor) A.1.1 Podpořit vznik nových firem A.1.2 Stabilizovat a rozvíjet inovační firmy A.1.3 Podpořit digitální transformaci MSP Klíčová oblast B: Public (Veřejný sektor) B.1.2 Zavádět chytrá řešení do měst a obcí B.1.3 Vytvářet předpoklady pro chytrý úřad
	6.4 Přechod k cirkulární ekonomice (minerální vody)	Klíčová oblast A: Private (Soukromý sektor) A.1.1 Podpořit vznik nových firem A.1.2 Stabilizovat a rozvíjet inovační firmy A.1.3 Podpořit digitální transformaci MSP Klíčová oblast B: Public (Veřejný sektor) B.1.2 Zavádět chytrá řešení do měst a obcí B.1.3 Vytvářet předpoklady pro chytrý úřad

2.3.4 Vazba na dokumenty na celostátní úrovni

Tabulka 10 – strategické dokumenty na celostátní úrovni

Klíčové oblasti dopadu	strategie RE:START	SRR+	Koncepce řešení ekologických škod	Inovační strategie ČR 2019-2030	Strategie vzdělávací politiky ČR do 2030+	Národní akční plán čisté mobility	NECP	Národní výzkumná a inovační strategie pro inteligentní specializaci České republiky (Národní RIS3 strategie) 2021-2027
a) produktivní investice do malých a středních podniků, včetně mikropodniků a začínajících podniků, které vedou k hospodářské diverzifikaci, modernizaci a přeměně;	x	x		X				x
b) investice do zakládání nových podniků, mimo jiné prostřednictvím podnikatelských inkubátorů a poradenských služeb, které vedou k vytváření pracovních míst;	x	x		X				x
c) investice do činností v oblasti výzkumu a inovací, prováděných mimo jiné vysokými školami a veřejnými výzkumnými institucemi, a podpora přenosu pokročilých technologií;		x		x	x	x	x	x
d) investice do zavádění technologií, jakož i do systémů a infrastruktur pro cenově dostupnou čistou energii, včetně technologií skladování energie, a do snižování emisí skleníkových plynů;						x	x	
e) investice do energie z obnovitelných zdrojů v souladu se směrnicí Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/2001, včetně kritérií udržitelnosti v ní stanovených, a do energetické účinnosti, mimo jiné za účelem snížení energetické chudoby;							x	
f) investice do inteligentní a udržitelné místní mobility, včetně dekarbonizace odvětví místní dopravy a jeho infrastruktury;			x			x		
g) investice do rekonstrukce a modernizace sítí dálkového vytápění s cílem zlepšit energetickou účinnost systémů dálkového vytápění a investice do výroby tepla, pokud jsou založeny výhradně na obnovitelných zdrojích energie;	x						x	
h) investice do digitalizace, digitálních inovací a digitálního propojení;		x			x			x

i) investice do projektů v oblastech regenerace a dekontaminace brownfieldů, rekultivace půdy a v případě potřeby také zelené infrastruktury a nového využití, s přihlédnutím k zásadě „znečišťovatel platí“;	x	x	x											
j) investice do posílení oběhového hospodářství mimo jiné předcházením vzniku odpadů, jejich snižováním, účinným využíváním zdrojů, opětovným používáním a recyklací;	x											x		
k) zvyšování kvalifikace a rekvalifikace pracovníků a uchazečů o zaměstnání;	x				x							x		
l) pomoc uchazečům o zaměstnání při hledání zaměstnání;	x													
m) aktivní začleňování uchazečů o zaměstnání;														
n) technická pomoc;	x											x		
o) jiné činnosti v oblasti vzdělávání a sociálního začleňování a v řádně odůvodněných případech investice do infrastruktury pro účely školících středisek a zařízení péče o děti a seniory, jak je uvedeno v plánech spravedlivé územní transformace v souladu s článkem 11.	x	x			x								x	

2.3.5 Vazba na dokumenty na regionální úrovni

Tabulka 11 – strategické dokumenty na regionální úrovni

Region	Regionální strategické dokumenty	Klíčové oblasti dopadu													
		a)	b)	c)	d)	e)	f)	g)	h)	i)	j)	k)	l)	m)	o)
Ústecký	Strategie rozvoje Ústeckého kraje do roku 2027	x	x	x	x			x	x	x	x	x	x	x	x
	Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb v Ústeckém kraji na období 2019–2021													x	x
	Plán odpadového hospodářství Ústeckého kraje 2016 – 2025											x			

	Analýza potřeb revitalizace území Ústeckého kraje - území devastovaná těžbou, brownfields a zanedbané části měst										X		X	X						
	Zásady územního rozvoje Ústeckého kraje										X									
	Podpora VaV v Ústeckém kraji v období 2014+	X	X	X	X								X	X						
	Regionální inovační strategie Ústeckého kraje	X	X	X	X		X	X	X	X	X	X								
	Územní energetická koncepce Ústeckého kraje				X															
Karlovarský	Program rozvoje Karlovarského kraje pro období 2014 – 2020	X	X	X	X						X	X	X							
	Regionální inovační strategie Karlovarského kraje	X	X	X	X		X	X	X	X	X	X	X							
	Územní energetická koncepce Karlovarského kraje - Aktualizace 2017 – 2042				X								X							
	Plán odpadového hospodářství Karlovarského kraje 2016 – 2025												X							
	Analýza absorpční kapacity inovačního prostředí Karlovarského kraje, 2017			X																
	Analýza aktuálních potřeb aktérů inovačního prostředí Karlovarského kraje, 2017	X												X					X	
	Analýza zaměstnanosti Karlovarského kraje																		X	
	Analýza příčin odchodu pracovní síly z Karlovarského kraje		X												X				X	
	Přeshraniční regionální inovační strategie Karlovarského kraje a Svobodného státu Bavorsko	X	X	X																
	Přeshraniční regionální inovační strategie Karlovarského kraje a Svobodného státu Sasko	X	X	X	X															
	Koncepce rozvoje lázeňství a balneologie			X							X			X						
	Zásady územního rozvoje Karlovarského kraje											X								
	Moravskoslezská	Strategie rozvoje chytrého regionu Moravskoslezského kraje 2017-2023 „Chytrější kraj“			X	X					X		X							

Strategie rozvoje Moravskoslezského kraje 2019-2027	x	x		x				x				x	x	x
Moravskoslezský pakt zaměstnanosti												x		
Strategie a integrovaný akční program ke zvýšení zaměstnanosti a lepšímu vzdělávání v Moravskoslezském kraji na roky 2015 – 2023												x		
Územní energetická koncepce, 2004-2022				x						x				
Strategický plán rozvoje města Ostravy na období 2017-2023	x		x					x	x	x			x	x
Zásady územního rozvoje Moravskoslezského kraje										x				
Strategie ITI Ostravské aglomerace 2014 – 2020	x	x	x							x	x	x	x	x
Plán odpadového hospodářství Moravskoslezského kraje 2016-2026												x		
Karviná všemi deseti - Integrovaný plán pro řízení procesu změny ve Statutárním městě Karviná	x							x				x		
Koncepce rozvoje venkova Moravskoslezského kraje 2018-2023	x													
Koncepce rozvoje pohornické krajiny Karvinska do roku 2030		x								x				

2.4 Typ plánovaných operací

Textové pole [12 000]

Odkaz: čl. 7 odst. 2 písm. g)

– typ plánovaných operací a jejich očekávaný přínos ke zmírnění dopadu transformace na klimatickou neutralitu

Vysvětlení k pracovní verzi 1.5: V této části PSÚT jsou popsány návrhy prioritních oblastí podpory na území jednotlivých regionů s přihlédnutím k průběžnému sběru dat z absorpční kapacity, dále také ve vazbě na strategické dokumenty jednotlivých krajů a také na základě celkového posouzení možných oblastí podpory z dalších finančních zdrojů jako je Modernizační fond, Evropské fondy EU pro roky 2021 - 2027. V rámci jednotlivých oblastí podpory probíhá také diskuze k využití II. a III. pilíře Mechanismu pro spravedlivou územní transformaci. K definovaným oblastem probíhá ze strany regionů podrobnější analýza, navazující na uvedené kroky definující naplnění cílů strategických dokumentů a v neposlední řadě také vyhodnocení očekávaných přínosů k transformaci regionů jako celku.

Daná témata představují základní definované oblasti podpory, které jsou nyní součástí další analýzy ze strany krajů pro definování využití a nastavení schémat podpory v rámci OPST. Tato část v této fázi má následující strukturu – obecná vize rozdělení a strukturu budoucího OPST a následně oblasti podpory, které regiony v této chvíli vidí jako prioritní a jsou k nim připravovány analýzy ve vazbě na předpokládané aktivity definující – přínos pro transformaci regionů.

V rámci přípravy PSÚT došlo v regionech a ve spolupráci s ministerstvy k definování typových operací a aktivit v několika úrovních. Vznikl návrh grantových schémat, mimo jiné na podporu MSP, podnikání, komunitní energetiky a dalších témat. Dále probíhá definování transformačních projektů regionů a typových aktivit, jejichž možnými nositeli jsou velké podniky, které v současné době působí v uhelných regionech v různých průmyslových odvětvích, přímo spojených s energetikou nebo jejich reformní aktivity souvisí s energeticky náročnými provozy v ocelářském, chemickém či zpracovatelském průmyslu.

2.4.1 Návrh struktury podpory regionů v PSÚT

Operační program Spravedlivá transformace bude rozdělen na tři samostatné priority dle jednotlivých krajů. MŽP ve spolupráci s MMR vypracovalo pro rozdělení těchto prostředků metodiku, která se opírá o kritéria, jež zohledňují aktuální stav regionů a jejich budoucí potřeby pro úspěšný přechod na nízkouhlíkové hospodářství. Pro zajištění robustnosti dat byly v metodice vždy použity údaje z tříletých průměrů za období 2017–2019. Možné krátkodobé výkyvy tak byly omezeny na nejnížší možnou míru.

V metodice je použito celkem pět kritérií, která zrcadlí aktuální stav jednotlivých krajů. První základní kritérium pro rozdělení alokace je **počet obyvatel daného kraje**. Kritérium ukazuje na celkovou absorpci v území a schopnost prostředky z programu čerpat. Tento základní podíl je následně upraven prostřednictvím čtyř kritérií, která dotváří celkový obraz o schopnosti kraje se s transformací pozitivně vypořádat. Výkon ekonomiky regionu popisují dvě použitá kritéria, a to **hrubý domácí produkt a nezaměstnanost**. Území, které bylo v regionu postiženo těžbou uhlí,

demonstruje **kritérium plocha dotčena těžbou** a potenciál pro rozvoj nových technologií. Nastartování inovativní ekonomiky ukazuje **kritérium počet zaměstnanců ve výzkumu a vývoji**.

Tento princip a následné rozdělení alokace schválila vláda ČR dne 24. 5. 2021 usnesením č. 483/2021.

Navržené rozdělení plně respektuje principy regionální politiky, kdy v ekonomicky nejslabším Karlovarském kraji bude podpora nejintenzivnější. Zároveň návrh pracuje s absorpční schopností krajů a nejlidnatější Moravskoslezský kraj obdrží nominálně největší podporu.

Tabulka 12 - Rozdělení alokace FST

Kraj	Podíl na alokaci	Alokace	Intenzita podpory
Karlovarský kraj	15,3 %	6,3 mld. Kč	21 221 Kč/obyvatel
Ústecký kraj	38,6 %	15,8 mld. Kč	19 271 Kč/obyvatel
Moravskoslezský kraj	46,1 %	18,9 mld. Kč	15 682 Kč/obyvatel

Obrázek 1 – schéma členění podporovaných aktivit v PSÚT

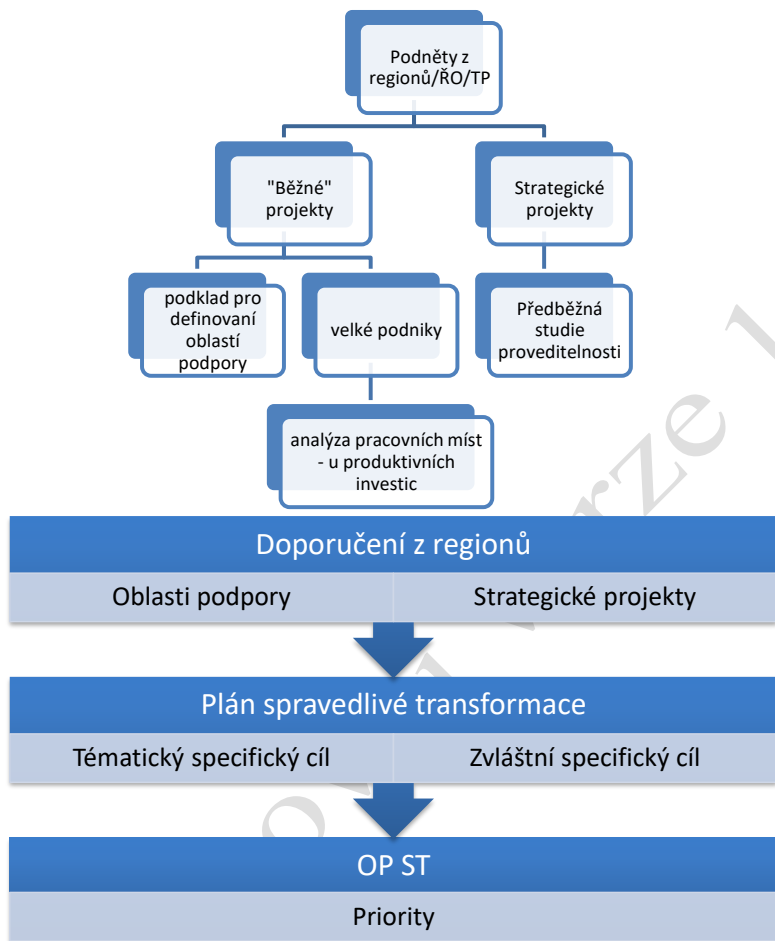

. Dále pro všechny Priority krajů bude shodná vnitřní struktura a členění na jednotlivé nástroje podpory.

Vnitřní struktura Priorit krajů:

Tematický specifický cíl	Strategický specifický cíl
Tematické výzvy – obdobné řešení jako v běžných OP – integrované projekty, projekty velkých podniků, krajů atp.	Územní řešení - revitalizace a resocializace rozsáhlých území (BF, znovu využití lokalit)
Grantová schémata (pro oblasti s předpokladem malých projektů od menších žadatelů – obdoba tzv. Kotlíkových dotací)	Sít'ové projekty (digitalizace, produktové řetězce)
Finanční nástroje – doplňující II. a III. pilíř (kombinace grantů a finančních nástrojů pro MSP)	Vlajkový projekt (strategické projekty)

Obrázek 2 - Schéma předpokládaného procesu přípravy PSÚT:

2.4.2 Ústecký kraj - prioritní oblasti podpory v procesu transformace

Na základě výsledků absorpční kapacity v regionu, výsledků Podkladové analýzy pro přípravu a implementaci PSÚT pro Ústecký kraj jsou v této chvíli navrženy níže uvedené tematické pilíře k využití prostředků FST, případně MST.

Obrázek 3 - Tematické oblasti zájmu Ústeckého kraje v rámci FST

2.4.2.1 Podnikání, výzkum, inovace

Specifický cíl I.1: Zvýšení inovační výkonnosti regionu, posílení výzkumné a inovační kapacity s důrazem na oblasti specializace kraje

Zaměření

Cílem je podpora inovační výkonnosti podniků a zároveň vytváření a rozvoj inovačního ekosystému v Ústeckém kraji.

Hlavní cílové skupiny

Podnikatelské subjekty, výzkumné organizace.

Typy příjemců

Podnikatelské subjekty; organizace pro výzkum a šíření znalostí; kraj; organizace zřizované nebo zakládané krajem; obce; dobrovolné svazky obcí; organizace zřizované nebo zakládané obcemi; výzkumné a inovační infrastruktury

Schémata podpory

- Tematické výzvy.
- Grantové schéma.

- Strategické projekty.

Plánované využití finančních nástrojů

Nepředpokládá se využití finančních nástrojů.

Synergie a komplementarity

OP TAK (SC 1.1). OP JAK (SC 1.1, SC 1.2).

Z prostředků OP ST budou financována opatření/projekty na území Ústeckého kraje nad rámec podpory poskytované v OP TAK a OP JAK. Hraniční oblasti budou vymezeny na úrovni podmínek programů podpor a výzev (např. výše podpory, oprávnění příjemci, komplexnost a rozsah podporovaných aktivit, způsobilé výdaje apod.).

Oblasti intervencí

- Realizace výzkumu a vývoje podle priorit RIS ÚK.
- Zavádění výsledků výzkumu a vývoje ve formě inovací do podnikové praxe; zavádění organizačních a procesních inovací.
- Budování a rozvoj podnikových a regionálních univerzitních výzkumných a vývojových center.
- Budování a rozvoj podpůrné infrastruktury pro podnikatelské, inovační a VaV aktivity v Ústeckém kraji, zvyšování kvality služeb této infrastruktury; zakládání a rozvoj inovačních platforem a klastrů.
- Rozvoj transferu znalostí, komercializace, podpora při ověřování výsledků VaV a jejich uvádění na trh.
- Budování a rozvoj infrastruktury pro pilotní a experimentální projekty v ÚK včetně využití ploch, areálů a infrastruktur pro testování nových řešení v reálných podmínkách (test-beds, living labs apod.).
- Aplikace ověřených nástrojů pro rozvoj spolupráce mezi regionálními aktéry např. výzkumnými organizacemi a podnikatelskými subjekty (např. program Inovační vouchery s tematickými podprogramy).
- Příprava, ověřování a zavádění nových služeb a nástrojů pro rozvoj inovačního ekosystému včetně přenosu dobré praxe z ČR a ze zahraničí.

Indikátory (výstupy a výsledky)

Výstupy	Výsledky
RCO 01 – podporované podniky (z toho: mikropodniky, malé, střední, velké podniky)	RCR 01 – pracovní místa vytvořená v podporovaných subjektech
RCO 02 – podniky podporované granty	RCR 02 – soukromé investice ve srovnatelné výši jako podpora z veřejných zdrojů (z toho: granty, finanční nástroje)
RCO 03 – podniky podporované finančními nástroji	RCR 03 – malé a střední podniky zavádějící inovace produktů nebo procesů
RCO 04 – podniky s nefinanční podporou	RCR 04 – malé a střední podniky zavádějící marketingové nebo organizační inovace
RCO 05 – podporované začínající podniky	RCR 05 – malé a střední podniky provádějící vnitropodnikové inovace
RCO 07 – výzkumné instituce zapojené do společných výzkumných projektů	RCR 06 – patentové přihlášky předložené Evropskému patentovému úřadu
RCO 10 – podniky spolupracující s výzkumnými institucemi	RCR 17 – tři roky staré podniky přežívající na trhu
RCO 15 – vytvořená kapacita pro inkubace	RCR 18 – malé a střední podniky využívající služeb inkubátoru rok po jeho vytvoření
pro účastníky:	pro účastníky:

RCO 200 – nezaměstnané, včetně dlouhodobě nezaměstnaných, RCO 201 – dlouhodobě nezaměstnané, RCO 202 – neaktivní, RCO 203 – zaměstnané, včetně osob samostatně výdělečně činných, RCO 204 – mladší 30 let, RCO 205 – starší 54 let, RCO 206 – s ukončeným nižším sekundárním vzděláním nebo ještě nižším vzděláním (ISCED 0–2)	RKR 200 – účastníci, kteří začali hledat zaměstnání po ukončení své účasti, RKR 201 – účastníci v procesu vzdělávání nebo odborné přípravy po ukončení své účasti, RKR 202 – účastníci, kteří získali kvalifikaci po ukončení své účasti, RKR 203 – účastníci zaměstnaní po ukončení své účasti, včetně osob samostatně výdělečně činných
RCO 13 – digitální služby a produkty vyvinuté pro podniky RCO 14 – veřejné instituce podpořené pro účely vývoje digitálních služeb, produktů a procesů	RKR 11 – uživatelé nových veřejných digitálních služeb a aplikací RKR 12 – uživatelé nových digitálních produktů, služeb a aplikací vyvinutých podniky
RCO 06 – výzkumní pracovníci, kteří pracují v podporovaných výzkumných zařízeních RCO 08 – nominální hodnota vybavení pro výzkum a inovace RCO 75 – integrované strategie pro rozvoj měst RCO 76 – projekty spolupráce RCO 80 – strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro místní rozvoj	RKR 07 – přihlášky ochranných známek a průmyslových vzorů RKR 08 – společné publikace veřejného a soukromého sektoru RKR 78 – uživatelé, kteří mají prospěch z podporované kulturní infrastruktury RKR 76 – zainteresované subjekty zapojené do přípravy a realizace strategií pro rozvoj měst

Specifický cíl I.2: Zvýšení konkurenceschopnosti MSP

Zaměření

Cílem je zakládání a růst konkurenceschopnosti MSP na území Ústeckého kraje podporou šíření a zavádění technologií a služeb s vyšší přidanou hodnotou, zvýšení počtu nových a rychle rostoucích podnikatelských subjektů a realizace nových podnikatelských záměrů.

Hlavní cílové skupiny

Podnikatelské subjekty (MSP); organizace pro výzkum a šíření znalostí; výzkumné a inovační infrastruktury.

Typy příjemců

Kraj; organizace zřizované nebo zakládané krajem; Úřad práce ČR; malé a střední podniky (koneční příjemci).

Schémata podpory

- Tematické výzvy.
- Grantové schéma.

Plánované využití finančních nástrojů

Lze uvažovat o využití FN, případně o využití II. pilíře MST. Detaily by mělo stanovit samostatné předběžné posouzení FN.

Synergie a komplementarity

OP TAK (SC 1.3, SC 2.1). MPO/CzechInvest – program Technologická inkubace.

Z prostředků OP ST budou financována opatření/projekty na území Ústeckého kraje nad rámec podpory poskytované v OP TAK. Hraniční oblasti budou vymezeny na úrovni podmínek programů podpor a výzev (např. výše podpory, oprávnění příjemci, komplexnost a rozsah podporovaných

aktivit, způsobilé výdaje apod.). Odborné vzdělávání zaměstnanců zabezpečované zaměstnavateli bude financováno i z OPZ+.

Oblasti intervencí

- Investice do fixního kapitálu nebo nehmotných aktiv podniků za účelem výroby zboží nebo poskytování služeb.
- Pořízení výrobních strojů a zařízení, pořízení či rekonstrukce staveb využívaných k podnikatelské činnosti, pořízení technologických postupů, programů a licencí a software.
- Zavádění digitalizace v podnicích včetně nezbytné analýzy procesů a návazné investiční podpory pro nasazování digitálních řešení.
- Odborná příprava a vzdělávání zaměstnanců spojená se zaváděním nových technologií ve firmách za účelem zlepšení technických, průmyslových a organizačních kapacit pro další rozvoj výrobků a služeb.
- Nástroje pro zakládání mikropodniků a MSP, podpůrné nástroje pro MSP ve fázi poklesu.
- Podpora proof of concept projektů MSP.
- Podpůrné nástroje pro další rozvoj a růst MSP (služby expertů, služby inovačního ekosystému).

Indikátory (výstupy a výsledky)

Výstupy	Výsledky
RCO 01 – podporované podniky (z toho: mikropodniky, malé, střední) RCO 02 – podniky podporované granty RCO 03 – podniky podporované finančními nástroji RCO 04 – podniky s nefinanční podporou RCO 05 – podporované začínající podniky RCO 10 – podniky spolupracující s výzkumnými institucemi	RRCR 01 – pracovní místa vytvořená v podporovaných subjektech RRCR 02 – soukromé investice ve srovnatelné výši jako podpora z veřejných zdrojů (z toho: granty, finanční nástroje)
RCO 15 – vytvořená kapacita pro inkubace	RRCR 17 – tři roky staré podniky přežívající na trhu RRCR 18 – malé a střední podniky využívající služeb inkubátoru rok po jeho vytvoření
RCO 101 – malé a střední podniky investující do rozvoje dovedností	RRCR 98 – pracovníci malých a středních podniků, kteří dokončili další odborné vzdělávání a přípravu (podle druhu dovednosti: technické, řídicí, podnikatelské, zelené nebo jiné dovednosti)

Specifický cíl I.3: Stabilizace a rozvoj klíčových odvětví pro transformaci ekonomiky

Zaměření

Modernizace a rozvoj klíčových odvětví regionu a usnadnění jejich adaptace na podmínky a prostředí nízkoe emisní ekonomiky. Podporována bude široká škála opatření (včetně produktivních investic) vycházejících z konkrétních identifikovaných potřeb podniků s pozitivními dopady na zaměstnanost a další socioekonomické benefity.

Hlavní cílové skupiny

Velké podniky; podniky (zejména MSP) navázané v odběratelsko-dodavatelských řetězcích, zaměstnanci v podnicích.

Typy příjemců

Podnikatelské subjekty v tradičních oborech regionální ekonomiky (zejména energeticky náročná odvětví).

Schémata podpory

- Tematické výzvy.
- Strategické projekty.

Plánované využití finančních nástrojů

Lze uvažovat o využití II. pilíře MST. Detaily by mělo stanovit samostatné předběžné posouzení.

Synergie a komplementarity

OP TAK (SC 1.1, SC 4.1, SC 5.2), Modernizační fond.

OP ST podpoří komplexní, transformační projekty velkých podniků vč. produktivních investic.

Oblasti intervencí

- Podporovaná opatření mohou zahrnovat (jednotlivě i v kombinaci) zejména:
- Investice do fixního kapitálu nebo nehmotných aktiv podniků za účelem výroby zboží nebo poskytování služeb.
- Zavádění a rozšiřování digitálních a dalších pokročilých inovačních technologií v podnicích včetně investiční podpory pro nasazování digitálních řešení.
- Modernizace podnikatelské infrastruktury vč. revitalizace brownfieldů.
- Opatření v oblasti transformace energetiky, energetické účinnosti, vč. systémů akumulace energie.
- Opatření v rámci rozvoje vodíkové ekonomiky.
- Opatření v oblasti oběhového hospodářství.
- Opatření v rámci resocializace území po těžbě - využití území pro nové aktivity.

Indikátory (výstupy a výsledky)

Výstupy	Výsledky
RCO 01 – podporované podniky (z toho: mikropodniky, malé, střední, velké podniky)	RRCR01 – pracovní místa vytvořená v podporovaných subjektech
RCO 02 – podniky podporované granty	RRCR 02 – soukromé investice ve srovnatelné výši jako podpora z veřejných zdrojů (z toho: granty, finanční nástroje)
RCO 10 – podniky spolupracující s výzkumnými institucemi	RRCR 29 – odhadované emise skleníkových plynů z činností uvedených v příloze I směrnice 2003/87/ES v podporovaných podnicích
RCO 120 – podniky podporované s cílem dosáhnout snížení emisí skleníkových plynů z činností uvedených v příloze I směrnice 2003/87/ES	

Specifický cíl 1.4: Rozvoj kulturních a kreativních odvětví a jejich zapojení do celkového rozvoje kraje

Zaměření

Rozvoj KKO tak, aby se stala integrální součástí transformace kraje a přinášela přitom všechny ekonomické i další benefity.

Hlavní cílové skupiny

Aktéři v KKO (OSVČ i právnické osoby včetně nestátních neziskových organizací).

Typy příjemců

Aktéři v KKO (OSVČ i právnické osoby včetně nestátních neziskových organizací); kraj; organizace zřizované nebo zakládané krajem; obce; organizace zřizované nebo zakládané obcemi; dobrovolné svazky obcí; provozovatelé turistické infrastruktury a další oboroví aktéři (vouchery na kreativní rozvoj obcí, krajiny a turismu); OSVČ a právnické osoby z dalších průmyslových odvětví –

kreativní, filmové vouchery; majitelé a provozovatelé brownfieldů a stávající infrastruktury (včetně historických památek); školy, školská zařízení a vzdělávací instituce (vouchery).

Schémata podpory

- Tematické výzvy.
- Grantové schéma.
- Strategické projekty.

Plánované využití finančních nástrojů

Nepředpokládá se využití finančních nástrojů.

Synergie a komplementarity

OP TAK (SC 2.1).

Oblasti intervencí

Plánováno je zapojení především těchto podpůrných nástrojů:

- Vytvoření funkční sítě KKO, spolupráce a vzdělávání v klíčových kompetencích (např. management, moderní formy marketingu, ekonomické řízení).
- Nezbytné technické vybavení a marketing OSVČ i právnických osob v KKO.
- Zapojení KKO do atraktivního přetváření brownfieldů a do jejich využívání jako míst pro další rozvoj kreativní ekonomiky i komunitního života.
- Nejen v souvislosti s přeměnou brownfieldů podpora vzniku decentralizované sítě menších kreativních HUBs, které na základě místních potřeb poskytnou zázemí pro rozvoj KKO.
- Propojování KKO a dalších průmyslových odvětví, propojování KKO a vzdělávání, propojování KKO a veřejné správy za využití nových nástrojů (např. kreativní vouchery a jiné nástroje).
- Zapojení KKO do plánování rozvoje měst, krajiny a turistické infrastruktury (podpůrné nástroje pro samosprávy, spolupráce se státním podnikem zabývajícím se likvidací následků hornické činnosti v oblasti těžebního průmyslu, spolupráce s příslušnými správami povodí, chráněných oblastí, destinačních agentur a dalšími oborovými aktéry).
- Rekonstrukce a rozšíření stávající infrastruktury (včetně historických památek) KKO s předpokládaným pozitivním efektem na rozvoj místní ekonomiky.
- Rozvoj infrastrukturního zázemí, služeb a nástrojů pro rozvoj podnikání v KKO.
- Rozvoj a aplikace ověřených nástrojů na podporu filmového průmyslu a audiovizuální tvorby s přínosem pro region (ekonomický efekt a příznivý dopad na rozvoj sekundárních služeb).

Indikátory (výstupy a výsledky)

Výstupy	Výsledky
RCO 01 – podporované podniky (z toho: mikropodniky, malé, střední, velké podniky)	RCR 01 – pracovní místa vytvořená v podporovaných subjektech
RCO 02 – podniky podporované granty	RCR 02 – soukromé investice ve srovnatelné výši jako podpora z veřejných zdrojů (z toho: granty, finanční nástroje)
RCO 03 – podniky podporované finančními nástroji	
RCO 04 – podniky s nefinanční podporou	
RCO 05 – podporované začínající podniky	
pro účastníky: RCO 200 – nezaměstnané, včetně dlouhodobě nezaměstnaných, RCO 201 – dlouhodobě nezaměstnané, RCO 202 – neaktivní,	pro účastníky: RCR 200 – účastníci, kteří začali hledat zaměstnání po ukončení své účasti, RCR 201 – účastníci v procesu vzdělávání nebo odborné přípravy po ukončení své účasti,

RCO 203 – zaměstnané, včetně osob samostatně výdělečně činných, RCO 204 – mladší 30 let, RCO 205 – starší 54 let, RCO 206 – s ukončeným nižším sekundárním vzděláním nebo ještě nižším vzděláním (ISCED 0–2)	RRC 202 – účastníci, kteří získali kvalifikaci po ukončení své účasti, RRC 203 – účastníci zaměstnaní po ukončení své účasti, včetně osob samostatně výdělečně činných
RCO 13 – digitální služby a produkty vyvinuté pro podniky RCO 14 – veřejné instituce podpořené pro účely vývoje digitálních služeb, produktů a procesů	RRC 11 – uživatelé nových veřejných digitálních služeb a aplikací RRC 12 – uživatelé nových digitálních produktů, služeb a aplikací vyvinutých podniky
RCO 10 – podniky spolupracující s výzkumnými institucemi RCO 75 – integrované strategie pro rozvoj měst RCO 76 – projekty spolupráce RCO 80 – strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro místní rozvoj	RRC 78 – uživatelé, kteří mají prospěch z podporované kulturní infrastruktury RRC 76 – zainteresované subjekty zapojené do přípravy a realizace strategií pro rozvoj měst

2.4.2.2 Kompetentní lidé a SMART Region

Specifický cíl II.1: Zlepšení přístupu ke kvalitním službám a infrastrukturám formálního a dalšího vzdělávání v oblastech specializace kraje

Zaměření

Cílem je zkvalitnění a vyšší dostupnost infrastruktury zajišťující rovný přístup ke vzdělávání a k získávání klíčových kompetencí a dovedností pro budoucnost. To zvýší reálnou uplatnitelnost absolventů na trhu práce nebo zakládání nových firem postavených na technologiích a know-how (startups).

Hlavní cílové skupiny

Žáci, studenti VOŠ a VŠ, osoby se speciálními vzdělávacími potřebami, pedagogičtí i nepedagogičtí pracovníci SŠ, VOŠ; akademičtí a neakademičtí pracovníci VŠ; pracovníci a dobrovolní pracovníci organizací působících v oblasti vzdělávání; dospělí v dalším vzdělávání; podnikatelské subjekty.

Typy příjemců

Právnícké osoby vykonávající činnost škol a školských zařízení (školské právnícké osoby); vysoké školy; kraj; organizace zřízené nebo zakládáné krajem; obce; dobrovolné svazky obcí; organizace zřízené nebo zakládáné obcemi; Úřad práce ČR.

Schémata podpory

- Tematické výzvy.
- Grantové schéma.
- Strategické projekty.

Plánované využití finančních nástrojů

Nepředpokládá se.

Synergie a komplementarity

IROP (SC 4.1). OP JAK (SC 2.1, SC 2.2, SC 2.3, SC 2.4). Celoživotní učení bude financováno i z NPO a OPZ+.

Oblasti intervencí

Podporováno bude zejména:

- Investice do výstavby, stavebních úprav vzdělávacích zařízení (školy, školská zařízení a další zařízení podílející se na realizaci a zkvalitňování vzdělávacích aktivit) ve vazbě na nové obory s provazbou na další aktivity související s transformací vzdělávání.
- Vybudování a vybavení odborných učeben SŠ, SŠ/VOŠ a VŠ a center odborné přípravy včetně laboratoří a testovací infrastruktury ve vazbě na polytechnické vzdělávání, cizí jazyky, práce s digitálními technologiemi a podnikavost včetně rozvoje lidských kapacit pro polytechnické vzdělávání a nastavení spolupráce, provázání, se základními školami.
- Budování vnitřní konektivity škol a připojení škol k vysokorychlostnímu internetu včetně řešení kyberbezpečnosti a s tím související vzdělávání.
- Návrhy a implementace nových studijních programů na SŠ a VŠ a rozvoj spolupráce se ZŠ.
- Aktivity v oblasti celoživotního vzdělávání a celoživotního učení, které bude doplňovat, prohlubovat a obnovovat vědomosti, dovednosti a kvalifikaci účastníků na SŠ a VŠ úrovni (kurzy pro stávající a budoucí zaměstnance v klíčových odvětvích regionu a nových specializacích kraje).
- Činnosti univerzit třetího věku (zájmové, neprofesní vzdělávání) v souvislosti s útlumem různých odvětví a předčasného odchodu pracovníků do důchodu.
- Praktické kurzy pro žáky středních škol, příprava a realizace vzdělávacích programů pro školy ve spolupráci s pedagogickými pracovníky (nové technologie, kompetence pro 21. století, kreativita a podnikavost).
- Rozvoj podpůrných aktivit a nástrojů pro popularizaci polytechnického vzdělávání a podnikavosti s cílem motivovat žáky k dalšímu studiu polytechnických oborů a zakládání firem (technologie a podnikání).
- Provazování a koordinace aktivit se sítí technologických a podnikatelských center (hubů).

Indikátory (výstupy a výsledky)

Výstupy	Výsledky
RCO 67 – kapacita tříd v nových nebo modernizovaných vzdělávacích zařízeních	RKR 71 – počet uživatelů nových nebo modernizovaných vzdělávacích zařízení za rok
RCO 101 – malé a střední podniky investující do rozvoje dovedností	RKR 97 – podporovaná učňovská příprava v malých a středních podnicích RKR 98 – pracovníci malých a středních podniků, kteří dokončili další odborné vzdělávání a přípravu (podle druhu dovednosti: technické, řídicí, podnikatelské, zelené nebo jiné dovednosti)

Specifický cíl II.2: Zvýšení zaměstnanosti a uplatnitelnosti pracovníků na trhu práce

Zaměření:

Intervence podporující zaměstnavatele při vytváření nových pracovních míst, při rozvoji nových kompetencí a tvorbě nových pracovních pozic s akcentací oblastí specializace definovaných Regionální inovační strategií Ústeckého kraje – a to jak na úrovni specializací tradičních, tak národních a v neposlední řadě tzv. emerging oblastí.

Hlavní cílové skupiny

Zaměstnavatelé; zaměstnanci; uchazeči a zájemci o zaměstnání; žáci a studenti; kraj; odbory; obce; Úřad práce ČR; vzdělávací instituce; nestátní neziskové organizace.

Typy příjemců

Kraj; organizace zřizované nebo zakládané krajem; obce; organizace zřizované nebo zakládané obcemi; Úřad práce ČR; podnikatelské subjekty; komory; profesní komory; organizace zaměstnavatelů; právnické osoby vykonávající činnost škol a školských zařízení (školské právnické osoby); vysoké školy; nestátní neziskové organizace.

Schémata podpory

- Tematické výzvy.
- Grantové schéma.
- Strategické projekty.

Plánované využití finančních nástrojů

Nepředpokládá se využití finančních nástrojů.

Synergie a komplementarity

OP Z+, NPO.

Oblasti intervencí

- Zvyšování kvalifikace a rekvalifikace pracovníků (upskilling a reskilling) s důrazem na celoživotní vzdělávání, zajištění poradenství zaměřeného na volbu vzdělávání s následným vyhledáním a udržením zaměstnání a podporou sociálního začleňování
- Rozvoj partnerství pro inovace ve vzdělávání, budování komunity inovativních firem zapojených do plánování, tvorby, realizace a vyhodnocování vzdělávání.
- Transformace vzdělanostní základny směrem k zajištění kvalifikované pracovní síly pro transformované regionální hospodářství (vazba na obory návazné na oblasti specializace definované RIS Ústeckého kraje a obory významné z pohledu dopadů transformačních procesů).
- Podpora vzdělávacích institucí pro zavádění nových technologií a zvyšování atraktivity vzdělávání v oblastech přírodních věd, technických a řemeslných oborů, IT a cizích jazyků.
- Podpůrné činnosti a analytická podpora pro veřejnou správu v oblasti nastavení vzdělávacího systému s ohledem na budoucí potřeby trhu práce.
- Optimalizace vzdělávacích institucí a jejich vzdělávacích programů ve vazbě na potřeby restrukturalizovaného regionu, vývoj vzdělávacích modulů a výukových pomůcek do výuky odborných předmětů za využití nejmodernějších IT nástrojů v rámci počátečního i celoživotního vzdělávání.
- Rozvoj globálních kompetencí budoucích učitelů.
- Tvorba podpůrných nástrojů pro zvyšování počtu studentů přírodovědných, technických a řemeslných oborů na SŠ a VŠ (primárně těch působících a nabízejících studium přímo v rámci Ústeckého kraje).
- Podpora celoživotního vzdělávání v oblastech přírodních věd, technických a řemeslných oborů, IT a cizích jazyků.
- Zajištění dostupnosti služeb kariérového, profesního a pracovního poradenství pro obyvatele ÚK v období transformace.
- Podpora rozvoje kompetencí k podnikání u žáků a studentů – podnikání jako kariévní varianta.
- Zvyšování zájmu o podnikání v technologiích, podpora začínajícím podnikatelům formou podpory podnikatelských inkubátorů a Start-up projektů.
- Podpůrné projekty a aktivity členů Paktu zaměstnanosti ÚK v oblasti zaměstnanosti. (např. podpora sociálního podnikání, prostupného zaměstnávání, flexibilních forem organizace práce).

Indikátory (výstupy a výsledky)

Výstupy	Výsledky
RCO 61 – plocha nových nebo modernizovaných zařízení pro služby zaměstnanosti	RRC 65 – počet uživatelů nových nebo modernizovaných zařízení pro služby zaměstnanosti za rok
pro účastníky: RCO 200 – nezaměstnané, včetně dlouhodobě nezaměstnaných, RCO 201 – dlouhodobě nezaměstnané, RCO 202 – neaktivní, RCO 203 – zaměstnané, včetně osob samostatně výdělečně činných, RCO 204 – mladší 30 let, RCO 205 – starší 54 let, RCO 206 – s ukončeným nižším sekundárním vzděláním nebo ještě nižším vzděláním (ISCED 0-2), RCO 207 – s ukončeným vyšším sekundárním (ISCED 3) nebo postsekundárním (ISCED 4) vzděláním, RCO 208 – s ukončeným terciárním vzděláním (ISCED 5 až 8), RCO 209 – celkový počet účastníků	pro účastníky: RRC 200 – účastníci, kteří začali hledat zaměstnání po ukončení své účasti, RRC 201 – účastníci v procesu vzdělávání nebo odborné přípravy po ukončení své účasti, RRC 202 – účastníci, kteří získali kvalifikaci po ukončení své účasti, RRC 203 – účastníci zaměstnaní po ukončení své účasti, včetně osob samostatně výdělečně činných

Specifický cíl II.3: Vyšší využití digitalizace pro efektivní a srozumitelné veřejné služby občanům

Zaměření

Cílem je dosáhnout vysoké kvality služeb veřejné správy koordinovaným propojením a sdílením informací a dat a vytvoření jednoduchých a srozumitelných služeb pro občany na principu SMART CITIES/REGIONS. Intervence se zaměří na další posílení výkonnosti orgánů veřejné správy na území regionu prostřednictvím rozvoje a využití digitálních technologií.

Hlavní cílové skupiny

Občané, podnikatelé, instituce veřejné správy, zaměstnanci ve veřejné správě.

Typy příjemců

Kraj; organizace zřizované nebo zakládáné krajem; obce; organizace zřizované nebo zakládáné obcemi; svazky obcí.

Schématu podpory

- Tematické výzvy.
- Strategické projekty.

Plánované využití finančních nástrojů

Nepředpokládá se využití finančních nástrojů.

Synergie a komplementarity

IROP (SC 1.1).

Oblasti intervencí

V rámci tohoto specifického cíle budou podporovány zejména následující aktivity:

- Budování a modernizace datových center.

- Vytvoření jednotné digitální datové platformy pro území ÚK.
- Ochrana informačních a komunikačních technologií veřejné správy.
- Vzdělávání a osvěta v oblasti digitalizace včetně kyberbezpečnosti.
- Tvorba tzv. digital twins s cílem dalšího zefektivňování služeb.
- Zavádění smart řešení včetně pilotního ověřování.
- Budování a rozvoj infrastruktury pro pilotní a experimentální projekty v ÚK včetně využití ploch, areálů a infrastruktur pro testování nových řešení v reálných podmínkách (test-beds, living labs apod.).

Indikátory (výstupy a výsledky)

Výstupy	Výsledky
RCO 01 – podporované podniky (z toho: mikropodniky, malé, střední, velké podniky) RCO 02 – podniky podporované granty RCO 03 – podniky podporované	RRC 02 – soukromé investice ve srovnatelné výši jako podpora z veřejných zdrojů (z toho: granty, finanční nástroje)
RCO 13 – digitální služby a produkty vyvinuté pro podniky RCO 14 – veřejné instituce podpořené pro účely vývoje digitálních služeb, produktů a procesů	RRC 11 – uživatelé nových veřejných digitálních služeb a aplikací RRC 12 – uživatelé nových digitálních produktů, služeb a aplikací vyvinutých podniky
RCO 06 – výzkumní pracovníci, kteří pracují v podporovaných výzkumných zařízeních RCO 07 – výzkumné instituce zapojené do společných výzkumných projektů RCO 08 – nominální hodnota vybavení pro výzkum a inovace RCO 10 – podniky spolupracující s výzkumnými institucemi RCO 76 – projekty spolupráce	RRC 76 – zainteresované subjekty zapojené do přípravy a realizace strategií pro rozvoj měst

Specifický cíl II.4: Zvýšení sociální soudržnosti a komunitní rozvoj v obcích

Zaměření

Cílem intervencí je zvyšování tolerance obyvatel regionu, snižování deprivace obyvatel jak v oblasti zadlužení, bydlení, tak v oblasti péče, zvýšení zaměstnanosti, rekvalifikace a vznik komunitních zaměstnaneckých projektů, zvýšení dobrovolnické činnosti v regionu a větší zapojení obyvatel do věcí veřejných, zjištění skutečných potřeb zaměstnanců restrukturalizovaných odvětví a jejich osobních preferencí v dalším osobnostním a profesním rozvoji (tedy dobré nastavení rekvalifikačních kurzů a poradenství), získání stability v kvalitním bydlení, další vzdělávání obyvatel deprimovaných čtvrtí a zvýšení jejich uplatnitelnosti na trhu práce, efektivní spolupracující síť aktérů, která bude umět dostatečně reagovat a řešit problémy spojené s restrukturalizací průmyslu a sociální integrace obyvatel.

Hlavní cílové skupiny

Zaměstnanci, obyvatelé.

Typy příjemců

Kraj; organizace zřizované nebo zakládané krajem; obce; organizace zřizované nebo zakládané obcemi; nestátní neziskové organizace; místní akční skupiny;

Schémata podpory

- Tematické výzvy.

Plánované využití finančních nástrojů

Nepředpokládá se využití finančních nástrojů.

Synergie a komplementarity

IROP (SC 4.2), OP Z+.

Oblasti intervencí

V rámci tohoto specifického cíle budou podporovány zejména následující aktivity:

- Služby komunitního charakteru (komunitní centra, odlehčovací služby, dobrovolnické programy, podpora programů pro pečující včetně rekvalifikací, vznik sousedských rohů, chráněné bydlení atd.).
- Metody case managementu (spolupráce pracovníků z různých odvětví při podchycení problémů při jejich zárodku).
- Posílení kapacit sítě bezplatných dluhových poraden a odborného sociálního poradenství.
- Posílení prevence ztráty bydlení (sociální a právní poradenství – kontaktní místa).
- Podpora vytváření nových kapacit pro bydlení
- Komunitní plánování ve spolupráci s obyvateli, obcí a odborníky (urbanisty, architekty, sociology) a zavádění tzv. koordinátorů pro konkrétní čtvrtě/městské části/sídlště (neighbourhood coordinator).
- Sociologický výzkum zaměstnanců z restrukturalizovaných průmyslových odvětví na téma dovedností, potřeb a osobních preferencí rozvoje (prvotní pilíř pro nastavení typu rekvalifikací a poradenství).
- Efektivní a flexibilní spolupráce klíčových aktérů poskytující pomoc, poradenství a informace (regionální podpůrná síť).

Indikátory (výstupy a výsledky)

Výstupy	Výsledky
RCO 01 – podporované podniky (z toho: mikropodniky, malé, střední, velké podniky) RCO 02 – podniky podporované granty	RCR 01 – pracovní místa vytvořená v podporovaných subjektech RCR 02 – soukromé investice ve srovnatelné výši jako podpora z veřejných zdrojů (z toho: granty, finanční nástroje)
RCO 113 – počet obyvatel zahrnutých do projektů v rámci integrovaných opatření pro sociálně-ekonomické začlenění marginalizovaných komunit, domácností s nízkými příjmy a znevýhodněných skupin	
RCO 70 – kapacita nových nebo modernizovaných zařízení sociální péče (kromě bydlení)	RCR 74 – počet uživatelů nových nebo modernizovaných zařízení sociální péče za rok

2.4.2.3 Nová energetika a efektivně využívané zdroje

Specifický cíl III.1: Rozvoj znalostí, technologií, systémů a infrastruktur pro čistou energii

Zaměření

Cílem intervencí je zvýšit podíl obnovitelných zdrojů energie, zavádět opatření v oblasti energetické účinnosti a integrace nových a stávajících zdrojů energie, a to jak ve veřejném, tak podnikatelském sektoru na území Ústeckého kraje. V rámci tohoto specifického cíle budou podporovány zejména

komplexní a pilotní projekty s důrazem na inovaci a spolupráci firemního sektoru, výzkumných organizací a institucí veřejného sektoru. Díky této spolupráci bude docházet k tvorbě nových pracovních míst schopných integrovat část zaměstnanců z utlumovaných odvětví souvisejících s těžbou a využitím hnědého uhlí.

Hlavní cílové skupiny

Veřejný sektor, podniky, občané žijící v regionu.

Typy příjemců

Kraj; organizace zřizované nebo zakládané krajem; obce; organizace zřizované nebo zakládané obcemi; státní podniky; podnikatelské subjekty.

Schémata podpory

- Tematické výzvy.
- Grantové schéma.

Plánované využití finančních nástrojů

Lze uvažovat o využití II. a III. pilíře MST. Detaily by mělo stanovit samostatné předběžné posouzení.

Synergie a komplementarity

OP ŽP (SC 1.1). OP TAK (SC 4.1, SC 4.2). Nová zelená úsporám. Modernizační fond.

Oblasti intervencí

Předpokládá se podpora zejména následujících aktivit:

- Výzkum, vývoj a realizace nových zdrojů obnovitelné energie vedoucí ke snížení emisí a vytváření nových pracovních míst.
- Investice do integrace nových a stávajících zdrojů s cílem snížit dopady energetické transformace.
- Projekty zvyšující energetickou účinnost a bezpečnost.
- Projekty transformace zdrojů pro systémy zásobování teplem (CZT) s prioritním využitím obnovitelných zdrojů energie a integrovaného přístupu.
- Aktivity rozvíjející spolupráce aplikační sféry se středními školami, vysokými školami a výzkumnými organizacemi zaměřená na posílení regionálního vodíkového know-how a rozvoj dalších inovativních zdrojů energie vč. jejího skladování.
- Podpora vytvoření hodnotového řetězce využití lithia a výroby bateriových článků pro rozvoj bezemisní ekonomiky na území ČR.

Indikátory (výstupy a výsledky)

Výstupy	Výsledky
RCO 01 – podporované podniky (z toho: mikropodniky, malé, střední, velké podniky) RCO 02 – podniky podporované granty RCO 10 – podniky spolupracující s výzkumnými institucemi	RCR 01 – pracovní místa vytvořená v podporovaných subjektech RCR 02 – soukromé investice ve srovnatelné výši jako podpora z veřejných zdrojů (z toho: granty, finanční nástroje)
RCO 18 – obydlí s nižší energetickou náročností RCO 19 – veřejné budovy s nižší energetickou náročností	RCR 26 – roční spotřeba primární energie (z toho: obydlí, veřejné budovy, podniky, ostatní) RCR 29 – odhadované emise skleníkových plynů
RCO 22 – zvýšení kapacity pro výrobu energie z obnovitelných zdrojů (z toho: elektřina, teplo)	RCR 31 – celkové množství vyrobené energie z obnovitelných zdrojů (z toho: elektřina, teplo)

Specifický cíl III.2: Rozvoj nových energetických odvětví

Zaměření

Cílem intervencí je otevřít prostor pro rozvoj všech perspektivních obnovitelných zdrojů energie a souvisejících technologií se zaměřením na lokálně dostupné zdroje a jejich efektivní využívání a integraci. Cílem je vytvořit inovační prostředí a odstraňovat bariéry, jež brání rychlejšímu rozvoji a využívání těchto zdrojů a zajistit tak postupný a bezpečný přechod od fosilních paliv k bezemisní energetice a klimaticky neutrální ekonomice.

Hlavní cílové skupiny

Veřejný sektor, podniky, občané žijící v regionu.

Typy příjemců

Kraj; organizace zřizované nebo zakládané krajem; obce; organizace zřizované nebo zakládané obcemi; státní podniky; podnikatelské subjekty; právnické osoby vykonávající činnost škol a školských zařízení (školské právnické osoby); vysoké školy; organizace pro výzkum a šíření znalostí.

Schémata podpory

- Tematické výzvy.
- Strategické projekty.

Plánované využití finančních nástrojů

Lze uvažovat o využití II. a III. pilíře MST. Detaily by mělo stanovit samostatné předběžné posouzení.

Synergie a komplementarity

OP TAK (SC 1.1, SC 4.1). IROP (SC 2.1). OP D (SC 3.1). Modernizační fond.

Oblasti intervencí

Předpokládá se podpora zejména následujících aktivit:

- Projekty zaměřené na výzkum, vývoj a zavádění technologií výroby, skladování, distribuce a využití zeleného vodíku v energetice, dopravě, chemickém průmyslu a dalších aplikacích.
- Pilotní projekty integrace lokálních obnovitelných zdrojů energie s využitím systémových integrátorů, jako je vodík, horninové prostředí a dalších perspektivních technologií ukládání elektřiny a tepla.
- Projekty vedoucí ke snižování investiční náročnosti a rizik spojených se zaváděním inovativních obnovitelných zdrojů energie s cílem zvýšit jejich podíl na energetickém trhu.
- Projekty spolupráce firem, výzkumných organizací a veřejného sektoru zaměřené na rozvoj perspektivních obnovitelných zdrojů energie a vodíkové ekonomiky.
- Získávání, zpracování a využívání místních zdrojů pro rozvoj bezemisní ekonomiky a s pozitivním dopadem na zaměstnanost.
- Investice do udržitelné, bezemisní místní a regionální vodíkové mobility a související infrastruktury.
- Rozvoj produktivních investic místních podniků přímo navázaných na tvorbu a posilování kapacit v oblasti vodíkové ekonomiky.
- Rozvoj aktivit Vodíkové platformy Ústeckého kraje.
- Podpora vzniku energetických a vodíkových společenství a klastrů.

Indikátory (výstupy a výsledky)

Výstupy	Výsledky
RCO 01 – podporované podniky (z toho: mikropodniky, malé, střední, velké podniky)	RCR 01 – pracovní místa vytvořená v podporovaných subjektech
RCO 02 – podniky podporované granty	RCR 02 – soukromé investice ve srovnatelné výši jako podpora z veřejných zdrojů (z toho: granty, finanční nástroje)
RCO 10 – podniky spolupracující s výzkumnými institucemi	
RCO 18 – obydlí s nižší energetickou náročností	RCR 26 – roční spotřeba primární energie (z toho: obydlí, veřejné budovy, podniky, ostatní)
RCO 19 – veřejné budovy s nižší energetickou náročností	RCR 29 – odhadované emise skleníkových plynů
RCO 22 – zvýšení kapacity pro výrobu energie z obnovitelných zdrojů (z toho: elektřina, teplo)	RCR 31 – celkové množství vyrobené energie z obnovitelných zdrojů (z toho: elektřina, teplo)
	RCR 32 – energie z obnovitelných zdrojů: kapacita připojená k síti (provozní)

Specifický cíl III.3: Rozvoj komunitní energetiky

Zaměření

Cílem intervencí je zavádění systémových opatření směřujících ke zmírnění ekonomických, sociálních a environmentálních dopadů energetické transformace. Cílem je realizovat aktivity podporující dostupnost zdrojů energie jak ve smyslu finančním, tak prostorovém a institucionálním.

Hlavní cílové skupiny

Kraj, obce, občané v regionu.

Typy příjemců

Kraj; organizace zřizované nebo zakládáné krajem; obce; organizace zřizované nebo zakládáné obcemi; svazky obcí; místní akční skupiny, družstva.

Schématu podpory

- Tematické výzvy.
- Grantové schéma.
- Strategické projekty.

Plánované využití finančních nástrojů

Lze uvažovat o využití III. pilíře MST. Detaily by mělo stanovit samostatně předběžné posouzení.

Synergie a komplementarity

OP ŽP (SC 1.1). Modernizační fond.

Oblasti intervencí

Za účelem naplňování SC jsou očekávány zejména tyto aktivity:

- Zvedení energetického managementu na úrovni Ústeckého kraje (KEM) s cílem poskytování metodické podpory městům a obcím v regionu při rozvoji OZE a zvyšování účinnosti užití energie (včetně pomoci s přípravou projektů do OPŽP, ModFondu a dalších programů).
- Vznik Energetické agentury Ústeckého kraje jako nástroje pro úspěšné zavádění energetického managementu v regionu.

- Realizace pilotních projektů komunitní energetiky pro odzkoušení možné budoucí role kraje včetně nastavení technických a legislativních nástrojů pro podporu vzniku energetických společenství v regionu.
- Vznik regionální Platformy pro komunitní energetiku – sdružování energetických společenství, výměna zkušeností, společné projekty.
- Podpora vzniku energetických společenství v regionu (pro členy Platformy pro komunitní energetiku).
- Systémová integrace energetických zdrojů vč. dalších sektorů (doprava, odpadové hospodářství apod.).
- Založení Fondu úspor Ústeckého kraje jako finančního nástroje využívajícího zisky ze zavádění energetických úspor pro dlouhodobý rozvoj energetického managementu, přípravu projektů energetické efektivity a kofinancování integrovaných projektů v oblasti udržitelné energetiky.

Indikátory (výstupy a výsledky)

Výstupy	Výsledky
RCO 01 – podporované podniky (z toho: mikropodniky, malé, střední, velké podniky) RCO 02 – podniky podporované granty RCO 03 – podniky podporované finančními nástroji RCO 04 – podniky s nefinanční podporou RCO 05 – podporované začínající podniky	RCR 01 – pracovní místa vytvořená v podporovaných subjektech RCR 02 – soukromé investice ve srovnatelné výši jako podpora z veřejných zdrojů (z toho: granty, finanční nástroje)
RCO 18 – obydlí s nižší energetickou náročností RCO 19 – veřejné budovy s nižší energetickou náročností	RCR 26 – roční spotřeba primární energie (z toho: obydlí, veřejné budovy, podniky, ostatní) RCR 29 – odhadované emise skleníkových plynů
RCO 22 – zvýšení kapacity pro výrobu energie z obnovitelných zdrojů (z toho: elektřina, teplo) RCO 97 – podpořené komunity energie z obnovitelných zdrojů	RCR 31 – celkové množství vyrobené energie z obnovitelných zdrojů (z toho: elektřina, teplo) RCR 32 – energie z obnovitelných zdrojů: kapacita připojená k síti (provozní)

Specifický cíl III.4: Efektivnější využívání zdrojů, přechod k oběhovému hospodářství

Zaměření

Přeměna prostředí s cílem efektivněji využívat zdroje a usnadnit přechod k oběhovému hospodářství. V konečném důsledku tyto aktivity přispějí k předcházení vzniku odpadů a zvýšení míry opětovného (materiálového i energetického) využití průmyslového i komunálního odpadu v regionu s využitím dalších finančních zdrojů (návazná realizace navržených řešení v rámci OPŽP).

Hlavní cílové skupiny

Veřejný sektor; podniky; občané žijící v regionu.

Typy příjemců

Kraj; organizace zřizované nebo zakládáné krajem; obce; svazky obcí; organizace zřizované nebo zakládáné obcemi; podnikatelské subjekty; nestátní neziskové organizace.

Schémata podpory

- Tematické výzvy.
- Grantové schéma.

- Strategické projekty.

Plánované využití finančních nástrojů

Lze uvažovat o využití II. a III. pilíře MST. Detaily by mělo stanovit samostatné předběžné posouzení.

Synergie a komplementarity

OP ŽP (SC 1.4). OP TAK (SC 5.2).

Oblasti intervencí

V rámci tohoto specifického cíle budou podporovány zejména následující aktivity:

- Podpora výzkumu, vývoje a zavádění inovativních technologií směřujících k rozvoji cirkulární ekonomiky.
- Získávání a rozvoj znalostí v dané oblasti a zavádění výsledků výzkumu a vývoje do praxe.
- Podpora obcí při přechodu na funkční oběhové hospodářství ve formě přípravných studií, analýz stavu a návrhu komplexních nových řešení.
- Projekty pro předcházení vzniku odpadů – testování v rámci komunit ve spolupráci s výzkumnými organizacemi, ověřování nových řešení, přenos dobré praxe ze zahraničí apod.
- Vzdělávací a školicí aktivity související s efektivnějším využíváním zdrojů a přechodem na oběhové hospodářství.
- Investice do fixního kapitálu nebo nehmotných aktiv podniků za účelem výroby zboží nebo poskytování služeb v oblasti cirkulárních řešení.

Indikátory (výstupy a výsledky)

Výstupy	Výsledky
RCO 01 – podporované podniky (z toho: mikropodniky, malé, střední, velké podniky)	RCR 01 – pracovní místa vytvořená v podporovaných subjektech
RCO 02 – podniky podporované granty	RCR 02 – soukromé investice ve srovnatelné výši jako podpora z veřejných zdrojů (z toho: granty, finanční nástroje)
RCO 03 – podniky podporované finančními nástroji	RCR 03 – malé a střední podniky zavádějící inovace produktů nebo procesů
RCO 04 – podniky s nefinanční podporou	RCR 04 – malé a střední podniky zavádějící marketingové nebo organizační inovace
RCO 05 – podporované začínající podniky	RCR 05 – malé a střední podniky provádějící vnitropodnikové inovace
RCO 10 – podniky spolupracující s výzkumnými institucemi	
RCO 34 – zvýšení kapacity pro recyklaci odpadu	RCR 46 – počet obyvatel, kteří využívají zařízení na recyklaci odpadu a systémy pro nakládání s drobným odpadem
RCO 107 – investice do zařízení pro tříděný sběr odpadu	RCR 47 – recyklovaný odpad
RCO 119 – odpad připravený k opětovnému použití	RCR 48 – recyklovaný odpad používaný jako surovina
	RCR 49 – využitý odpad

2.4.2.4 Revitalizovaná území 21. století

Specifický cíl IV.1: Zlepšení využitelnosti území dotčeného těžbou uhlí pro nové aktivity

Zaměření

Cílem intervence je revitalizace a resocializace území po těžbě hnědého uhlí. Je potřeba regenerovat rozsáhlé území s ukončenou těžbou uhlí, na němž se nachází objekty či plochy nevyužívané a

zanechané tak, aby je bylo možné znovu plnohodnotně využít v dalším rozvoji kraje a vytvořit podmínky pro stabilizaci území a zároveň do území přinést nové a potřebné funkce s dopadem na nové pracovní příležitosti.

Hlavní cílové skupiny

Veřejné subjekty; podnikatelské subjekty; občané v regionu.

Typy příjemců

Kraj; organizace zřizované nebo zakládáné krajem; obce; svazky obcí; organizace zřizované nebo zakládáné obcemi; státní podniky; podnikatelské subjekty; vysoké školy.

Schémata podpory

- Tematické výzvy.
- Grantové schéma.
- Strategické projekty.

Plánované využití finančních nástrojů

Lze uvažovat o využití II. a III. pilíře MST. Detaily by mělo stanovit samostatné předběžné posouzení.

Synergie a komplementarity

OP TAK (SC 2.1). OP ŽP (SC 1.5).

Podporovány budou komplexní projekty zahrnující následující aktivity:

A. Příprava a organizační podpora projektů:

- Podpora plánování, koordinace rozvoje území, adaptivního managementu krajiny:
 - o Tvorba koncepcí a strategií včetně vyhodnocení jejich vztahu k urbanistickému, krajinářskému a architektonickému celku širšího území.
 - o Tvorba otevřených organizačních struktur a komunikačních platforem.
- Přípravné a inženýrské práce spojené s projektem (projektová dokumentace, inženýrské činnosti, studie proveditelnosti, ekologický audit aj.).
- Realizace průzkumných prací a zpracování souvisejících analýz.
- Realizace potřebných sanací vážně kontaminovaných lokalit (dle principu „znečišťovatel platí“).
- Odstranění nevyužívaných staveb nebo opravy technicky nevyhovujících nemovitostí vč. příslušné infrastruktury s cílem je nově využít.
- Vybudování páteřní infrastruktury (napojení připravované plochy na inženýrské sítě, její dopravní zpřístupnění, vytvoření vnitřní infrastruktury atd.) a provedení nezbytných terénních úprav.
- Pokrytí území signálem komunikační sítě pro Internet věci.

B. Realizace projektů následného, nového funkčního využití území.

Budou podpořeny zejména aktivity v následujících tematických oblastech s důrazem na komplexnost řešení:

- Ochrana přírody a krajiny a jejích ekosystémových služeb.
- Vodní hospodářství.
- Nová zelená energetika šetrná ke krajině (celý systém obnovitelné energetiky výroba/produkce, skladování, distribuce, chytré sítě).
- Ekologické hospodářské využívání
- Aktivity KKO pro zlepšení kulturního prostředí a image regionu.
- Výstavba moderní veřejné infrastruktury:

- Výstavba modelových forem dostupného, provozně chytrého, energeticky soběstačného bydlení.
- Rozvoj center společenského rozvoje a interakce.
- Chytrá a ekologická dopravní infrastruktura.
- Ochrana a rozvoj industriálního dědictví pro posílení identity, atraktivity a zlepšení image regionu.
- Tematicky související základní i aplikovaný výzkum.
- Volnočasové využití a rekreace.

Indikátory (výstupy a výsledky)

Výstupy	Výsledky
RCO 01 – podporované podniky (z toho: mikropodniky, malé, střední, velké podniky) RCO 02 – podniky podporované granty RCO 03 – podniky podporované finančními nástroji RCO 04 – podniky s nefinanční podporou RCO 05 – podporované začínající podniky RCO 10 – podniky spolupracující s výzkumnými institucemi	RCR 01 – pracovní místa vytvořená v podporovaných subjektech
RCO 38 – plocha podporované rekultivované půdy	RCR 52 – rekultivovaná půda využívaná pro zeleň, sociální bydlení, ekonomické nebo komunitní činnosti
pro účastníky: RCO 200 – nezaměstnané, včetně dlouhodobě nezaměstnaných, RCO 201 – dlouhodobě nezaměstnané, RCO 202 – neaktivní, RCO 203 – zaměstnané, včetně osob samostatně výdělečně činných, RCO 204 – mladší 30 let, RCO 205 – starší 54 let, RCO 206 – s ukončeným nižším sekundárním vzděláním nebo ještě nižším vzděláním (ISCED 0–2)	pro účastníky: RCR 200 – účastníci, kteří začali hledat zaměstnání po ukončení své účasti, RCR 201 – účastníci v procesu vzdělávání nebo odborné přípravy po ukončení své účasti, RCR 202 – účastníci, kteří získali kvalifikaci po ukončení své účasti, RCR 203 – účastníci zaměstnaní po ukončení své účasti, včetně osob samostatně výdělečně činných
RCO 13 – digitální služby a produkty vyvinuté pro podniky RCO 14 – veřejné instituce podpořené pro účely vývoje digitálních služeb, produktů a procesů	RCR 11 – uživatelé nových veřejných digitálních služeb a aplikací RCR 12 – uživatelé nových digitálních produktů, služeb a aplikací vyvinutých podniky
RCO 06 – výzkumní pracovníci, kteří pracují v podporovaných výzkumných zařízeních RCO 07 – výzkumné instituce zapojené do společných výzkumných projektů RCO 75 – integrované strategie pro rozvoj měst RCO 76 – projekty spolupráce	RCR 08 – společné publikace veřejného a soukromého sektoru RCR 78 – uživatelé, kteří mají prospěch z podporované kulturní infrastruktury RCR 76 – zainteresované subjekty zapojené do přípravy a realizace strategií pro rozvoj měst

Specifický cíl IV.2: Větší využití a transformace potenciálu průmyslového dědictví regionu

Zaměření

Cílem podporovaných opatření je zachování hodnot průmyslového dědictví v Ústeckém kraji, změna přístupu k ochraně a prezentaci průmyslového dědictví a zvýšení zájmu o historii a průmyslové dědictví. Důraz bude kladen zejména na dědictví a památky spojené s hornickou činností; konkrétně se může jednat například o propojení na zapsanou památku světového dědictví UNESCO „Hornický region

Erzgebirge/Krušnohoří“.

Hlavní cílové skupiny

Občané regionu; návštěvníci regionu; podnikatelské subjekty.

Typy příjemců

Vlastníci památek; kraj a jím zřizované a zakládané organizace; obce a jimi zřizované a zakládané organizace; svazky obcí; spolky; vysoké školy; podnikatelské subjekty.

Schémata podpory

- Tematické výzvy.
- Grantové schéma.
- Strategické projekty.

Plánované využití finančních nástrojů

Nepředpokládá se využití finančních nástrojů.

Synergie a komplementarity

IROP (SC 5.1, SC 5.2).

Oblasti intervencí

Podporovány budou následující aktivity:

- Revitalizace technických (průmyslových) památek a jejich zázemí a jejich zpřístupnění veřejnosti včetně navazujících služeb
- Budování a revitalizace doprovodné infrastruktury (např. odpočívadla, parkoviště, sociální zařízení, návštěvnická centra apod.).
- Budování a revitalizace naučných stezek, cyklostezek a cyklotras.
- Digitalizace průmyslového dědictví.
- Rozvoj kvalitní propagace služeb a osvěty, prezentace kraje za využití nejmodernějších nástrojů včetně digitalizace průmyslového dědictví.

Indikátory (výstupy a výsledky)

Výstupy	Výsledky
RCO 01 – podporované podniky (z toho: mikropodniky, malé, střední, velké podniky) RCO 02 – podniky podporované granty RCO 05 – podporované začínající podniky RCO 10 – podniky spolupracující s výzkumnými institucemi	RCR 01 – pracovní místa vytvořená v podporovaných subjektech
RCO 77 – počet podpořených lokalit v oblasti kultury a cestovního ruchu	RCR 77 – počet návštěvníků podpořených lokalit v oblasti kultury a cestovního ruchu
RCO 13 – digitální služby a produkty vyvinuté pro podniky RCO 14 – veřejné instituce podpořené pro účely vývoje digitálních služeb, produktů a procesů	RCR 11 – uživatelé nových veřejných digitálních služeb a aplikací RCR 12 – uživatelé nových digitálních produktů, služeb a aplikací vyvinutých podniky
RCO 07 – výzkumné instituce zapojené do společných výzkumných projektů RCO 76 – projekty spolupráce	RCR 08 – společné publikace veřejného a soukromého sektoru RCR 78 – uživatelé, kteří mají prospěch z podporované kulturní infrastruktury RCR 76 – zainteresované subjekty zapojené do přípravy a realizace strategií pro rozvoj měst

2.4.3 Karlovarský kraj - prioritní oblasti podpory v procesu transformace³⁴

Na základě provedené analýzy připravenosti projektových záměrů Karlovarský kraj připravil Transformační plán, definující tři prioritní oblasti/pilíře udržitelného rozvoje, na které bude zaměřena transformace regionu. Jsou formulovány následujícím způsobem:

- a) **Ekonomická transformace** – jejím cílem je změna skladby hospodářského výkonu kraje tak, aby se Karlovarský kraj postupně vyrovnával ostatním regionům ČR. Tohoto cíle bude dosaženo růstem služeb obecně, specificky vysoce kvalifikovaných služeb, vysokou přidanou hodnotou produkce malých a středních podniků se sídlem v kraji a s exportním potenciálem, rozvojem specifických výrobních nezbytných pro využití v regionu i za jeho hranicemi. Příspěvkem k naplnění cíle v této prioritní oblasti budou programy: Tradice a Inovace.
- b) **Společenská transformace** – jejím cílem je zastavení odlivu mladých lidí z regionu a změna vzdělanostní skladby obyvatelstva. Znamená to mj. vytvoření kvalitních podmínek pro život rodin i jednotlivců každého věku a zásadní snížení počtu a velikosti sociálně (a digitálně) vyloučených komunit. Tohoto cíle bude dosaženo posílením kvality základního a středního školství v KVK navázáním kapacit vysokoškolského vzdělávání na nové příležitosti ve výzkumu v KV, rozšířením systému celoživotního vzdělávání a nabídky rekvalifikace, dlouhodobými programy spolupráce ve vyloučených lokalitách, podporou rozvoje znalostí kulturního dědictví jako zdroje soudržnosti s regionem a vytvářením atraktivních podmínek pro život v KVK. Transformace bude provedena s příspěvkem programů: Znalosti a Spolupráce.
- c) **Životní prostředí a klimatická transformace** – jejím cílem je růst kvality životního prostředí a klimatické transformace, tedy snížení podílu KVK na emisní bilanci skleníkových plynů a zvýšení podílu ekosystémových služeb na vytváření dobrých podmínek pro život lidí v regionu. K dosažení tohoto cíle přispěje zvýšení podílu OZE na celkové produkci energie v KVK, rozvoj komunitní energetiky a růst úspor energie, podpora cirkulární ekonomiky, likvidace starých ekologických zátěží a brownfieldů a jejich nové využití, regenerace krajiny, tvorba "zelených měst a obcí" a další rozšíření ekologického zemědělství. Příspěvkem k transformaci v této oblasti budou programy: Regenerace a Energie a materiály.

³⁴ Uvedené specifické cíle představují ty, které jsou vhodné pro jejich financování v rámci OP ST. U ostatních specifických cílů se předpokládá pro jejich naplnění aktivní využívání dalších dostupných zdrojů.

Tabulka 13 - Předpokládané rozdělení alokace mezi Programy (mimo strategické projekty)

Priorita	Alokace celkem	Program	Alokace Program	Specifické cíle
 EKONOMICKÁ TRANSFORMACE	30%	TRADICE	11%	SC 1.1 Začínající podnikání
		INOVACE	19%	SC 2.1 Výzkum, vývoj a inovace SC 2.2 Kreativita a design SC 2.3 Digitalizace a nové produkty
 SPOLEČENSKÁ TRANSFORMACE	34%	ZNALOSTI	18%	SC 3.1 Kvalitní vzdělání SC 3.2 Rekvifikace
		SPOLUPRÁCE	16%	SC 4.1 Kulturní a přírodní dědictví SC 4.2 Nikdo není vyloučen
 ENVIRONMENTÁLNÍ A KLIMATICKÁ TRANSFORMACE	36%	REGENERACE	8%	SC 5.3 Zelená města a obce
		TOKY HMOTY A ENERGIE	28%	SC 6.1 Nová energie SC 6.3 Toky hmoty a recyklace

2.4.3.1 Ekonomická transformace

2.4.3.1.1 Alokace

Podíl programu na alokaci Karlovarského kraje 30 %

2.4.3.1.2 Tradice

Podporou v rámci programu Tradice lze dosáhnout významného pokroku v oblasti rozvoje specifických výrobních nezbytných pro využití v regionu i za jeho hranicemi a obecně růstu služeb, zejména ve spojení s nově se rozvíjejícími průmyslovými odvětvími. Cílem do roku 2030 je zvýšit přidanou hodnotu produkce malých a středních podniků se sídlem v kraji, zejména v tradičních odvětvích, navázaných na zpracování kovů a ve strojírenství, zvýšit exportní potenciál a rozvinout specifické výroby mj. pro energetiku a v nových průmyslových výrobcích.

Specifický cíl programu s podílem alokace 11 %

2.4.3.1.2.1 Začínající podnikání

Cílem je podpořit nové podnikatelské aktivity a rozvoj malých a středních firem v tradičních průmyslových odvětvích.

Zdůvodnění

Ukončování těžby uhlí, změny v energetice a potřeba likvidovat následky těžby, staré ekologické zátěže, obnovovat bytový fond, tvořit a využívat různé funkce krajiny a další obory dávají příležitost pro rozvoj podnikání OSVČ, mikropodniků a malým podnikům. Segment malého podnikání není v KVK dostatečně rozšířen, přitom je z hlediska zaměstnanosti velmi významný a může přinést určitou stabilitu v regionu v extrémních situacích, kdy ustane např. příliv turistů a lázeňských hostů. Služby seniorům, komunitní péče, logistické služby a další jsou příležitostí pro rozvoj dalšího drobného podnikání.

Hlavní cílové skupiny

mikropodniky, malé a střední podniky

Typy příjemců

Obce a jimi zřizované organizace, kraj a jím zřizované nebo zakládané organizace, mikropodniky, malé a střední podniky, OSVČ, místní akční skupiny

Schémata podpory

- tematické výzvy,
- grantová schémata

Způsob intervence

- startovací vouchery pro začínající podnikatele
- podpora firem podnikajících v nových odvětvích (novém stavebnictví, službách pro domácnost, cestovním ruchu, OZE a energetických úsporách, apod.)

Plánované využití finančních nástrojů

pilíř 2

Synergie a komplementarity

OP TAK, IROP – z OP ST bude financovány komplementární aktivity, komplementarity budou posuzovány jak z hlediska rozsahu projektů, uznatelných nákladů typů projektů i příjemců.

Typové intervence

- krajská síť pro podporu začínajícího podnikání (mentoring, koučing atd)
- vytváření příležitostí pro výrobu – zařazení malých a středních podniků do globálních hodnotových řetězců, ve spolupráci s hospodářskými partnery a státními organizacemi (HK, CzechInvest)
- vyhledávání a úprava nemovitostí, využití drobných brownfieldů v obcích a městech KVK pro začínající podnikání
- startovací vouchery pro začínající podnikatele
- technická a administrativní podpora a co-workingové prostory pro začínající firmy
- podpora firem podnikajících v nových odvětvích – novém stavebnictví, službách pro domácnost, OZE a energetických úsporách (investiční podpora i podpora rozšiřování znalostí)
- pořizování výrobních strojů a zařízení, pořízení technologických postupů, programů, licencí a software
- zavádění digitalizace v podnicích, vč. vstupní procesní analýzy a následné investiční podpory při nasazování digitálních řešení
- podpora „proof of concept“ pro MSP
- podpora rozvoje podnikání – programy na podporu vzniku a rozvoje podnikání

Indikátory:

Výsledky

- RCR 01 pracovní místa vytvořená v podporovaných subjektech
- RCR 17 tři roky staré podniky přežívající na trhu

Výstupy:

- RCO 01 podporované podniky
- RCO 05 podporované začínající podniky

Alokace specifického cíle

Podíl na alokaci programu 11 %

2.4.3.2 Inovace

Podporu v rámci programu Inovace lze dosáhnout významného pokroku v oblasti rozvoje vysoce kvalifikovaných služeb a vysoké přidané hodnoty v produkci malých a středních podniků se sídlem v kraji a s exportním potenciálem. Cílem do roku 2030 jsou rozvinuté výzkumné aktivity v oblasti aplikovaného výzkumu a usídlení akademických pracovišť na území kraje, přední umístění regionu mezi kraji v kreativních odvětvích, nové produkty založené na digitalizaci a nové produkty pro decentralizovanou energetiku 21. století.

Alokace specifických cílů

Podíl na alokaci programu 19 %

Specifické cíle programu

2.4.3.2.1 Výzkum vývoj a inovace

Cílem je na základě dvou největších výzev v regionu, rozvoje balneologie a energetiky, stát se lídrem v českém balneologickém výzkumu, součástí nových řešení v energetice 21. století a prostředím přátelským pro nová řešení (inovace i v netradičních oborech).

Zdůvodnění

KVK je zakladatelem Institutu pro balneologii, veřejné výzkumné instituce, která může být základem pro rozvoj výzkumných aktivit v širokých souvislostech balneologie, tradice a kulturních hodnot regionu. S balneologií jako doménou specializace počítá také krajská RIS3 strategie. Podobně dlouhodobé znalosti, kterými disponují podnikatelské subjekty v KVK v oblasti dobývání surovin a energetiky (specifikum KVK ve zplyňování uhlí a další) umožní rozvoj nových řešení pro decentralizovanou energetiku a provázání subjektů z KVK s výzkumnými centry v ČR i za hranicemi.

Zázemí inovační infrastruktury, která v regionu dosud chybí, bude dlouhodobě zdrojem pro rozvoj podnikání založeného na znalostech.

Hlavní cílové skupiny

výzkumné organizace, malé, střední a velké podniky, obce a kraj

Typy příjemců

výzkumné organizace, vysoké školy a univerzity, nevládní neziskové organizace, obce a jimi zřizované organizace, kraj a jím zřizované nebo zakládané organizace, malé, střední a velké podniky

Schémata podpory

- tematické výzvy,
- grantová schémata

Způsob intervence

- podpora vzniku decentralizované sítě menších inovačních hubů, které na základě místních potřeb

- poskytnou fyzické zázemí pro rozvoj malých a středních podniků
- rozvoj vědeckovýzkumných a vývojových aktivit v kraji, které přispějí ke zvýšení konkurenceschopnosti místních firem
- podpora vzniku a rozvoje podnikatelských inkubátorů

Plánované využití finančních nástrojů

Pilíř 2, Pilíř 3

Synergie a komplementarity

OP JAK, OP TAK, OPŽP, IROP, OPZ+, OPD, z OP ST bude financovány komplementární aktivity, komplementarity budou posuzovány jak z hlediska rozsahu projektů, uznatelných nákladů typů projektů i příjemců.

Typové intervence

- vytvoření inovační infrastruktury KVK, inovačního centra s celokrajskou působností, a to personálně, znalostně i fyzicky (investičně)
- podpora vzniku decentralizované sítě menších inovačních hubů, které na základě místních potřeb poskytnou fyzické zázemí pro rozvoj malých a středních podniků
- rozvoj vědeckovýzkumných a vývojových aktivit v kraji, které přispějí ke zvýšení konkurenceschopnosti místních firem
- podpora tvorby příznivých podmínek pro rozvoj kreativního talentu a pro transfer know-how v rámci ČR i ze zahraničí, a to u technologických i netechnologických inovací
- podpora výzkumu, vývoje a inovací v oblasti kulturních a kreativních odvětví
- vytvoření zázemí pro balneologický výzkum v klasických i nových oblastech působnosti – personálně i fyzicky (investičně)
- vytvoření znalostního zázemí pro výzkum v oblasti decentralizované energetiky
- přejímání osvědčených postupů pro transfer znalostí od výzkumných organizací k podnikům
- podpora začínajícího výzkumu a malých inovací prostřednictvím krajských inovačních voucherů
- vytvoření systému poradenství pro start-upy a jejich usídlení v KVK
- (poradenská) podpora rozvoje výzkumných a vývojových aktivit v podnicích v KVK, včetně poradenství pro daňové odpočty ve velkých regionálních podnicích
- podpora rozvoje vývojových aktivit v malých a středních podnicích KVK
- podpora SMART řešení pro kraj, obce a města
- podpora služeb technologického skautingu či inovačních asistentů
- podpora vzniku a rozvoje podnikatelských inkubátorů
- podpora inovační infrastruktury napojením na národní a mezinárodní klastry

Indikátory:

Výsledky

- RCR 03 podniky zavádějící inovace produktů nebo procesů
- RCR 17 společné publikace veřejného a soukromého sektoru
- RCR 24 podniky, které mají přínos z činností pro rozvoj dovedností díky místnímu/regionálnímu ekosystému

Výstupy:

- RCO 01 podporované podniky
- RCO 07 výzkumné instituce zapojené do společných výzkumných projektů
- RCO 17 investice do regionálních/místních ekosystémů pro rozvoj dovedností

2.4.3.2.2 Kreativita a design

Cílem podpory kreativity a designu je dosáhnout zvýšení ekonomického výkonu regionu prostřednictvím činností s vysokou přidanou hodnotou, zejména rozvojem kreativních oborů a zvýšením atraktivity regionu pro specifické služby v kreativních odvětvích.

Zdůvodnění

Světově známá produkce hudebních nástrojů, skla, keramiky a porcelánu v Karlovarském kraji dává příležitost podpořit toto specifikum a dále rozšířit jak produkci a exportní příležitosti těchto odvětví, tak vytvořit z oblasti produktového designu nové možnosti podnikání. Podobně lze nové podnikatelské příležitosti nalézt v tvorbě lázeňské a po těžební krajiny, kreativního využití přírodního prostředí a průmyslového kulturního dědictví, specificky pro filmovou tvorbu.

Hlavní cílové skupiny

malé, střední a velké podniky, obce a kraj

Typy příjemců

výzkumné organizace, vysoké školy a univerzity, nevládní neziskové organizace, obce a jimi zřizované organizace, kraj a jím zřizované nebo zakládané organizace, malé, střední a velké podniky, OSVČ

Schémata podpory

grantová schémata

Způsob intervence

- kreativní vouchery

Plánované využití finančních nástrojů

Pilíř 2, Pilíř 3

Synergie a komplementarity

OP JAK, OP TAK, IROP, OPD, z OP ST bude financovány komplementární aktivity, komplementarity budou posuzovány jak z hlediska rozsahu projektů, uznatelných nákladů typů projektů i příjemců

Typové intervence

- vytvoření a dlouhodobý rozvoj krajské inovační infrastruktury v oblasti umění a designu
- podpora k vytvoření příznivého ekosystému pro rozvoj kreativního talentu a netechnologických inovací
- vybudování, vybavení a rozvoj aktivit krajského design parku – inovačního centra pro rozvoj kreativity a designu
- krajské kreativní vouchery
- investiční podpora obnovy a vybavení středních škol pro růst kvalifikace lidí, kteří najdou uplatnění ve výrobě skla, keramiky a porcelánu
- investiční podpora budování špičkových vývojových a výrobních center v kreativních odvětvích
- neinvestiční podpora rozvoje virtuální reality a gamingu na středních školách jako základ podnikání v kreativních odvětvích
- podpora a poradenství pro začínající podnikatele v oblasti designu, architektury, filmového umění, nových médií

- obnova průmyslového kulturního dědictví jako prostředí pro vzdělávání, trávení volného času a pro rozvoj filmového umění
- obnova center měst a obcí KVK s podporou krajského architekta
- propagace KVK ve světě jako mimořádného místa pro rozvoj filmového umění
- motivační programy podporující usídlení odborníků z řad svobodných povolání (např. IT specialisté, architekti, designéři) a prioritních profesí (např. psychologové, pedagogové, odborní lékaři)
- podpora podnikavosti – vznik a rozvoj podnikatelských aktivit, zejm. startovací vouchery, specifické programy pro vznik a rozjezd podnikání
- podpora spolupráce a síťování aktérů v oblasti kulturních a kreativních odvětví, včetně přeshraniční spolupráce
- podpora marketingových aktivit a marketingových dovedností v oblasti kulturních a kreativních průmyslů

Indikátory:

Výsledky

- RCR 01 pracovní místa vytvořená v podporovaných subjektech
- RCR 04 tři roky staré podniky přežívající na trhu

Výstupy:

- RCO 01 podporované podniky
- RCO 05 podporované začínající podniky

2.4.3.2.3 Digitalizace a nové produkty

Cílem rozvoje digitalizace je 100% zasiťování území KVK infrastrukturou pro vysokorychlostní internet a tím vytvoření podmínek pro rozvoj služeb a dobré životní podmínky lidí v kterémkoli místě kraje, nejen ve městech. Dalším cílem je rozvoj služeb založených na digitálních nástrojích a rozvoj tzv. silver economy, rovněž nové decentralizované energetiky.

Zdůvodnění

Pandemie COVID-19 urychlila využívání služeb založených na použití digitální infrastruktury a posílila riziko vytváření digitálně vyloučených lokalit i digitálně vyloučených komunit. KVK má potenciál pro rozvoj nových služeb, založených na digitálních nástrojích, a to jak pro potřeby návštěvníků – lázeňství a cestovního ruchu, tak pro potřeby místních obyvatel, zajištění služeb a pro místní podniky, rozvoj Průmyslu 4.0. Nová energetika, založená zejména na OZE a decentralizovaném zásobování, bude rovněž vyžadovat zcela nové produkty a služby s vysokou přidanou hodnotou.

Hlavní cílové skupiny

obce a jimi zřízené organizace, kraj a krajem zřízené organizace, malé, střední a velké podniky

Typy příjemců

obce a jimi zřizované organizace, kraj a jím zřizované nebo zakládané organizace, malé, střední a velké podniky, OSVČ

Schémata podpory

tematické výzvy,
grantová schémata,

Způsob intervence

- digitální vouchery – program podpory zavádění nových řešení v podnicích a v obcích za podpory poradenských a výzkumných organizací
- podpora vzniku nových služeb založených na veřejně dostupných datech pořizovaných z veřejných prostředků (ve formátu open data)
- podpora konceptu „evidence-based policy“ při řízení strategického rozvoje kraje a obcí (vč. Využití big data pro sledování dopadů intervencí)

Plánované využití finančních nástrojů

Pilíř 2, Pilíř 3

Synergie a komplementarity

OP TAK, IROP – z OP ST bude financovány komplementární aktivity, komplementarity budou posuzovány jak z hlediska rozsahu projektů, uznatelných nákladů typů projektů i příjemců

Typové intervence

- krajská strategie digitalizace a podpory rozvoje digitálních služeb pro veřejný i soukromý sektor
- vytvoření a provozování poradenské infrastruktury pro rozvoj digitalizace (fyzické digitální infrastruktury) v kraji
- vytipování bílých míst v pokrytí signálem a digitální infrastrukturou a jejich provedení k tomu zřízenou krajskou organizací
- podpora vytvoření datové platformy kraje s možností připojení obcí, malých a středních podniků
- podpora vzniku nových služeb založených na veřejně dostupných datech pořizovaných z veřejných prostředků (ve formátu open data)
- podpora vytváření digitálních dvojčat pro efektivní výrobu v malých a středních podnicích
- podpora digitalizace podniků na území KVK
- podpora konceptu evidence based policy při řízení strategického rozvoje kraje a obcí (vč. využití big data pro sledování dopadů intervencí)
- podpora vzdělávání zaměstnanců pro zásadní procesní inovace v podnicích založených na digitálních technologiích
- vytvoření a rozvoj aktivit krajského digitálního hubu
- digitální vouchery – program podpory zavádění nových řešení v podnicích a v obcích za podpory poradenských a výzkumných organizací
- vytvoření krajské sítě poradců pro SMART řešení v obcích a městech KVK
- podpora vývoje nových produktů pro využití OZE a nové řízení energetických sítí
- podpora služeb pro trávení volného času starších občanů a výrobků pro tzv. silver economy

Indikátory:

Výsledky

RCR 11 uživatelé nových veřejných digitálních služeb a aplikací

RCR 12 uživatelé nových digitálních produktů, služeb a aplikací vyvinutých podniky

Výstupy:

RCO 13 digitální služby a produkty vyvinuté pro podniky

RCO 14 veřejné instituce podporované pro účely vývoje digitálních služeb a aplikací

2.4.3.3 Společenská transformace

2.4.3.3.1 Alokace

Podíl programu na alokaci Karlovarského kraje 34 %

2.4.3.3.2 Znalosti

Podporou v rámci programu Znalosti lze dosáhnout zvýšení kvality základního a středního školství, rozšíření kapacit vysokoškolského vzdělávání přímo v kraji, vyšší flexibility lidí na trhu práce. Cílem do roku 2030 je změnit strukturu středoškolského vzdělávání tak, aby odpovídala potřebám trhu práce, zvýšit počet studentů gymnázií a poskytnout studentům možnost pokračování ve studiu na vysokých školách přímo v KVK. Zvláštní péči v mateřských a na základních školách dosáhnout vyššího podílu středoškoláků a vysokoškoláků ze sociálně slabších rodin. Vytvořit dlouhodobě funkční systém pro rekvalifikace a celoživotní vzdělávání.

Alokace specifických cílů

Podíl na alokaci programu 18 %

Specifické cíle programu

2.4.3.3.2.1 Kvalitní vzdělávání

Cílem je zvýšit dostupnost kvalitního vzdělání pro všechny skupiny obyvatel, včetně znevýhodněných, čímž bude zajištěna větší flexibilita na trhu práce, zvýší se atraktivita KVK pro mladé a nově příchozí a bude podpořena odolnost v reakci na očekávané socioekonomické změny. Cílem je rovněž ukotvit vysokoškolské vzdělávání v centru regionu.

Zdůvodnění

Investice do potenciálu lidí a péče o něj je zcela klíčovou podmínkou pro úspěšnou restrukturalizaci regionu v souvislosti s ukončováním těžby uhlí a energetickou transformací i pro obnovu a posílení resilience po pandemii COVID-19. Jak bylo uvedeno výše, změna vzdělanostní skladby obyvatel kraje je základním předpokladem budoucího úspěchu. Kvalitní vzdělání usnadní schopnost se co nejpružněji přizpůsobit probíhajícím i očekávaným socioekonomickým změnám, umožní zvýšení zaměstnanosti a zaměstnatelnosti obyvatel, včetně ohrožených skupin. Dostupná oborová struktura i stupně vzdělávání odpovídající současným a budoucím požadavkům zvýší atraktivitu celého regionu pro stávající obyvatele i nově příchozí. Vzdělaná populace a kvalifikovaní lidé přispějí k rozvoji celého regionu a minimalizaci nežádoucích společenských jevů.

Hlavní cílové skupiny

školská zařízení všech stupňů, NNO, malé, střední a velké podniky, obce a kraj

Typy příjemců

obce a jimi zřizované organizace, kraj a jím zřizované nebo zakládané organizace, malé, střední a velké podniky, soukromí zřizovatelé škol, nestátní neziskové organizace

Schémata podpory

tematické výzvy

Způsob intervence

- podpora nových forem vzdělávání typu e-learningu, a to personálně, znalostně i fyzicky (investičně)
- vytvoření a implementace strategie vzdělávání a celoživotního učení KVK a systematický sběr dat
- podpora specifických programů a typů mateřských, základních a středních škol v regionu, podpora jejich diverzifikace (cizojazyčné či alternativní školy s cílem co nejvíce rozvinout potenciál dětí a podpořit talenty)

Plánované využití finančních nástrojů

ne

Synergie a komplementarity

OP JAK, OP TAK, IROP, OPZ+, Interreg

Typové intervence

- vytvoření strategie vzdělávání a celoživotního učení KVK a systematický sběr dat
- rozvoj vysokoškolského vzdělávání navázaného za výzkumnou činnost ILAB
- podpora soukromého vysokoškolského vzdělávání na území kraje provázáním se středním školstvím v KVK
- založení nových oborů vzdělávání v oblasti kreativních a uměleckých průmyslů na vyšších odborných školách v regionu a jejich provázání s uměleckými fakultami Západočeské univerzity v Plzni a Univerzitou Jana Evangelisty Purkyně
- podpora studia STEM oborů, zejména v návaznosti na potenciální novou energetiku v KVK
- podpora nových studijních oborů v návaznosti na globální trendy a vývoj nových technologií (např. průmysl 4.0, digitalizace, SMART, oběhové hospodářství, cirkulární ekonomika, ekologické zdroje energie/ nová energetika)
- podpora propojování a rozvoje spolupráce mezi podniky v regionu a školami, obecně participace všech partnerů, široké i odborné veřejnosti v oblasti vzdělávacích aktivit.
- podpora rovných příležitostí ve vzdělávání včetně podpory nadaných a velmi nadaných dětí, žáků a studentů.
- podpora aktivit vedoucích ke snížení dopadu slabého sociálněekonomického zázemí rodiny na školní výsledky žáků a studentů.
- „Internetovné“ – podpora přístupu k digitálním dovednostem a koncovým zařízením pro rychlý internet v sociálně slabých rodinách
- využití iKAP regionu pro zkvalitnění školství v KVK
- podpora nových forem vzdělávání typu e-learningu, a to personálně, znalostně i fyzicky (investičně)
- optimalizace sítě školek a základních škol v regionu
- posílení kariérního poradenství a nových forem podpory výběru škol na základních školách
- podpora celoživotního vzdělávání v síti zařízení ve větších městech regionu, metodicky vedená krajem
- vytváření infrastruktury pro zážitkové vzdělávání v celém kraji
- podpora místních aktivistů, komunitních spolků a komunit a potřebné infrastruktury v oblasti vzdělávání a alternativní kultury
- podpora marketingových aktivit vedoucích k lepší identifikaci obyvatel s místem kde žijí
- provázání marketingových aktivit (zážitkové vzdělávání, sport, volný čas, přírodní a kulturní památky) pro lepší informovanost stávajících obyvatel, nové příchozích i turistů

Indikátory:

Výsledky

RCR 11 uživatelé nových veřejných digitálních služeb a aplikací

RCR 12 uživatelé nových digitálních produktů, služeb a aplikací vyvinutých podniky

RCR 71 počet žáků využívajících podporovanou vzdělávací infrastrukturu za rok

Výstupy:

RCO 12 podniky podporované pro účely digitalizace jejich produktů a služeb

RCO 67 kapacita tříd podporované vzdělávací infrastruktury (nová nebo modernizovaná)

RCO 83 vypracované nebo realizované společné strategie / akční plány

2.4.3.3.2.2 Rekvalifikace

Cílem je zvýšit podíl rekvalifikovaných zaměstnanců podniků procházejících strukturálními změnami a dalších organizací tak, aby v ideálním případě nevstupovali do evidence nezaměstnaných, ale byli přeškoleni na jinou pozici, byli připraveni na reintegraci v rámci KVK nebo zahájili vlastní podnikatelskou činnost.

Zdůvodnění

Pro dosažení flexibility, která je klíčovou podmínkou pro uplatnění na trhu práce, je nutné nabídnout zájemcům formou individuálního přístupu kariérové poradenství, školení v oblasti pracovního práva, finanční gramotnosti, měkkých dovedností a dalších. Samotné rekvalifikační kurzy, jejich obsah a složení musí zohlednit potřeby a požadavky regionálních zaměstnavatelů, zvláště malých a středních podniků v KVK, jejichž role je zásadní při dosahování cílů v oblasti podpory lokální ekonomiky, při produkci výrobků a služeb s vysokou přidanou hodnotou. Změna či prohlubování kvalifikace dále podpoří drobné lokální podnikání osob samostatně výdělečně činných (OSVČ) v regionu. Výzvou je podpora zaměstnávání a podpory samostatného podnikání osob nad 50 let.

Hlavní cílové skupiny

občané (hledající nové uplatnění), malé, střední i velké podniky, obce a kraj

Typy příjemců

obce a jimi zřízené organizace, kraj a jím zřízené nebo zakládané organizace, malé, střední a velké podniky, OSVČ, nestátní neziskové organizace, místní akční skupiny, soukromé vzdělávací instituce,

Schémata podpory

tematické výzvy, grantová schémata

Způsob intervence

- krajské vzdělávací vouchery
- podpora mikropodniků a malých podniků zaměstnávajících rekvalifikované, resp. z jiných odvětví
- propuštěné pracovníky
- podpora zakládání lokálních podniků a podnikání OSVČ

Plánované využití finančních nástrojů

ne

Synergie a komplementarity

OP JAK, OPŽP, OP TAK, IROP, OPZ+, Interreg, Modernizační fond, Národní plán obnovy

Typové intervence

- podpora rekvalifikace propuštěných zaměstnanců v souvislosti se změnami ve výrobě energie a uzavíráním těžebních a návazných zpracovatelských či energetických provozů na území kraje
- programy podpory sociálních inovací pro zahájení služeb pro seniory, handicapované, sociálně a digitálně vyloučené komunity
- podpora digitální gramotnosti a on-line rekvalifikačních či jiných vzdělávacích programů
- krajské vzdělávací vouchery
- podpora finanční gramotnosti a právního povědomí
- podpora veřejně prospěšných prací ve městech a obcích, zejména při vytváření a údržbě modré a zelené infrastruktury
- podpora mikropodniků a malých podniků zaměstnávajících rekvalifikované, resp. z jiných

- odvětví propuštěné pracovníky
- podpora zakládání lokálních podniků a podnikání OSVČ
- zapojení MAS do podpory malého podnikání requalifikovaných občanů a lidí nad 50 let
- programy podporující zaměstnávání rodičů s malými dětmi (zkrácené úvazky, home office, sdílené pracovní místa apod.)
- podpora mezikulturního dialogu a spolupráce národnostních menšin žijících na území KVK
- podpora zvyšování kvalifikace a requalifikace pro “zelená” pracovní místa

Indikátory:

Výsledky

RCR 01 pracovní místa vytvořená v podporovaných subjektech

RCR 65 počet uchazečů o zaměstnání za rok, kteří využívají podporované služby v oblasti zaměstnanosti

Výstupy:

RCO 01 podporované podniky

RCO 61 počet nezaměstnaných osob za rok, které využívají zlepšená zařízení pro služby v oblasti zaměstnanosti

2.4.3.3.3 Spolupráce

Spolupráce má přispět k tomu, že bude Karlovarský kraj krajem atraktivním pro všechny své obyvatele i nově příchozí - zejména v produktivním věku, krajem inkluzivním, kde jsou minimalizovány vnitrokrajské disparity, nevznikají další sociálně vyloučené lokality - včetně digitálně vyloučených - a který aktivně spolupracuje na svém rozvoji se všemi aktéry. Program bude příspěvkem k celkovému cíli do roku 2030 v této oblasti, jímž je dlouhodobými programy spolupráce ve vyloučených lokalitách snížit jejich počet na polovinu, posílit znalost kulturního dědictví jako zdroje soudržnosti s regionem a příležitost pro rozvoj sportu a cestovního ruchu. Dále vybudovat v okolí větších měst zázemí pro trávení volného času místních obyvatel, zejména rodin s dětmi a pro návštěvníky všech věkových kategorií.

Alokace specifických cílů

Podíl na alokaci programu 16 %

Specifické cíle programu

2.4.3.3.3.1 Kulturní a přírodní dědictví

Cílem je posilovat soudržnost obyvatel KVK s regionem, zhodnocovat kulturní a přírodní bohatství, a to jak za účelem zvyšování kvality života a atraktivity regionu pro stávající i nově příchozí obyvatele, tak pro sport a cestovní ruch s návaznou podnikatelskou infrastrukturou a rozvoj kreativních průmyslů.

Zdůvodnění

KVK má mimořádný potenciál k využití kulturního a přírodního dědictví, a to nejen v podobě lázeňských měst, ale také kulturní krajiny – díky městským parkům a lesům, dalším historickým i přírodním památkám, často v zázemí lázeňských měst. Existující “kulturní infrastruktura” má potenciál k využití nejen jako součást lázeňského či zdravotního turismu, ale je atraktivní i pro další návštěvníky regionu, kteří vyhledávají sportovní vyžití nebo zázemí pro MICE eventy. Hmotné i nehmotné kulturní a přírodní bohatství společně s živým uměním v lázeňských městech činí KVK jedinečným místem pro život všech generací a je zároveň turistickým cílem pro domácí i zahraniční návštěvníky všech věkových kategorií a zájmů.

Hlavní cílové skupiny

občané, nestátní neziskové organizace, obce a kraj, místní akční skupiny

Typy příjemců

obce a jimi zřizované organizace, kraj a jím zřizované nebo zakládané organizace, OSVČ, mikropodniky, malé, střední a velké podniky, nestátní neziskové organizace, místní akční skupiny

Schémata podpory

grantová schémata

Způsob intervence

- vytváření infrastruktury pro sport a volný čas, s přímou vazbou na vznik nových pracovních míst
- podpora inovativních a smart přístupů v cestovním ruchu a lázeňství

Plánované využití finančních nástrojů

Pilíř 2, Pilíř 3

Synergie a komplementarity

OP TAK, OPŽP, IROP, Národní plán obnovy

Typové intervence

- vytvoření a naplňování strategie kulturní identity a podpory značky KVK
- propojení kultury a umění na vzdělávací infrastruktury (např. Kreativní města vzdělávají uměním)
- podpora využití kulturního dědictví pro novou kreativní tvorbu a inovace
- podpora inovativních a SMART přístupů v cestovním ruchu a lázeňství
- péče o veřejný prostor, kulturní a sportovní zařízení za účelem zvyšování kvality života a zvýšení atraktivity pro místní obyvatele (s ohledem na minimalizaci odlivu obyvatel v produktivním věku) i nově příchozí (zvláště v produktivním věku)
- vytváření infrastruktury pro sport a volný čas
- využití potenciálu památek UNESCO a dalších lokalit pro rozvoj návazné (podnikatelské) infrastruktury a kreativních průmyslů
- podpora, propagace a rozvoj infrastruktury pro MICE eventy (meeting, incentive, convention, and exhibition)
- podpora a péče o specifické kulturní a přírodní dědictví a šíření povědomí o nich
- podpora živého umění
- podpora e-kultury

Indikátory:

Výsledky

RCR 77 turisté/návštěvy podporovaných významných míst

RCR 78 uživatelé, kteří mají prospěch z podporované kulturní infrastruktury

RCR 95 počet obyvatel, kteří mají přístup k nové nebo modernizované zelené infrastruktuře v městských oblastech

Výstupy:

RCO 36 plocha podporované zelené infrastruktury v městských oblastech

RCO 77 kapacita podporované infrastruktury v oblasti kultury a cestovního ruchu

2.4.3.3.3.2 Nikdo není vyloučen

Cílem je inkluzivní rozvoj regionu prostřednictvím posílení sociální stability zejména ve vyloučených lokalitách, prevencí vzniku a řešení nepříznivé situace sociálně vyloučených osob a

osob ohrožených sociálním vyloučením nebo jinak znevýhodněných.

Zdůvodnění

KVK se dlouhodobě potýká s velkým počtem vyloučených lokalit, vysokým podílem osob v exekuci a dalšími nepříznivými charakteristikami. V indexu rizikovosti, který je založen na indexu kriminality, nezaměstnanosti a dávek, které podléhají prověření, je jak dlouhodobě na třetím místě v České republice. Také vzdělanostní profil obyvatel a demografický vývoj není příznivý. Posílení sociální stability je klíčové také s ohledem na obnovu a posílení resilience po pandemii COVID-19 a snížení disparit mezi jednotlivými částmi regionu.

Hlavní cílové skupiny

občané, rodiny, NNO, obce a kraj, MAS

Typy příjemců

obce a jimi zřizované organizace, kraj a jím zřizované nebo zakládané organizace, malé, střední a velké podniky, nestátní neziskové organizace, místní akční skupiny

Schémat podpory

tematické výzvy, grantová schémata

Způsob intervence

- vytvoření a realizace krajské strategie sociálního začleňování
- program na přímou pomoc a podporu sociálně vyloučeným osobám

Plánované využití finančních nástrojů

ne

Synergie a komplementarity

IROP, OPZ+, Interreg

Typové intervence

- vytvoření a realizace krajské strategie sociálního začleňování, sít' krajem metodicky vedených center na celém území KVK
- program prevence zadlužování a pomoci s problémem předlužení
- podpora sociálních služeb a podpora rodin, zejména ohrožených dětí a ohrožených rodin
- program podpory k zajištění bydlení a důstojných životních podmínek
- podpora veřejného pořádku a prevence kriminality
- program prevence a ochrany před návykovými látkami a závislostním chováním
- inkluzivní prostředí pro všechny sociálně ohrožené skupiny obyvatel - zvýšení kvality a dostupnosti služeb vedoucí k sociální inkluzi
- vznik nových a rozvoj existujících podnikatelských aktivit v oblasti sociálního podnikání
- program uplatnitelnosti osob ohrožených sociálním vyloučením nebo sociálně vyloučených ve společnosti a na trhu práce
- podpora romské integrace, jazyka a kultury
- podpora vzniku nových služeb v oblasti zdravého životního stylu
- podpora zajištění občanské vybavenosti v rurálních oblastech KVK

Indikátory:

Výsledky

RCR 74 počet osob využívajících podporovaná zařízení sociální péče za rok

RCR 65 počet uchazečů o zaměstnání za rok, kteří využívají podporované služby v oblasti zaměstnanosti

Výstupy:

RCO 61 počet nezaměstnaných osob za rok, které využívají zlepšení zařízení pro služby v oblasti zaměstnanosti

RCO 70 kapacita podporované sociální infrastruktury (vyjma bydlení)

2.4.3.4 Environmentální a klimatická transformace

2.4.3.4.1 Alokace

Podíl programu na alokaci Karlovarského kraje 36 %

2.4.3.4.2 Regenerace

Cílem je vytvoření inkluzivních, bezpečných, odolných a udržitelných obcí a měst. S ohledem na klimatickou změnu se jedná zejména o snižování tepelných ostrovů a fungování měst a obcí jako integrální součástí prostředí adaptovaného na změnu klimatu a přispívajícího k sekvestraci uhlíku. Cílem je rovněž budovat města s ohledem na snižování dopadů změny klimatu na obyvatele i městské prostředí.

Specifické cíle programu

Podíl specifického cíle na alokaci programu 8 %

2.4.3.4.2.1 Zelená města a obce

Cílem je vytvoření inkluzivních, bezpečných, odolných a udržitelných obcí a měst. S ohledem na klimatickou změnu jde zejména o snižování tepelných ostrovů a fungování měst a obcí jako integrální součástí prostředí adaptovaného na změnu klimatu a přispívajícího k sekvestraci uhlíku. Cílem je rovněž budovat města s ohledem na snižování dopadů změny klimatu na obyvatele i městské prostředí.

Zdůvodnění

Podle nové strategie k zachování biodiverzity jsou SMART řešení ve městech a obcích možností, jak reagovat na změnu klimatu, snižovat dopady této změny a přispět v městském prostředí k zachování biodiverzity a sekvestraci uhlíku. Při vytváření kultivovaného (architektonicky dobře pojatého) prostředí, a to jak budov, tak veřejných prostranství, nejde pouze o estetickou funkci, ale obecně o zajištění vysoké kvality života spojené s dobrými klimatickými podmínkami, zdravým životním prostředím, s minimem polutantů ve městech a všestranně efektivním využíváním zvláště obecního majetku v obcích a městech KVK.

Hlavní cílové skupiny

malé, střední a velké podniky, obce a kraj

Typy příjemců

Obce a jimi zřizované organizace, kraj a jím zřizované nebo zakládané organizace, malé, střední a velké podniky, společenství vlastníků jednotek

Schémata podpory

tematické výzvy

Způsob intervence

- příprava SMART řešení ve městech a obcích
- koncepční plánování a podpora personálního zajištění při budování zelených měst
- podpora aktivní udržitelné městské mobility a elektromobility

Plánované využití finančních nástrojů

Pilíř 2, Pilíř 3

Synergie a komplementarity

OP TAK, OPŽP, IROP, OPD

Typové intervence

- revitalizace sociálně vyloučených lokalit s rozšířením zeleně, výstavba sociálního bydlení v pasivním energetickém standardu, včetně příspěvku k sekvenci uhlíku
- péče a budování veřejného prostoru s minimalizací tepelných ostrovů a pro možnost setkávání a jako podpora komunitních aktivit
- revitalizace budov v majetku obcí, měst a kraje jako „zelených“ budov, energeticky soběstačných, s dalšími prvky inteligentních budov či čtvrtí, včetně podpory poradenství soukromým vlastníkům budov v této oblasti
- kombinované funkce revitalizovaných budov a veřejných prostranství
- příprava SMART řešení ve městech a obcích
- koncepční plánování a podpora personálního zajištění při budování zelených měst
- budování modré a zelené infrastruktury
- podpora aktivní udržitelné městské mobility a elektromobility v intravilánu obcí a měst
- zapojení soukromého sektoru do tvorby „zelených“ měst, včetně areálů podnikatelských subjektů

Indikátory:

Výsledky

RCR 76 zainteresované subjekty zapojené do přípravy a realizace strategií pro rozvoj měst

RCR 95 počet obyvatel, kteří mají přístup k nové nebo modernizované zelené infrastruktuře v městských oblastech

Výstupy:

RCO 36 plocha podporované zelené infrastruktury v městských oblastech

RCO 74 počet obyvatel, na něž se vztahují strategie pro integrovaný rozvoj měst

2.4.3.4.3 Toky hmoty a materiálu

V rámci programu Energie a materiály lze dosáhnout významného snížení emisní bilance skleníkových plynů, a to růstem využití OZE a dosažením energetických úspor, rozvojem komunitní energetiky a využitím odpadů a dalších materiálů ke snížení materiálové a emisní náročnosti produkce v KVK.

Cílem do roku 2030 je realizace ambiciózního scénáře Územní energetické koncepce na straně výroby energie i energetických úspor, úplné využití potenciálu úspor ve veřejných budovách, rozvinutý energetický management ve všech větších městech regionu a změna hierarchie nakládání s odpady ve prospěch prevence vzniku odpadů a jejich materiálového a energetického využití.

Specifické cíle programu

Podíl specifických cílů na programu 28 %

2.4.3.4.3.1 Nová energie

Cílem je zvýšit podíl OZE na výrobě a spotřebě energie v KVK, a to jak v produkci a spotřebě tepla, tak elektřiny, zajistit dostatečnou míru odolnosti a soběstačnosti regionu v zásobování energií a být odpovídající součástí energetické sítě České republiky.

Zdůvodnění

Jedná se o stěžejní přeměnu v oblasti energetiky v souvislosti s končící těžbou hnědého uhlí. Potenciál regionu je jak ve větrných elektrárnách, tak ve využití fotovoltaiky a biomasy. Rozvíjející se oblast komunitní energetiky a lokalizace osídlení v KVK dává příležitost pro posílení lokálního nakládání s energií, očekávané změny v centrálním zásobování teplem jsou příležitostí pro výměnu zdrojů vytápění za zdroje, které jsou z hlediska dosahování klimatických cílů dlouhodobě udržitelné. Potenciál pro rozvoj OZE, zejména fotovoltaiky, je jak ve firmách, tak v obcích a v jednotlivých domácnostech. Určitý potenciál na straně spotřeby je také v dopravě, ve využití elektromobility a alternativních paliv.

Hlavní cílové skupiny

malé, střední a velké podniky, obce a kraj

Typy příjemců

obce a jimi zřizované organizace, kraj a jím zřizované nebo zakládané organizace, OSVČ, malé, střední a velké podniky, mikroregiony – svazky obcí, místní akční skupiny, občané, jejich sdružení, nestátní neziskové organizace

Schémata podpory

tematické výzvy

Způsob intervence

- výměna zdrojů v centrálních zdrojích energie za OZE a alternativní zdroje
- podpora netradičních řešení v energetice (např. agroenergetika či hydrovoltaika tam, kde je to s ohledem na environmentální dopady vhodné)
- battery value chain – část OZE, zdroje pro OZE

Plánované využití finančních nástrojů

Pilíř 2, Pilíř 3

Synergie a komplementarity

OPŽP, IROP, Modernizační fond, OP TAK, OPD

Typové intervence

- dlouhodobý systém vyhodnocování potenciálu OZE, energetických úspor a snižování emisí skleníkových plynů
- projekty komunitní energetiky
- zapojení domácností a malých obcí do instalace a/nebo využití OZE
- výměna zdrojů v centrálních zdrojích energie za OZE a alternativní zdroje
- rozvoj celokrajských sítí pro elektromobilitu
- posílení přenosové a distribuční soustavy s přispěním nových řešení
- pobídky pro instalace a provozování OZE (elektřina, teplo, mobilita) v podnikatelských subjektech
- podpora netradičních řešení v energetice, např. agroenergetika
- battery value chain – část OZE, zdroje pro OZE
- SMART řešení v decentrální energetice

Indikátory:

Výsledky

RCR 31 celkové množství vyrobené energie z obnovitelných zdrojů (z toho: elektřina, teplo)

RCR 34 zavádění projektů inteligentních sítí

Výstupy:

RCO 22 zvýšení kapacity pro výrobu energie z obnovitelných zdrojů (z toho: elektřina, teplo)

RCO 97 počet podporovaných energetických komunit a komunit z obnovitelných zdrojů

2.4.3.4.3.2 Toky hmoty a recyklace

Cílem je zvýšit podíl recyklace materiálů, lépe koordinovat toky hmoty ekonomikou kraje a podpořit jejich lokální využívání.

Zdůvodnění

Využívání materiálů v místě, jejich recyklace, získání (druhotných) surovin a další využití při výrobě (ideálně výrobků s co nejvyšší přidanou hodnotou) má potenciál podpořit lokální ekonomiku, omezit environmentální dopady a přispět k dosahování klimatických cílů. Oddělení křivek zátěže životního prostředí a ekonomické výkonnosti (decoupling) je cestou k udržitelnému využívání přírodních zdrojů. Se vzrůstající efektivitou nových technologií a inovativních přístupů vzrůstají možnosti, jak využít pozůstatky po těžbě energetických surovin.

Hlavní cílové skupiny

malé, střední a velké podniky, obce a kraj

Typy příjemců

Výzkumné organizace, obce a jimi zřizované organizace, kraj a jím zřizované nebo zakládané organizace, malé, střední a velké podniky

Schémata podpory

tematické výzvy

Plánované využití finančních nástrojů

Pilíř 2, Pilíř 3

Synergie a komplementarity

OP JAK, OP TAK, OPŽP, IROP

Typové intervence

- efektivní krajský systém nakládání s odpady včetně odpovídající logistiky
- informační podpora efektivního nakládání s odpady a předcházení vzniku odpadů
- budování zařízení pro zpracovávání odpadu a jeho dalšího materiálového využití (za tímto účelem je možné využít areály brownfieldů)
- budování zařízení pro využívání (recyklaci) šedých a dešťových vod
- vybavení ČOV zařízením na odlučování fosforu s potenciálem jeho dalšího využití
- využití materiálu z pozůstatků těžby k získávání lithia a využití dalších materiálů
- podpora recyklace a využívání stavebního a těžebního odpadu v místě jeho vzniku, včetně výzkumu v této oblasti
- využití materiálů ze zpětného odběru výrobků pro nová řešení — odpovídající součásti Battery value chain
- zařízení pro ekologické odstraňování a případné energetické využití nebezpečného (také zdravotnického) odpadu
- podpora zpracovávání odpadů za využití nejnovějších technologií s přispěním k dosahování klimatických cílů (např. v návaznosti na vodíkové hospodářství)

Indikátory:

Výsledky

RCR 46 počet obyvatel, kteří využívají zařízení na recyklaci odpadu a systémy pro nakládání s drobným odpadem

RCR 48 recyklovaný odpad používaný jako surovina

Výstupy:

RCO 34 zvýšení kapacity pro recyklaci odpadu

RCO 74 počet obyvatel, na něž se vztahují strategie pro integrovaný rozvoj měst

Pracovní verze 1.7

2.4.4 Moravskoslezský kraj prioritní oblasti podpory v procesu transformace

Moravskoslezský kraj definoval 8 programů/oblastí, které v regionu podpoří transformaci na nízkouhlíkové hospodářství a strukturální přeměnu. Budou podpořeny strategické projekty, grantová schémata, tematické výzvy, které budou splňovat transformační potenciál s dopadem na lokální ekonomiku, zaměstnanost a životní prostředí.

Obrázek 4 – Tematické programy Moravskoslezského kraje v rámci FST

2.4.4.1 Nová energie

Výzkum, vývoj, poradenství a pilotní ověřování v oblasti výroby, zvýšení účinnosti a skladování bezuhlíkových zdrojů, úspor energie. Zvýšení energetické bezpečnosti regionu.

Cíl

Transformace energetického mixu kraje, snížení (případně zastavení) energetického využívání uhlí a zvýšení podílu nízkoemisních a obnovitelných zdrojů energie s menšími dopady na životní prostředí v souladu se Zelenou dohodou pro Evropu.

Cílem je realizovat investice zaměřené na technologie, infrastrukturu, výzkum a vývoj v oblasti nízkouhlíkové energetiky, náhrady stávajících či vzniku nových zdrojů energie.

Cíloví příjemci

Podniky, výzkumné organizace, kraj, obce, organizace zřizované krajem, obcemi (MEC).

Příklady podporovaných opatření

- Podpora výzkumných aktivit v oblasti energetiky, včetně pilotních a testovacích projektů
- Odborné poradenství při přípravě a realizaci projektů zvyšující energetickou účinnost objektů, zavádění obnovitelných zdrojů energie a chytrých řešení
- Využití vodíku ve veřejné dopravě a průmyslu (viz síťové řešení Vodíkové údolí MSK)
- Akumulace energie jako součást komplexních projektů
- Komunitní energetika podporující energetická společenství za účelem uspokojení svých energetických potřeb
- Zajištění vysokokapacitního napojení na síť velmi vysokého napětí, dobudování přenosové a distribuční sítě

Synergie a komplementarita aneb bude podporováno z jiných programů a fondů

- Modernizace soustav zásobování tepelnou energií (změna paliva, distribuce, akumulace v CZT),

(MďF)

- Nové obnovitelné zdroje v energetice (FVE, VtE, MVE a akumulace), (MďF)
- Zlepšení energetické účinnosti a snižování emisí skleníkových plynů v průmyslu (optimalizace spotřeby, technologie, výroby energie, akumulace, aplikace H2), (MďF)
- Energetická účinnost ve veřejných budovách a infrastruktuře, (MďF)
- Komunitní energetika, (MďF)
- Zateplení, výstavbu a zdroje energie
- pro bydlení (rodinné i bytové domy), (OP ŽP)
- Energetické úspory a obnovitelné zdroje energie – podpora snižování energetické náročnosti veřejných budova a veřejné infrastruktury, (OP ŽP)
- Zvyšování využití obnovitelných zdrojů energie ve veřejném sektoru
- a v domácnostech, (OP ŽP)
- Podpora opatření v oblasti energetické účinnosti, (OP TAK)

Plánované typy operací

- Strategický projekt
- Síťové řešení
- Tematická výzva
- Finanční nástroj

Indikátory:

Výsledky

- Celkové množství vyrobené energie z obnovitelných zdrojů (z toho: elektřina a teplo (RCR 31)
- Energie z obnovitelných zdrojů: kapacita připojená k síti (provozní) (RCR 32)

Výstupy:

- RCO 01 – podporované podniky (z toho: mikropodniky, malé, střední, velké podniky)
- RCO 120 – podniky podporované s cílem dosáhnout snížení emisí skleníkových plynů z činností uvedených v příloze I směrnice 2003/87/ES
- RCO 10 – podniky spolupracující s výzkumnými institucemi

Kontextové:

- Spotřeba paliv a energií – celková energetická bilance (SRK MSK)

Tabulka 14 - Nová energie - Strategické projekty a další typy operací

Strategický projekt	Stručný popis	Nositel	MST
Centrum veřejných energetiků	Vytvoření sítě veřejných energetiků poskytující poradenství v oblasti energetiky a čisté mobility pro města, obce, malé a střední podniky s cílem transformace energetiky.	Moravskoslezské energetické centrum	I. pilíř
Zvýšení kapacity lokální distribuční soustavy	Zvýšení kapacity lokální distribuční soustavy v Ostravě.	Liberty Ostrava, a.s.	I. pilíř
Přípojka VVN – Rozvoj lokální distribuční sítě.	Přípojka VVN – Rozvoj lokální distribuční sítě.	Třinecké železářny, a.s.	I. pilíř

Sít'ové řešení	Stručný popis	Nositel	MST
Vodíkové údolí Moravsko-slezského kraje	Komplexní nástroj k nastartování nového ekonomicko-průmyslového segmentu regionálního hospodářství, jehož společným jmenovatelem je využití vodíku jako alternativního zdroje i suroviny.	Moravskoslezský kraj	I. pilíř
Podpora přípravy projektové dokumentace	Podpora přípravy projektů obcí směřujících do oblastí ve vazbě na podporovaná témata Fondu pro spravedlivou transformaci – cirkulární ekonomika, čistá energie, revitalizace území a sociální infrastruktura.	Moravskoslezský kraj	I. pilíř
Tematická výzva	Stručný popis	Příjemce	MST
Podpora komunitní energetiky	Podpora projektů v oblasti komunitní energetiky v případě nedostatečné alokace v Modernizačním fondu.	Energetická společenství	I./III. pilíř
Místní transformace	Podpora projektů s transformačním dopadem na konkrétní lokalitu s vazbou na podporované oblasti FST.	Kraj, obce, podnikatelské subjekty	I. pilíř

2.4.4.2 Nové využití území

Regenerace území po těžbě a průmyslové činnosti a jeho příprava na budoucí investice nebo uvedení do přírody blízkého stavu, včetně realizace zelené infrastruktury území. Regenerace rozsáhlejších zanedbaných a nevyužívaných území, ploch a budov ve městech. Revitalizace kulturního dědictví spojeného s hornickou tradicí.

Cíl

Zvýšit množství a rozlohu ploch po těžbě a po průmyslové činnosti, které budou revitalizovány a regenerovány a získají nový účel, funkce, využití, a to jak pro podnikatelské, tak pro nepodnikatelské či kombinované účely, a tím oživit a vrátit život do krajiny a území, zasažených těžbou a intenzivní průmyslovou činností. Ve městech je cílem komplexní regenerace a revitalizace, rozsáhlejších zanedbaných a nevyužívaných území, ploch a budov včetně vnesení nových funkcí a nového využití, zpravidla různorodého, do těchto území, a tím zvýšit atraktivitu měst.

Cíloví příjemci

Veřejné subjekty, soukromoprávní subjekty pověřené veřejnou službou, vlastníci pozemků určených k regeneraci, kraj, obce organizace zřizované krajem, obcemi (MSID), NNO, vlastníci kulturních památek, vysoké školy

Příklady podporovaných opatření

- Regenerace ploch a výstavba základní infrastruktury pro budoucí investice k podnikání, volnočasovým aktivitám včetně nezbytné zelené infrastruktury a hospodaření s dešťovými vodami
- Rozšíření funkčního, kultivovaného a čistého veřejného prostoru k občanskému a podnikatelskému využití, odstranění bariér, zahuštění městského prostoru architektonicky hodnotnou zástavbou
- Zvyšování atraktivity a odolnosti veřejného prostoru prostřednictvím zeleně
- Revitalizace památek spojených s hornickou a průmyslovou identitou

- Investice do zvýšení efektivního a udržitelného využívání památek spojených s hornickou tradicí regionu, včetně muzeí a další kulturní infrastruktury;
- Využití dočasně nebo dlouhodobě nevyužitých budov a prostor pro kulturní, společenské, vzdělávací a volnočasové akce
- Regenerace ploch nevhodných pro investice a jejich uvedení do přírodně blízkého stavu se zohledněním opatření reagujících na klimatickou změnu
- Aktivní spolupráce s vlastníky ploch při hledání řešení a využití brownfields, včetně databáze ploch vhodných k transformaci - tato databáze bude komplementární k databázi brownfields vedené MPO
- "Rozebrání" hald, využití jejich užitečného obsahu, rekultivace jejich ploch, včetně nezbytné zelené infrastruktury

Synergie a komplementarita aneb bude podporováno z jiných programů a fondů

- Inventarizace kontaminovaných ploch, průzkumy a odstranění starých zátěží, (OP ŽP)
- Demolice budov, regenerace a resocializace brownfieldu, podpora průmyslových zón, (NDT, NPO)

Plánované typy operací

- Strategický projekt
- Územní řešení
- Tematická výzva
- Zjednodušené schéma

Indikátory:

Výsledky

- Rekultivovaná půda nově využívaná pro zeleň, sociální bydlení, ekonomické nebo komunitní činnosti (RCR 52)

Výstupy:

- Výměra regenerovaného nebo revitalizovaného území (RCO 38)
- Počet regenerovaných brownfields (SRK MSK)

Tabulka 15 – Nové využití území - Strategické projekty a další typy operací

Strategický projekt	Stručný popis	Nositel	MST
POHO PARK	Revitalizace areálu bývalého dolu Gabriela na multifunkční kampus, který se stane kulturním, návštěvnickým a technologickým centrem pohornické krajiny.	Sdružení pro POHO Park	I. pilíř
EDEN Karviná – výzkumný a vzdělávací park	Rekultivace území poškozeného těžbou černého uhlí a vybudování „živé laboratoře“ velkokapacitních skleníků určených pro výzkumné účely a environmentální výchovu.	Slezská univerzita v Opavě	I. pilíř
MUSEum+	Vybudování inovativního státního muzea pro transformaci s důrazem na oblast kulturních a kreativních průmyslů.	MUSEum+, s.p.o.	I. pilíř
GREEN INNOVATION PARK PASKOV	Vybudování kompletní infrastruktury pro nový inovační park 15 ha na místě brownfieldu v Paskově.	Technoprojekt a.s.	I. pilíř

Centrum pokročilých technologií s využitím čisté energie Staříč a Chlebovice	Konverze dolů Staříč II. a Staříč III. pro rozvoj pokrokových technologií s důrazem na využívání čisté energie.	Green Gas DPB, a.s. + Technoprojekt, a.s. + Diamo s.p.	I. pilíř
Revitalizace odkaliště Elektrárny Třebovice	Příprava zóny pro umístění termicky náročných technologií a firem využívající dodávky tepla a páry s důrazem na odpadní teplo.	eolia Energie ČR, a.s.	I. pilíř
PODOLUPARK Karviná	Vybudování areálu centra plazmového zplyňování odpadu, výroby vodíku, průmyslového a vývojového parku včetně datového centra na dolu 9. květen.	PDI a.s.	I. pilíř
Tematická výzva	Stručný popis	Příjemce	MST
Místní transformace	Podpora projektů s transformačním dopadem na konkrétní lokalitu s vazbou na podporované oblasti FST.	Kraj, obce, podnikatelské subjekty	I. pilíř
Tematická výzva/Finanční nástroj	Stručný popis	Příjemce	MST
Revitalizace brownfieldů a dolů	Revitalizace území po těžbě pro nové využití. - <i>GreenIN - industriální park Jan-Karel</i> - <i>GreenIN - industriální park Lazy</i> - <i>Green Energy Park Sviadnov aj.</i>	Kraj, obce, podnikatelské subjekty	I. + II. + III. pilíř
Zjednodušené Schéma	Stručný popis	Nositel	MST
Oživení pohornické krajiny POHO Karvinsko + JIH	Propojení pohornické krajiny naučnými cyklo a pěšími trasami, revitalizace a konverze kulturních památek a cenných objektů spojených s hornickým dědictvím a jejich nové využití; drobné prvky podporující udržitelnou mobilitu v území např. nabíjecí stanice pro elektrokola, budování systému pro rozšíření elektromobility (car sharing, bikesharing).	Moravskoslezský kraj	I. pilíř
Podpora přípravy projektové dokumentace	Podpora přípravy projektů obcí směřujících do oblastí ve vazbě na podporovaná témata Fondu pro spravedlivou transformaci – cirkulární ekonomika, čistá energie, revitalizace území a sociální infrastruktura.	Moravskoslezský kraj	I. pilíř

2.4.4.3 Zelený průmysl

Produktivní investice do velkých podniků, které vedou k hospodářské diverzifikaci, modernizaci a přeměně.

Cíl

Příspěk k procesu transformace tradičních průmyslových firem, které jsou významnými zaměstnavateli v regionu, a které jsou dotčeny útlumem hornictví, navazujících oborů a nutností změnit palivovou základnu.

Podpořit přechod na odolnější, technologicky vyspělejší a udržitelnou nízkouhlíkovou ekonomiku, která zásadním způsobem přispívá prosperitě kraje a jeho obyvatel a udržet zaměstnanost.

Cíloví příjemci

Velké podniky – podniky, které zaměstnávají více než 250 osob a jejichž roční obrat přesahuje 50 milionů EUR nebo jejichž bilanční suma roční rozvahy přesahuje 43 milionů EUR.

Příklady podporovaných opatření

- Výroba zelené oceli a investice do navazujících výrobních procesů
- Výroba hliníku z recyklovaných surovin a investice do navazujících výrobních procesů
- Změna výrobního portfolia z důvodu ukončení těžby uhlí a uzavírání navazujících uhlíkově náročných provozů
- Výroba, skladování a distribuce vodíku
- Využití území a nemovitostí po těžbě, zaniklé výrobě nebo službách pro produktivní investice generující nová pracovní místa

Synergie a komplementarita aneb bude podporováno z jiných programů a fondů:

- Projekty, které jsou realizovány primárně k dosažení snížení emisí skleníkových plynů z činností uvedených v příloze I směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/87/ES, (MďF)
- Podpora velkých inovativních projektů demonstrujících nízkouhlíkové technologie a postupy v energeticky náročných průmyslových odvětvích, v oblasti obnovitelných zdrojů energie, skladování energie, zachycování a ukládání uhlíku či v průmyslovém zachycování a využívání uhlíku, (Inovační fond)
- Projekty bez přímé vazby na útlum hornictví a navazujícího tradičního průmyslu podpořeny nebudou.

Plánované typy operací

- Strategický projekt
- Tematická výzva

Indikátory:

Výsledky

- Pracovní místa vytvořená v podporovaných subjektech (RCR 01)
- Patentové přihlášky předložené Evropskému patentovému úřadu (RCR 06)

Výstupy:

- RCO 01 – podporované podniky (z toho: mikropodniky, malé, střední, velké podniky)
- RCO 10 – podniky spolupracující s výzkumnými institucemi
- Počet zaměstnanců ve výzkumu a vývoji (SRK MSK)

Tabulka 16 – Zelený průmysl - Strategické projekty a další typy operací

Strategický projekt	Stručný popis	Nositel	MST
---------------------	---------------	---------	-----

Tyčová ocel pro ELEKTROMOBIL ITU	Modernizace technologického zařízení kontijemné tratě zvýší konkurenceschopnost firmy především v oblasti výroby nezbytných komponent pro ekologizaci automobilového průmyslu.	TŘINECKÉ ŽELEZÁRNY, a. s.	I. pilíř
Výroba zeleného vodíku ve Frýdku-Místku a Krnově pro využití v dopravě a teplárenství	Výroba zeleného vodíku elektrolýzou vody v teplárnách Veolia v Krnově a Frýdku-Místku.	Veolia Energie ČR, a.s.	I. pilíř
Výroba a vstřikování H₂ do vysokých pecí	Implementace inovativních technologií umožňující vstřikovat plyný vodík do vysoké pece jako vhodnou náhradu koksů během procesu výroby oceli	Liberty Ostrava a.s.	I. pilíř
Tematická výzva	Stručný popis	Příjemce	MST
Produktivní investice	Podpora produktivních investic s vazbou na podporované oblasti FST (<i>Např.: technologie na zpracování odpadu, obnova brownfieldu, výroba OZE, snížení emisí apod. Nemůže se jednat o rozšíření výrobních kapacit běžného průmyslového podniku.</i>)	Malé a střední podniky, velké podniky	I. pilíř

2.4.4.4 Nové podnikání

Produktivní investice do malých a středních podniků, včetně cílené podpory start-upů, které vedou k hospodářské diverzifikaci, modernizaci a přeměně a investice do zakládání nových podniků, mimo jiné prostřednictvím podnikatelských inkubátorů a poradenských služeb.

Cíl

Pomoci malým a střední podnikům v regionu transformovat své podnikání, podpořit je při přechodu EU k nízkouhlíkové ekonomice a dosáhnout vyšší přidané hodnoty výroby a nabídky služeb, vyšší míry internacionalizace, většího objemu exportu a vyšší inovační kapacity a kompetencí firem.

Cílem je rovněž připravit malé a střední podniky na cílený a řízený útlum odvětví a firem, které nejsou z pohledu budoucího vývoje perspektivní a nabídnout podpůrné nástroje a služby zaměřené na zajištění restrukturalizace směrem k novým náplním činnostem.

Cíloví příjemci

Malé a střední podniky, podnikatelské inkubátory a poskytovatelé poradenských služeb pro malé a střední a začínající podniky, organizace zřizované krajem (MSIC).

Příklady podporovaných opatření

- Rozvoj podnikatelských kompetencí a ochoty k samostatnému podnikání formou integrace do výuky na školách, formou poradenství, koučinku, akceleračních programů, networkingových akcí, soutěžních a inspirativních akcí
- Konzultační, akcelerační a inkubační služby, sdílené dílny, laboratoře, koučinkové programy, tvorba a rozvoj sítí pro sdílení zkušeností a spolupráci expertů, rozvoj sdílených služeb a rozšíření nabídky

atraktivních podnikatelských nemovitostí (v kombinaci s regenerací brownfieldů a regenerací měst)

Synergie a komplementarita aneb bude podporováno z jiných programů a fondů:

- Posilování výkonnosti podniků v oblasti výzkumu, vývoje a inovací a jejich digitální transformace, (OP TAK)
- Posílení růstu a konkurenceschopnosti MSP, (OP TAK)
- Podpora přizpůsobení se změnám klimatu, prevence rizik a odolnosti vůči katastrofám, (OP TAK)
- Podpora přechodu k oběhovému hospodářství, (OP TAK)

Plánované typy operací

- Tematická výzva
- Zjednodušené schéma

Indikátory:

Výsledky

- Malé a střední podniky zavádějící inovace produktů nebo procesů (RCR 03)
- Tři roky staré podniky přežívající na trhu (RCR 17)

Výstupy:

- RCO 01 – podporované podniky (z toho: mikropodniky, malé, střední, velké podniky)
- RCO 05 – podporované začínající podniky
- Počet malých a středních podniků (SRK MSK)

Tabulka 17 – Nové podnikání - Strategické projekty a další typy operací

Tematická výzva	Stručný popis	Příjemce	MST
Rozvoj řemeslných a podnikatelských dílen	Podpora rozvoje a vzniku sdílených laboratoří/dílen pro výzkumné, řemeslné a podnikatelské činnosti.	Kraj, obce, malé a střední podniky	I. pilíř
Místní transformace	Podpora projektů s transformačním dopadem na konkrétní lokalitu s vazbou na podporované oblasti FST.	Kraj, obce, podnikatelské subjekty	I. pilíř
Zjednodušené schéma	Stručný popis	Nositel	MST
Podreg – služby a programy pro podporu podnikání	Zvýšení konkurenceschopnosti menších a mladých firem na trhu práce, udržení a přitáhnutí talentů do kraje, růst spolupráce mezi tradičními MSP a kreativci, podpora rozjezdu a vzniku nových podnikatelských záměrů a produktů v MSK, snížení produkce odpadu a úspora energie, podpora držitelů Seal of Excellence.	Moravskoslezský kraj	I. pilíř

2.4.4.5 Kompetentní lidé

Zvyšování kvalifikace a rekvalifikace pracovníků a uchazečů o zaměstnání, pomoc uchazečům při hledání zaměstnání a aktivní začleňování uchazečů o zaměstnání na trh práce.

Cíl

Během transformačního procesu dojde ke značné diverzifikaci ekonomiky a k radikální proměně ve vybraných sektorech. Tyto změny budou mít zcela zásadní dopad na podobu pracovních míst a celkovou strukturu trhu práce v kraji.

Mezi cíle tohoto programu proto patří podpora zaměstnavatelům při vytváření nových pracovních míst, definování nových kompetencí a koncipování nových pracovních pozic ve všech dotčených sektorech.

Cíloví příjemci

Zaměstnavatelé, Úřad práce, agentury práce, sociální partneři, poskytovatelé počátečního i dalšího vzdělávání, kraje, obce, Moravskoslezský pakt zaměstnanosti, nestátní neziskové organizace, výzkumné instituce.

Příklady podporovaných opatření

- Podpora re/upskilingu zaměstnanců, podpora zaměstnavatelů při identifikaci nových potřebných kompetencí a tvorbě nových pracovních míst, podpora vzdělávacím institucím při tvorbě nových/adaptovaných vzdělávacích programů a modulů.
- Celková podpora zvýšení kvality odborného vzdělávání a přípravy v celoživotní perspektivě, podpora spolupráce zaměstnavatelů a škol, podpora polytechnického vzdělávání všech věkových skupin, podpora výuky cizích jazyků, především angličtiny, podpora rozvoje digitálních a matematických dovedností, podpora rozvoje měkkých kompetencí a dovedností všech věkových skupin, snížení administrativní zátěže škol a učitelů, zvýšení kapacity pro rozvojové aktivity ve vzdělávání.
- Zlepšení studijní nabídky univerzit a posílení jejich internacionalizace, podpora talentů, posílení marketingu a zapojení regionálních partnerů, zlepšení spolupráce škol a firem, zatraktivnění studentského prostředí (zkvalitnění zázemí pro studenty a pedagogy, včetně zahraničních).
- Dostupné služby kariérového a profesního poradenství pro všechny cílové skupiny, systém podpory kariérového a profesního poradenství s vazbou na stávající aktivity.
- Podpora vyšší flexibility pracovních míst, podpora integrace zahraničních pracovníků.
- Zvyšování kvalifikace a posilování mobility pracovní síly, vytváření a implementace standardů vzdělávání pro uplatnění v oborech s vyšší přidanou hodnotou a nových oborech v souladu se Strategii chytré specializace, spolupráce s úřady práce při cílení aktivní politiky zaměstnanosti, podpora společenské odpovědnosti firem.

Synergie a komplementarita aneb bude podporováno z jiných programů a fondů:

- Zlepšení přístupu k inkluzivním a kvalitním službám v oblasti vzdělávání, odborné přípravy a celoživotního učení pomocí rozvoje infrastruktury, (IROP)
- Zlepšit přístup k zaměstnání pro všechny uchazeče o zaměstnání, zejména mladé lidi a dlouhodobě nezaměstnané a znevýhodněné skupiny na trhu práce a neaktivní osoby, podporovat samostatně výdělečné činnosti a sociální ekonomiku, (OP Z+, NPO)

Plánované typy operací

- Strategický projekt
- Tematická výzva

Indikátory:

Výsledky

- Počet podpořených učňovských příprav v malých a středních podnicích (RCR 97)
- Pracovníci malých a středních podniků, kteří dokončili další odborné vzdělávání a přípravu (podle druhu dovednosti: technické, řídicí, podnikatelské, zelené nebo jiné dovednosti) (RCR 98)
- Podíl dlouhodobě nezaměstnaných (déle než 1 rok) na celkovém počtu nezaměstnaných (SRK MSK)

Výstupy:

- RCO 209 – celkový počet účastníků
- Podíl dlouhodobě nezaměstnaných (déle než 1 rok) na celkovém počtu nezaměstnaných (SRK MSK)

Tabulka 18 – Kompetentní lidé - Strategické projekty a další typy operací

Strategický projekt	Stručný popis	Nositel	MST
Technologická a podnikatelská akademie a digitální, inovační a mediální laboratoř	Vytvoření vývojového a školicího centra pro učitele a studenty odborných předmětů SŠ v areálu bývalého dolu Hlubina.	Moravskoslezský kraj	I. pilíř
Education District	Vytvoření systému celoživotního a neformálního vzdělávání včetně demonstrace nových řešení umožňuje s cílem seznámit cílovou skupinu s procesy transformace kraje, novými technologiemi a globálními megatrendy.	Dolní oblast Vítkovice, z.s.	I. pilíř
CEPIS – Centrum podnikání, profesních a mezinárodních studií	Vybudování unikátního prostoru pro podporu vzdělávání, inovací, podnikání a prostředí umožňující propojení s aplikační sférou.	Slezská univerzita v Opavě	I. pilíř
TRAUTOM – KOMPETENCE PRO 21. STOLETÍ	Rekvalifikace osob ve výrobním a dodavatelském řetězci automobilového průmyslu.	Moravskoslezský pakt zaměstnanosti, z.s.	I. pilíř
Tematická výzva	Stručný popis	Příjemce	MST
Rekvalifikace a vzdělávání	Zvýšení kvalifikace, rekvalifikaci a usnadnění přechodu zaměstnanců či zájemců o zaměstnání z ohrožených profesí na nové kvalitnější uplatnění.	Úřad práce, agentury práce, Pakt zaměstnanosti, NNO, zaměstnavatelé	I. pilíř

2.4.4.6 Inovační ekosystém

Investice do posílení kapacity a spolupráce v oblasti výzkumu, vývoje a technologických inovací, budování inovačního ekosystému.

Cíl

Vytvořit silné jádro inovačního ekosystému funkčním propojením činností a fyzické infrastruktury univerzit, MSIC a FNO s vazbou na prioritní témata inovační strategie kraje. Silné jádro inovačního ekosystému vznikne dosažením kritické velikosti a kvality ve výzkumu, jehož výsledky budou mít vysokou aplikační relevanci a budou všemi formami komercializace přenášeny do praxe.

Cíloví příjemci

Malé, střední a velké podniky, vysoké školy, výzkumné organizace, kraj a organizace zřizované

krajem (MSIC, MSID).

Příklady podporovaných opatření

- Posílení kapacit excelentního výzkumu v klíčových prioritách chytré specializace MSK (vazba na RIS3)
- Podpora podnikového výzkumu
- Posílení sdílených kapacit podpůrných organizací a platforem (MS inovační centrum, klastrové organizace, výzkumná a technologická centra a platformy, huby, coworkingová centra aj.)
- Příprava a rozšíření kapacity nových interdisciplinárních předmětů a oborů VŠ
- Podpora transferu znalostí, komercionalizace, ověřování výsledků výzkumu a inovací a jejich uvádění na trh (zvýšení horizontální mobility podniky – výzkumné organizace – školy)
- Finanční podpora investic do vlastního vývoje a inovací, včetně podpory vlastní výzkumné a inovační infrastruktury.
- Motivační nástroje pro posílení spolupráce mezi soukromým a výzkumnými organizacemi a univerzitami (např. inovační vouchery).
- Podpora zajištění rizikového financování.
- Digitální infrastruktura pro výzkum, vývoj a spolupráci v oblasti inovací

Synergie a komplementarita aneb bude podporováno z jiných programů a fondů:

- Posílení výzkumných a inovačních kapacit a zavádění pokročilých technologií, (OP TAK)
- Využití přínosů digitalizace pro občany, podniky a vlády, (OP TAK)
- Podpora přechodu k oběhovému hospodářství, (OP TAK)

Plánované typy operací

- Strategický projekt

Indikátory:

Výsledky

- Pracovní místa vytvořená v podporovaných subjektech – inovačních (vazba na RCR 01)
- Patentové přihlášky předložené Evropskému patentovému úřadu (RCR 06)
- Podíl zaměstnanosti v high-tech oborech (SRK MSK)

Výstupy:

- RCO 01 – podporované podniky (z toho: mikropodniky, malé, střední, velké podniky)
- RCO 10 – podniky spolupracující s výzkumnými institucemi
- RCO 209 – celkový počet účastníků

Tabulka 19 – Inovační ekosystém - Strategické projekty a další typy operací

Strategický projekt	Stručný popis	Nositel	MST
REFRESH	Vybudování komplexu provázaných laboratoří k řešení technologických a společenských výzev v oblastech obnovitelné energie, environmentálních aplikací, digitalizace v duchu Průmyslu 4.0, dopravy, IT a materiálového výzkumu.	Vysoká škola Báňská – Technická univerzita Ostrava	I. pilíř
GESNET Underground LAB	Konverze černouhelného hlubinného dolu (Staříč II) a vytvoření infrastruktury umožňující realizaci základního i aplikovaného výzkumu v podzemí i na povrchu.	Vysoká škola Báňská – Technická univerzita Ostrava	I. pilíř

LERCO (Life & Environment Research Center Ostrava)	Vybudování vědeckovýzkumného hubu jako zázemí pro výzkum v biomedicínských, přírodovědných a behaviorálních oborech napříč VaV institucemi a dalšími spolupracujícími VaV i komerčními subjekty.	Ostravská univerzita	I. pilíř
T-Park Upgrade – modernizace a rozšíření technologického parku	Rozšíření kapacity a modernizace technologií v areálu MSIC. Areál bude v důsledku projektu možné koncipovat jako otevřenou živou laboratoř pro klíčové směry hospodářské transformace regionu: mobilitu, průmyslovou automatizaci, energetiku, envi-tech a health-tech.	Moravskoslezské inovační centrum	III. pilíř

2.4.4.7 Digitální a kreativní region

Investice do digitalizace, digitálních inovací a digitálního propojení, podpora kulturního a kreativního sektoru.

Cíl

Vytvářet nejlepší příklady využití ICT technologií a inovací, šetřit s jejich pomocí obyvatelům kraje čas a peníze a současně zvyšovat kvalitu prostředí, ve kterém žijeme. Zvýšit dostupnost, kvalitu a rychlost poskytovaných služeb obyvatelům prostřednictvím digitalizovaných služeb veřejné správy. Nové aplikace digitálních inovací díky aplikačním projektům mezisektorové spolupráce.

Revitalizací kulturního dědictví spojeného s hornickou a průmyslovou tradicí stimulovat nový rozvoj regionu prostřednictvím podpory kulturního a kreativního odvětví („KKO“) a to jak v oblasti formálního a neformálního vzdělávání, tak v oblasti podnikání s dopadem na celé území kraje.

Cíloví příjemci

Veřejné instituce, kraje, obce, organizace zřizované krajem, obcemi, podniky, výzkumné organizace, univerzity, školy, malé, střední a velké podniky.

Příklady podporovaných opatření

- Tvorba a elektronizace datových fondů a agendových informačních systémů veřejné správy, včetně dobudování potřebné infrastruktury
- Podpora infrastruktury a sítí s vysokým nárokem na budoucí kapacitu pro přenos dat
- Automatizace a robotizace agend a digitálních dat
- Adaptivní řízení dopravy, poskytování dopravních informací v reálném čase, rozvoj informačních a navigačních systémů
- Rozvoj digitálních kompetencí
- Vytvoření udržitelné infrastruktury (ekosystému) pro rozvoj kulturního a kreativního odvětví
- Oživování sídelních center a zvyšování atraktivity veřejného prostoru prostřednictvím kulturního a kreativního odvětví

Synergie a komplementarita aneb bude podporováno z jiných programů a fondů:

- Využití přínosů digitalizace pro občany, podniky a vlády, (IROP)
- Využití přínosů digitalizace pro občany, podniky a vlády, (OP TAK)
- Zvýšení digitálního propojení, (OP TAK)

Plánované typy operací

- Strategický projekt
- Tematická výzva
- Zjednodušené schéma

Indikátory:Výsledky

- Uživatelé nových digitálních produktů, služeb a aplikací vyvinutých podniky (RCR 12)
- Uživatelé nových veřejných digitálních služeb a aplikací (RCR 11)
- Počet pracovních míst v kulturních a kreativních odvětvích (SRK MSK)

Výstupy:

RCO 13 – digitální služby a produkty vyvinuté pro podniky

Tabulka 20 – Digitální a kreativní region - Strategické projekty a další typy operací

Strategický projekt	Stručný popis	Nositel	MST
Černá kostka – centrum digitalizace, vědy a inovací	Výstavba Moravskoslezské vědecké knihovny a vytvoření moderní vzdělávací instituce, která bude vyvíjet a aplikovat inovace v oblasti knihovnictví a smart technologií s ambicí stát se centrem digitální transformace kultury regionu a garantem uchování průmyslového dědictví kraje v digitální podobě.	Moravskoslezský kraj	I. pilíř
Koncertní sál Ostrava	Obnova budovy Domu kultury města Ostravy a přístavba Koncertního sálu s cílem vytvořit centrum kreativního průmyslu a zázemí pro Janáčkovu filharmonii v Ostravě.	Statutární město Ostrava	III. pilíř
Tematická výzva	Stručný popis	Příjemce	MST
Digitalizace	Podpora digitálních technologií, infrastruktury a digitálního ekosystému v Moravskoslezském kraji.	Kraj, obce, podnikatelské subjekty	I. pilíř
Místní transformace	Podpora projektů s transformačním dopadem na konkrétní lokalitu s vazbou na podporované oblasti FST.	Kraj, obce, podnikatelské subjekty	I. pilíř
Zjednodušené schéma	Stručný popis	Nositel	MST
Podpora kulturních a kreativních průmyslů	Podpora kreativního vzdělávání a podnikání, rozvoje kreativity a kompetencí pro znalostní ekonomiku včetně zvyšování kvality veřejného prostoru.	Moravskoslezský kraj	I. pilíř

2.4.4.8 Cirkulární ekonomika

Aktivita vedoucí k přechodu na principy oběhového hospodářství a zlepšení uplatňování hierarchie nakládání s odpady v průmyslu, posílení regionální konkurenceschopnosti.

Cíl

Podpořit investice do posílení oběhového hospodářství mimo jiné předcházením vzniku odpadů, jeho snižováním, účinným využíváním zdrojů, opětovným používáním a recyklací ve firmách a průmyslových podnicích povede jednak k pozitivním environmentálním efektům a jednak úspoře nákladů a posílení konkurenceschopnosti firem.

Cíloví příjemci

Kraj, obce, organizace zřizované krajem, obcemi, NNO, podnikatelské subjekty, výzkumné organizace.

Příklady podporovaných opatření

- Budování výzkumných a vývojových center pro oblast cirkulární ekonomiky v podnicích a výzkumných centrech
- Podpora zavádění a intenzifikaci cirkulárních postupů v průmyslových podnicích
- Financování výzkumu a vývoje v oblasti předcházení vzniku průmyslových odpadů a materiálového využití odpadů
- Investice do demonstračních a small-scale projektů realizujících výsledky VaV coby přípravy na vytvoření průmyslových kapacit
- Recyklace a odstranění industriálních hald a odkališť
- Ekologická transformace komunálního a podobného odpadu na využitelné produkty
- Budování kompetenčních a vzdělávacích center
- Cirkulární skeny v podnicích a obcích

Synergie a komplementarita aneb bude podporováno z jiných programů a fondů:

- Prevence vzniku odpadu a materiálového a energetického využití neprůmyslového odpadu (SKO, čistírenské kaly apod.), (OP ŽP)
- Izolované investice a podpora inovativních technologií (bez vazby na VaV), (OP TAK)

Plánované typy operací

- Strategický projekt
- Tematická výzva
- Zjednodušené schéma

Indikátory:

Výsledky

- Objem recyklovaného odpadu využitý jako surovina (RCR 48)
- Počet obyvatel, kteří využívají zařízení na recyklaci odpadu a systémy pro nakládání s drobným odpadem (RCR 46)
- Produkce, využití a odstranění jednotlivých druhů odpadů (SRK MSK)

Výstupy:

RCO 34 – zvýšení kapacity pro recyklaci odpadu

Tabulka 21 – Cirkulární ekonomika - Strategické projekty a další typy operací

Strategický projekt	Stručný popis	Nositel	MST
CirkArena – Circular Economy R&D Centre	Vytvoření vědecké infrastruktury, výzkumně-vývojového centra pro cirkulární ekonomiku a kompetenčního centra, v němž budou soustředěny vědecké, výzkumné a vývojové kapacity včetně systému národních referenčních laboratoří pro strategickou výzkumnou agendu centra.	MATERIÁLOVÝ A METALURGICKÝ VÝZKUM s.r.o.	I. pilíř

Výstavba závodu pro recyklaci vysloužilých letadel a využití získaného materiálu	Výstavba závodu na recyklaci vysloužilých letadel a využití získaného materiálu v areálu letiště Ostrava – Mošnov. Projektem dojde k podpoře oběhového hospodářství a snížení potřeby primárních zdrojů.	VAE CONTROLS, s. r. o.	I. pilíř
Tematická výzva	Stručný popis	Příjemce	MST
Místní transformace	Podpora projektů s transformačním dopadem na konkrétní lokalitu s vazbou na podporované oblasti FST.	Kraj, obce, podnikatelské subjekty	I. pilíř
Zjednodušené schéma	Stručný popis	Nositel	MST
Cirkulární voucher	Cirkulární skeny zaměřené na analýzu stávajícího stavu z evidenčních a svozových dat obcí apod. a následná příprava změnového projektu.	Moravskoslezský kraj	I. pilíř
Podpora přípravy projektové dokumentace	Podpora přípravy projektů obcí směřujících do oblastí ve vazbě na podporovaná témata Fondu pro spravedlivou transformaci – cirkulární ekonomika, čistá energie, revitalizace území a sociální infrastruktura.	Moravskoslezský kraj	I. pilíř

2.4.4.1 Územní řešení

Pro zacílení intervence a prostředků do konkrétního území, které je nejvíce postiženo útlumem těžby a ekonomickou transformací, je žádoucí využít tzv. územní řešení.

Prakticky to znamená, že si zástupci předem definovaného území navrhnou soubor provázaných, synergických či komplementárních projektů, které budou v průběhu programového období 2021-2027 (2029) realizovat. Vycházejí přitom z témat (programů), která jsou podporována z Fondu pro spravedlivou transformaci a zároveň se řídí strategií pro dané území.

Cíl územního řešení

Cíle vychází ze široce přijaté Koncepce rozvoje Pohornické krajiny do roku 2030. Primárně Koncepce řeší zprostřednění krajiny a vytvoření podmínek pro kvalitativní změny v území, které bylo v minulosti více či méně postiženo těžbou. Širším cílem je návrh a posouzení možného dalšího rozvoje regionu a příprava podmínek pro nové využití území

2.4.4.1.1 POHO KARVINSKO 2030

Nositel: Moravskoslezský kraj, MSID a. s.

Potřeba

Resocializace území pohornické krajiny (POHO2030) po ukončení těžby, jeho přeměna na ekonomicky aktivní a pro veřejnost atraktivní území v souladu s rozvojovými záměry obcí, měst a dalších významných

aktérů v území.

2.4.4.1.2 POHO JIH

Nositel

Moravskoslezský kraj, MSID a. s.

Potřeba

Resocializace krajiny poznamenané aktivní těžbou černého uhlí na dole Útlum – Jih (bývalý Důl Paskov) a nezprovozněným dolem Frenštát, který byl po dlouhá desetiletí udržován v tzv. konzervačním režimu. Obě tyto lokality se vyrovnávají s negativními aspekty těžebního průmyslu a s novými požadavky vyplývajícími z procesu transformace regionu.

2.4.4.1 *Sítové řešení*

Pro zacílení intervence a prostředků do konkrétní oblasti, která se pojí s útlumem těžby a transformací regionu, lze využít jako typ operace sítové řešení.

Sítové řešení odkazuje k předem definovanému výrobnímu procesu, systému či síti, v rámci nichž jsou definovány jednotlivé části, přičemž každá část může mít jiného nositele. Pro některé intervence nemusí být dokonce konkrétní nositele známi a je možné v určitých aktivitách tohoto systému soutěžit například o nejlepší možné řešení.

2.4.4.1.1 Vodíkové údolí Moravskoslezského kraje

Nositel

Moravskoslezský kraj

Alokace

1 000 000 000 Kč

Potřeba

Moravskoslezský kraj ve své ambici celkové dekarbonizace regionu jako reakci na své průmyslového dědictví pokládá vodík a vodíkové technologie za jedny z klíčových prvků k naplnění procesu své celkové tranzice.

2.4.5 Metodika pro hodnocení potenciálně strategických projektů:

Vzhledem k tomu, že je potřebné posuzovat a srovnávat jednotlivé typové aktivity v rámci regionů a napříč všemi regiony z hlediska připravenosti, je dále uveden návrh postupu hodnocení výběru potenciálně strategických projektů. Součástí hodnocení je také posouzení souladu s nařízením o FST a také překryvů plánovaných intervencí OPST s dalšími finančními zdroji pro období 2021 - 2027. Níže je uveden pouze základní rámec přístupu k hodnocení strategických projektů – podrobnější popis včetně formulace jednotlivých hodnotících kritérií lze nalézt v samostatné Metodice pro sběr dat a přístup ke strategickým projektům v Plánu spravedlivé územní transformace (PSÚT).

Na základě této Metodiky se došlo k předběžnému posuzování Strategických projektů typových aktivit dle níže uvedených kritérií. Postup hodnocení lze rozdělit do několika fází:

- Veřejná výzva k předkládání potenciálně strategických projektů
- Fáze 0 - Vstupní posouzení (soulad s podporovanými aktivitami nařízení k FST, zohlednění časového hlediska/připravenosti);
- Fáze 1 - Identifikace potenciálně strategického projektu (na základě kritérií strategických projektů definovaných strategií RE:START; vyjádření se k souladu s kritérii takto definovaného strategického projektu);
- Fáze 2 - Odborné posouzení (hodnotí se kritéria transformačního potenciálu projektu na základě informací z pre-feasibility study);
- Fáze 3 - Pracovní skupiny RSK - hodnocení projektu v pracovních skupinách RSK rozšířených o tripartitu;
- Fáze 4 - Projednávání doporučení pracovních skupin v RSK rozšířených o členy tripartity, definování strategických projektů pro PSÚT (viz dále);

2.4.5.1 Fáze 0 - Vstupní posouzení:

- soulad se specifickým cílem FST dle čl. 2, podporovanými oblastmi dle článku 8 Nařízení FST a vyloučení nezpůsobilých opatření dle článku 9 (ANO/NE)
- ověření překryvů s jednotlivými programy podpory z EU fondů a Modernizačním fondem, případně identifikace potenciálního využití II. nebo III. pilíře Mechanismu pro spravedlivou transformaci či jiného vhodného zdroje financování, tj. rozčlenění námětů projektů na Strategické projekty a projekty a aktivity sloužící pro přípravu vhodných grantových schémat či oblastí podpory a pro jejich předběžně zacílení. Dále proběhne také pro ověření čerpání prostředků z OPST v souladu s pravidly danými pro čerpání fondů EU.

Samostatně bude sledováno také časové hledisko, zda je předkladatel schopen včas realizovat projekt a čerpat prostředky z OPST. Stav připravenosti není přímo součástí hodnocení projektu, tj. nízká připravenost projekt nevyklučuje.

2.4.5.2 Fáze – 1 – Identifikace strategického projektu

V této fázi se jedná o vylučující sadu kritérií systémem ANO/NE – projekt musí splnit všechna kritéria, aby mohl být prohlášen za strategický. Ve fázi před vyhlášením výzvy se tento postup týká předběžného posouzení již získaných podnětů a záměr z území.

Postup ve fázi 1 vychází z navržených schémat procesu posuzování projektů v jednotlivých krajích. Kritéria jsou následující:

- **Významný dopad** či **potenciál změny v místě realizace projektu** nebo **na větším území kraje** - Strategický projekt musí mít dopad či je identifikován potenciál změny na větším území v místě realizace projektu nebo na větším území kraje. Tyto dopady musí být přímé nebo nepřímé, nikoli zprostředkované³⁵. Musí být možné popsat a rámcově kvantifikovat cílové skupiny, které budou mít z projektu užitek.
- **Soulad se strategiemi regionálního rozvoje a RIS3 dotčených krajů** nebo **Strategií RE:START** - Strategický projekt cílí ke konkrétním cílům strategií rozvoje a RIS3 dotčených krajů či Strategického rámce hospodářské restrukturalizace Ústeckého kraje, Moravskoslezského a Karlovarského. Příspěvek ke konkrétnímu cíli musí být uveden pokud možno kvantifikovaným způsobem a musí zohledňovat logiku strategických dokumentů.
- **Vznik nových nebo udržení stávajících pracovních míst** anebo **zvyšování kvalifikace a vzdělanosti** **nebo pozitivní vliv na ochranu klimatu** - Strategický projekt musí generovat nová pracovní místa či pomoci se zachováním stávajících, které by bez investice zanikly, nebo musí mít přímý nebo nepřímý účinek na zaměstnanost a zvýšení vzdělanosti v kraji (v preferovaných odvětvích), případně musí pozitivně přispívat k adaptačním a/nebo mitigačním opatřením k ochraně klimatu.
- **Jasný nositel** - Strategický projekt má jasně definovaného nositele a jsou známi také partneři projektu.
- **Finanční hranice** – **Odhad minimálních celkových nákladů** strategického investičního projektu by měl být 200 mil. Kč, v případě neinvestičního projektu 50 mil. Kč.

2.4.5.3 Fáze 2 – odborné hodnocení³⁶

Na základě zpracované **předběžné studie proveditelnosti** (pre-feasibility study) bude projekt posuzován ve třech samostatných oblastech:

- **transformační potenciál**, který ukazuje schopnost předkladatele prostřednictvím projektu přispět k socio-ekonomické transformaci regionu;
- **proveditelnost projektu**, která ukazuje, zda se dá projekt skutečně realizovat;
- **vliv na životní prostředí**, který zjišťuje, zda projekt neohroží životní prostředí.

Proveditelnost projektu bude posuzována podle následujících dílčích kritérií:

- **Realizovatelnost projektu** - jasný a proveditelný plán realizace, milníky (fyzické a finanční) pro monitorování implementace, indikátory výstupu a dopadu pro hodnocení přínosu projektu, zralost projektu – stav přípravy
- **Institucionální kapacita nositele projektu** - technická kapacita, právní kapacita, finanční kapacita, administrativní a řídicí kapacita nositele
- **Technická (metodologická) proveditelnost projektu** - adekvátnost technického řešení ve vztahu k cíli projektu, technická schopnost dosáhnout plánovaných výsledků, technické řešení na úrovni "best available", soulad s platnými normami a předpisy, pro neinvestiční projekty popis metodického postupu/metodika řešení projektu

³⁵ **Přímé dopady** vytváření/zachování pracovních, rozvoj nových oborů či oblastí výzkumu a vývoje ve vazbě na proces transformace energetiky, vznik a tvorba nových oborů a oblast ve vazbě na nové technologie. **Nepřímé dopady** revitalizace území dotčená těžbou, průmyslovou činností, rozvoj nových oborů a oblastí rozvoje s nepřímou vazbou na proces transformace energetiky (nové služby, kreativní průmyslu atp.) **Zprostředkované dopady** podpora aktivity směřující k diverzifikace oblastí podnikání, nových služeb v sektorech mající potenciál vytváření pracovních míst, či realizaci projektů veřejného zájmu.

³⁶ Zvážit do pracovních skupin či jako nezávislé těleso posouzení přímo v rámci spolupráce s EIB/JASPERS.

- Ekonomická proveditelnost – analýza poptávky, finanční analýza, ekonomická analýza
- Řízení rizik – správně definovaná a ohodnocená rizika, způsob eliminace rizik

Vliv na životní prostředí bude hodnocen podle níže uvedené přílohy Nařízení. Posouzení věcné správnosti hodnocení zajistí MŽP. Jedná se o šest kritérií k ověření splnění principu „do no significant harm“ - nezpůsobit významné škody na životním prostředí ve smyslu čl. 17 nařízení 2020/852. Tyto potenciální škody jsou hodnoceny ve vztahu k cílům v oblasti mitigace a adaptace na změnu klimatu, nakládání s vodou, oběhového hospodářství, znečištění a biodiverzity (vylučovací kritérium ano/podmínečně ano/ne/).

Pro posouzení slouží příloha č. 6.6 kritéria DNSH včetně přiloženého kontrolního listu, který budou muset vyplnit všichni předkladatelé předběžných studií proveditelnosti (pre-feasibility study).

2.4.5.4 Fáze 3 – Pracovní skupiny RSK

Pracovní skupiny RSK projednávají výstupy z odborného hodnocení a vydávají doporučující stanovisko pro RSK o zařazení projektů do PSÚT. Pracovní skupiny RSK doplněné o zástupce MMR a MŽP jako stálých hostů těchto skupin se zabývají posuzováním strategických projektů také z hlediska překryvů podporovatelnosti z OP ST s jinými finančními zdroji a nástroji. Z důvodu urychlení projednání ve fázi č. 4 doporučuje se zařadit do pracovních skupin také zástupce tripartity. Role RSK a celkový hodnotící proces jsou popsány v přílohách Metodiky. V této části dokumentu je uveden pouze obecný popis procesu hodnocení strategických projektů.

2.4.5.5 Fáze 4 – Projednávání doporučení pracovních skupin v RSK rozšířené o členy tripartity, definování strategických projektů pro PSÚT

Po validaci dojde k vytvoření seznamu strategických projektů a jeho předání k projednání a schválení do RSK rozšířené o členy tripartity. Na základě tohoto projednání bude seznam strategických projektů předán do poslední fáze hodnocení a výběru strategických projektů.

Seznam strategických projektů bude také projednán v rámci Transformační platformy. Následně dojde k zanesení strategického projektu do PSÚT/OPST a spolu s ním budou strategické projekty předloženy vládě ČR ke schválení. Následně bude PSÚT i OPST předložen ke schválení Evropské komisi.

2.4.6 Výčet příkladů operací a podniků jiných než MSP

Odkaz: čl. 7 odst. 2 písm. h)

*Vyplnit pouze v případě, pokud jsou podporovány produktivní investice do jiných než malých a středních podniků:
– indikativní seznam těchto operací a podniků a u všech z nich odůvodnění nezbytnosti této podpory prostřednictvím analýzy nedostatků, z níž vyplývá, že očekávané ztráty pracovních míst by překročily očekávaný počet pracovních míst vytvořených bez investic*

Vysvětlení: s ohledem na upřesnění požadavků EK k problematice dokládání analýzy pracovních míst z konce února 2021, došlo k definování základního rámce této analýzy a dochází k revizi

předložených záměrů velkých podniků v oblasti produktivních investic a také probíhá jejich revize z pohledu uplatnění velké většiny z nich v rámci Modernizačního fondu. V současné době tak není možné uvést relevantní seznam s ohledem na jeho aktualizaci. Tato část plánu bude průběžně aktualizována v průběhu období dubna 2021. Cílem je, aby každá produktivní investice, která bude součástí plánu, byla podložena odpovídající analýzou pracovních míst.

Hospodářství všech tří strukturálně postižených / uhelných regionů České republiky je dlouhodobě úzce provázáno s aktivitou a prosperitou tzv. velkých podniků. Jedná se především o podniky působící v odvětvích těžby, energetiky, chemie, hutnictví, ocelářství a v dalších oborech, které jsou energeticky náročné. Role těchto velkých podniků v procesu transformace je mimořádně významná, a to jak z hlediska ohrožení počtu pracovních míst, k jejichž ztrátě by v důsledku útlumu těžby a využívání uhlí mohlo dojít, tak z pohledu potenciálních ekonomických a (pro stát) daňových ztrát. Je proto zcela nezbytné počítat s velkými podniky tohoto typu jako se samozřejmou součástí transformačních procesů. Tyto podniky by se měly na transformačních procesech přímo a aktivně podílet. Níže je uveden indikativní a neúplný výčet projektových aktivit, které uvažují tyto podniky k realizaci s využitím prostředků FST. Neúplnost výčtu je dána mj. časovým hlediskem, kdy řada transformačních projektů velkých podniků není v tuto chvíli známa, mj. s ohledem na dynamičnost změn a důsledky vyšších cílů ve snižování emisí skleníkových plynů, které ohlásila Evropská komise.

Uvedení jednotlivých typů operací a podniků nezakládá budoucí jistotu jejich podpory v rámci implementace Fondu pro spravedlivou transformaci v ČR. Zároveň nijak neomezuje možnosti budoucí podpory operací a podniků jiných než MSP, pokud přinesou užitek, a to i v případě, že nejsou v tomto materiálu obsaženy.

2.4.7 Analýza pracovních míst definující oprávněnost uvedených operací velkých podniků

Pokud jsou jako strategické předkládány projekty velkých firem, musí být provedena analýza dopadů na pracovní trh, a to způsobem uvedeným níže.

Podpora produktivních investic a tedy podpora velkých podniků z Operačního programu Spravedlivá transformace („OP ST“) musí být náležitě odůvodněna v příslušném Plánu spravedlivé územní transformace („PSÚT“), a to prostřednictvím analýzy dopadů realizace produktivní investice na trh práce. Toto je podmínka vyplývající z evropského nařízení zřizujícího Fond pro spravedlivou transformaci („FST“), který má zmírnit dopady ukončování těžby uhlí, výroby energie z uhlí a další dopady transformace ekonomiky uhelných regionů.

K čemu analýza slouží?

Co je produktivní investice?

Co musí analýza obsahovat?

S kým bude projednávána?

Produktivní investice přispějí k transformaci na klimaticky neutrální hospodářství a jsou nezbytné pro zmírnění ztrát pracovních míst v důsledku transformace tím, že vytvoří nebo ochrání významný počet pracovních míst. Jedná se o investice do fixního kapitálu nebo nehmotných aktiv podniků za účelem výroby zboží nebo poskytování služeb, čímž přispějí k tvorbě hrubého kapitálu a k zaměstnanosti.

Analýza potvrzuje, že bez podpory produktivních investic by očekávané ztráty pracovních míst překročily očekávaný počet vytvořených či zachovaných pracovních míst.

Zároveň prokazuje, že tuto investici s vytvořením předpokládaných pracovních míst nelze realizovat na úrovni malých a středních podniků.

Analýza bude předána ministerstvům koordinujícím přípravu OP ST (Ministerstvo pro místní rozvoj a Ministerstvo životního prostředí) a následně veřejně projednávána s Transformační platformou sdružující socio-ekonomické partnery, ministerstva a zástupce uhelných regionů.

Následně bude představena Evropské komisi. Po potvrzení podpory dané investice ze strany Evropské komise bude projekt zapsán do PSÚT, a bude tedy způsobilý k získání podpory z OP ST. Nositelé předložením analýzy souhlasí s veřejným projednáváním investice.

Analýza musí **věrohodně prokazovat**, že dojde ke tvorbě/zachování většího počtu pracovních míst, než kolik by zaniklo v případě absence investice. Tj. je nutné prokázat, že např. na úrovni malých a středních podniků neexistuje předpoklad, že by – např. vzhledem k investiční náročnosti či k zaměření projektu – takovou investici byly schopny realizovat a nevytvořily by investicí předpokládaná pracovní místa apod. Na analýzu je potřeba nahlížet z hlediska pracovního trhu, nejen z hlediska jednoho velkého podniku samotného.

Doporučeným základem jsou statistická data zpracovaná prediktivním modelem Kompas. Dále se bude vycházet z dostupných aktuálních regionálních analýz trhu práce zveřejňovaných příslušnými Úřady práce ČR.

V popisu investice je třeba nejlépe tabulkovou formou zodpovědět následující otázky:

Na co má produktivní investice vliv	Stručná charakteristika
1) Kolik pracovních míst vytvoří produktivní investice?	Definovat předpokládané odvětví, ve kterém dojde k tvorbě pracovních míst ve vazbě na existující statistiky trhu práce a rámcový odhad předpokládaného počtu vytvořených pracovních míst (struktura zaměstnanců, vzdělání, typová pracovní místa, požadavky na kvalifikaci).
2) Co se stane s trhem, pokud produktivní investice nebude realizována? (Např. Je investice zásadní pro fungování celého trhu,	Jedná se o pracovní místa v daném sektoru/oboru či skupině oborů související s předmětem

umožní vznik či rozvoj malých a středních podniků, které budou navázány na produktivní investici velkého podniku? atd.)	produktivní investice s přihlédnutím k širšímu kontextu trhu budoucí produktivní investice.
3) Jaké jsou cíle dané investice?	Co má přinést danému regionu/odvětví a co způsobí z hlediska transformace. Existují alternativy dané investice? Kdo jiný by mohl podobnou investici realizovat či realizovat investice jiné, které by vedly k věcně a kvalitativně podobným výsledkům.
4) Shrnutí významných socioekonomických dopadů produktivní investice.	

Veškerá použitá data je třeba doložit odkazy na zdroje dat (pokud je to relevantní).

Z výše uvedeného je zřejmé, že podmínky nejsou zcela triviální a nebude jednoduché prokázat nezbytnost investice a rovněž nezbytnost podpory z Operačního programu Spravedlivá transformace.

Důležité je dodat, že tyto podmínky platí **jen pro produktivní investice**. Pokud se jednat např. o investici do výzkumu, rekvalifikace pro pracovníky podniku apod., nejde o produktivní investici.

Odkaz: čl. 11 odst. 2 písm. i)

Vyplnit pouze v případě, že jsou podporovány investice k dosažení snížení emisí skleníkových plynů z činností uvedených v příloze I směrnice 2003/87/ES:

–seznam operací, které mají být podpořeny, a odůvodnění, že přispějí k transformaci na klimaticky neutrální ekonomiku a povedou k podstatnému snížení emisí skleníkových plynů nad rámec příslušných referenčních hodnot používaných pro přidělování bezplatných povolenek podle směrnice 2003/87/ES a že jsou nezbytné k ochraně významného počtu pracovních míst

Odkaz: čl. 11 odst. 2 písm. j)

– synergie a doplňkovost plánovaných operací s **dalšími** programy v rámci cíle Investice pro zaměstnanost a růst (podpora procesu transformace), dalšími finančními nástroji (fond Unie pro modernizaci obchodu s emisemi) a dalšími pilíři mechanismu pro spravedlivou transformaci (zvláštní režim v rámci programu InvestEU a úvěrový nástroj pro veřejný sektor zřízený s Evropskou investiční bankou) na pokrytí zjištěných investičních potřeb

2.5 Ukazatele výstupů nebo výsledků pro jednotlivé programy

Odkaz: čl. 12 odst. 1

Vyplnit pouze v případě, že se počítá s ukazateli pro jednotlivé programy:

– odůvodnění nezbytnosti ukazatelů výstupů nebo výsledků pro jednotlivé programy na základě typů plánovaných operací

Okomentoval(a): [SM2]: Aktuálně probíhá definování ukazatelů výsledků a výstupů, v rámci programů v jednotlivých Priorit regionů – následně bude promítnuto do této tabulky

Tabulka 22 – souhrnná tabulka ukazatelů

Tabulka 1. Ukazatele výstupů text uvnitř se částečně liší od českého překladu					
Specifický cíl	ID [5]	Ukazatel [255]	Měrná jednotka	Milník (2024)	Cíl (2029)

Tabulka 2. Ukazatele výsledků									
Specifický cíl	ID [5]	Ukazatel [255]	Měrná jednotka	Základní nebo referenční hodnota	Referenční rok	Cíl (2029)	Zdroj údajů [200]	Poznámky [200]	
		RCR 01 pracovní místa vytvořená v podporovaných subjektech							
		RCR 02 soukromé investice ve srovnatelné výši jako podpora z veřejných zdrojů (z toho: granty, finanční nástroje)							
		RCR 11 uživatelé nových veřejných digitálních služeb a aplikací							
		RCR 12 uživatelé nových digitálních produktů, služeb a aplikací vyvinutých podniky							
		RCR 17 tři roky staré podniky přežívající na trhu							
		RCR 29 odhadované emise skleníkových plynů z činností uvedených v příloze I směrnice 2003/87/ES v podporovaných podnicích							
		RCR 31 celkové množství vyrobené energie z obnovitelných zdrojů (z toho: elektřina, teplo)							
		RCR 98 pracovníci malých a středních podniků, kteří dokončili další odborné vzdělávání a přípravu (podle druhu dovednosti: technické, řídicí, podnikatelské, zelené nebo jiné dovednosti)							

3. Řídicí mechanismus

Odkaz: čl. 11 odst. 2 písm. f

3.1 Partnerství

- Způsob zapojení partnerů do přípravy, provádění, sledování a hodnocení územních plánů spravedlivé transformace,
- výsledky veřejné konzultace.

Pro zpracování a koordinaci zpracování Plánu územní transformace ČR byl stanoven přípravný tým PSÚT, který metodicky vede MMR.

Obrázek 5 - schéma zapojení partnerů do přípravy PSÚT

Steering committee je sestaven ze zástupců EK, resortů a dotčených krajů. V jeho působnosti je koordinace činností v souladu s nařízením k FST a souvisejícími dokumenty a koordinace poskytování technické asistence.

Přípravný tým je složen ze zástupců krajů, resortů, ÚV ČR. Koordinuje aktivity v regionech, promítá výstupy z aktivit v regionech do PSÚT, koordinuje součinnost resortů a regionů a výstupů z „Transformační platformy“, finalizuje podklady pro vládu ČR, provazuje výstupy z regionů s platnou legislativou, provazuje OP ST s ŘO operačních programů v novém programovém období.

Byla rovněž vytvořena „Transformační platforma“, složená ze zástupců resortů a regionálních partnerů z řad NNO, firem, samosprávy, zástupců krajů. Platforma definuje očekávání partnerů od transformačního procesu, aktivity vedoucí k naplnění cílů transformace, aktivizuje dění v území, sleduje vývoj typových aktivit v čase.

Klíčová je role regionálních stakeholderů/partnerů.

Souběžně s transformační platformou je příprava programu řešena prostřednictvím tematických pracovních skupin, kterých se účastní zástupci jednotlivých resortů a zástupci krajů. Zřízeny jsou tyto pracovní skupiny:

1. Podnikání, výzkum, digitalizace;
2. Energetické úspory, obnovitelné zdroje energie, doprava;
3. Oběhové hospodářství, rekultivace;
4. Zaměstnanost.

Tímto dvoustupňovým projednáváním je zajištěno, že v žádné oblasti nejsou vynechány relevantní partneři a všichni mají možnost uplatnit své připomínky. V návaznosti na připomínky a podněty od členů platformy dále probíhají bilaterální jednání s řídicími orgány jiných programů a dalšími partnery.

Kromě toho se princip partnerství uplatňuje i na úrovni krajů při přípravě plánu spravedlivé územní transformace. Kraje musí zajistit dostatečně transparentní zapojení všech relevantních aktérů v území do přípravy plánů a návrhů vhodných opatření k zařazení do podpory z Operačního programu Spravedlivá transformace.

Po schválení programu bude transformační platforma přeměněna na monitorovací výbor operačního programu a bude plnit všechny funkce vyplývající z nařízení k FST.

Jednotlivé kroky přípravy Plánu jsou veřejně prezentovány na specifickém webu MMR, dále také prostřednictvím veřejně přístupných workshopů a seminářů zaměřených tematicky dle potenciálních cílových skupin (obce, MSP, NNO) dále skrze vystoupení v rámci odborných platform (výzkumných, vzdělávacích) a zaměřených na různé aktéry působící v regionech. Připomínky a podněty z těchto jednání se zapracovávají do finální podoby plánu, případně se diskutují jiné možnosti podpory témat nespádajících mezi podporované aktivity definované nařízením k FST.

3.2.Sledování a hodnocení

– Plánovaná opatření pro sledování a hodnocení, včetně ukazatelů pro měření schopnosti plánu dosáhnout jeho cílů

V rámci připravovaného návrhu typových operací v rámci priorit krajů jsou také definovány základní indikátory a ukazatele, které budou sloužit pro vyhodnocování jednotlivých specifických cílů.

Důležitým aspektem bude volba odpovídajících výsledkových indikátorů, které umožní sledování účinku nastavených intervencí včetně definování výchozích a cílových hodnot těchto indikátorů. Tato sada indikátorů bude provázána s indikátory výstupu. Kdy se jedná o indikátory charakterizující činnosti jednotlivých projektů. **Výstupové indikátory je nutné sledovat z projektové úrovně a musí mít vazbu na indikátory výsledku,** které měří výsledky prováděných opatření a aktivit.

Tyto ukazatele v souladu s návrhy budou po konzultaci s EK a poskytovaným poradenstvím pro přípravu plánů doplněny o návrhy změnových/kontextových ukazatelů, které budou využity pro hodnocení vývoje regionů v průběhu implementace PSÚT.

Klíčové je nastavení odpovídající sady indikátorů a ukazatelů. Základním prvkem budou kvantitativní indikátory zaměřené na sledování realizace jednotlivých projektů (m², vytvořená pracovní místa atp.) a k nim přiměřeně nastavené kvalitativní ukazatele, které budou sloužit pro průběžné hodnocení transformačního procesu. Základní indikátory budou vycházet z definovaných

ukazatelů výstupů a výsledků pro Fond pro spravedlivou transformaci.

Tyto indikátory budou doplněny o statistické (kontextové) indikátory, které jsou vhodné pro sledování stavu národní či regionální situace, nikoliv aktuálních stavů věcného plnění programu. Z pohledu řízení implementace nejsou u kontextových indikátorů stanovovány cílové hodnoty a současně nejsou použity ani jako věcné milníky, neboť na jejich vývoj mají vliv i jiné faktory než realizace dané intervence, tj. u těchto ukazatelů nelze hodnotit čistý efekt intervencí. Při jejich využití ve vazbě na výsledkové indikátory bude nutné brát v úvahu zpoždění statistických údajů a z toho plynoucí omezení jejich využití při pravidelných hodnocení.

V rámci definovaných specifických cílů bude pravidelně v souladu s budoucím nastavení OP ST sledováno naplňování nastavených ukazatelů výstupů a výsledků. Na jejich základě bude sledována efektivita jednotlivých intervencí. Cílem této evaluace bude vyhodnocovat, jak probíhá realizace navržených intervencí v regionech, ale také celkové naplňování cílů transformace uhelných regionů. Dalším cílem nastaveného systému sledování a hodnocení bude také sledování časových milníků spojených s vícezdrojovým financováním FST, tj. s využitím prostředků z NEXTGENEU a VFR.

Jsou plánována tato opatření:

- Pravidelné roční vyhodnocení sledovaných ukazatelů
- Pravidelné hodnocení stavu procesu transformace, které doplní monitoring indikátorů výsledků a výstupů.
- Příprava podkladů pro následnou evaluaci s cílem přispět ke zlepšení implementace OP ST. Cílem evaluace bude vyhodnocení nastavení PSÚT a definované intervenční logiky ve vazbě na stanovené cíle PSÚT.

Hodnocení PSÚT jako takového je úzce provázáno s implementací OPST. Naplňování plánu a jeho typových plánovaných operací bude probíhat skrze monitoring a vyhodnocování výsledků jednotlivých výzev, projektů a následně na úrovni specifických cílů a jednotlivých programů definovaných v rámci Priorit jednotlivých krajů. Vstupy pro toto hodnocení budou z monitorovacího systému pro období 2021+ společnému pro všechny operační programy včetně OP ST.

3.3. Subjekt(y) koordinace a sledování

Subjekt nebo subjekty odpovědné za koordinaci a sledování provádění plánu a jejich úkoly

Přípravu PSÚT zajišťuje **Ministerstvo pro místní rozvoj**, které zabezpečuje projednávání Plánu v rámci Transformační platformy. Dále koordinuje přípravu seminářů a workshopů v regionech i na národní úrovni.

MMR dále sleduje plnění harmonogramu dokončení jednotlivých fází Plánu. Ve spolupráci s RSK jednotlivých regionů koordinuje aktivity směřující k definování indikativních seznamů produktivních investic jiných než MSP, dále také přípravu a hodnocení strategických projektů.

MMR svolává Přípravný tým PSÚT a připravuje podklady pro jeho jednání. Dále také zajišťuje koordinaci činností Transformační platformy, zajišťuje připomínkování materiálů spojených s přípravou PSÚT skrze tuto platformu a zajišťuje vypořádání připomínek členů platformy.

MMR dále průběžně komunikuje v rámci poskytované technické asistence (dle jen „TA“), získané v rámci SRSP od EK, na přípravu PSÚT, zapracovává do procesu přípravy plánu podněty a připomínky ze strany TA. Tyto podněty dále promítá do diskuze v rámci regionů.

Rídícím orgánem Operačního programu Spravedlivá transformace je **Ministerstvo životního**

prostředí. MŽP koordinuje činnost tematických pracovních skupin, které projednávají možné překryvy s ostatními operačními programy.

Ministerstvo životního prostředí část úkonů deleguje na zprostředkující subjekt, obdobně jako je tomu v případě Operačního programu Životní prostředí. Jedná se zejména o činnosti spojené s administrací jednotlivých projektů, průběžnou prací s jednotlivými příjemci podpory apod.

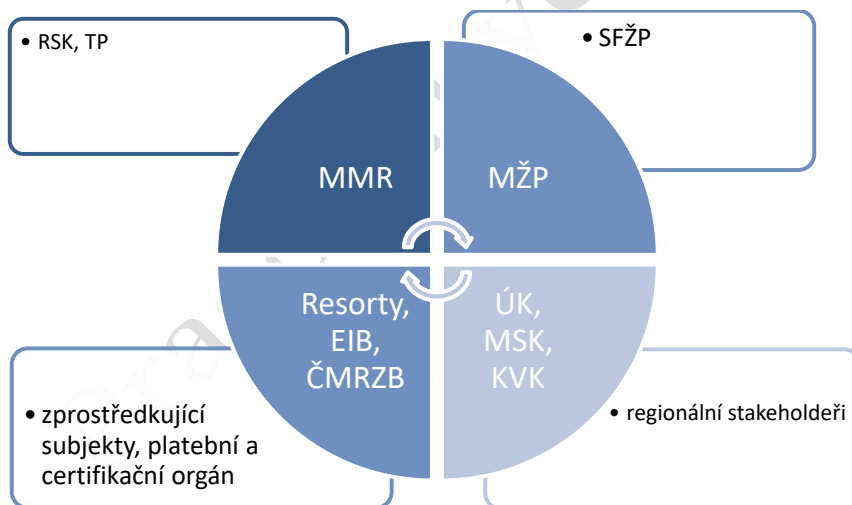
Zprostředkujícím subjektem bude **Státní fond životního prostředí ČR**, který má zkušenosti s administrací Operačního programu Životní prostředí, národních dotačních titulů a nově s administrací Modernizačního fondu.

Ministerstvo životního prostředí bude ve **spolupráci Ministerstvem pro místní rozvoj a regiony** v pravidelných intervalech sledovat naplňování cílů PSÚT a min. 1x ročně od spuštění OP ST provádět případnou aktualizaci Plánu s ohledem na naplňování stanovených milníků.

Do průběžného vyhodnocování a sledování naplňování cílů PSÚT budou skrze RSK jednotlivých krajů zapojeny také dotčené regiony, které tak budou průběžně participovat na implementaci PSÚT.

Zapojení ostatních ministerstev do implementace se předpokládá na úrovni přípravy podrobných podmínek podpory, výzev nebo při samotném hodnocení projektů. Na vykonávání těchto činností bude zapojeným resortům uvolněna část technické pomoci operačního programu. Dále se také do implementace budou zapojeny přímo také samotné kraje jako nositelé grantových schémat typu tzv. kotlíkových dotací a případně také jako zprostředkující subjekty finančních nástrojů ve spolupráci s ČMRZB či EIB.

Obrázek 6 – schéma zapojení subjektů do implementace a vyhodnocování

4. Seznam tabulek

Tabulka 1 – stanovení cílů transformace.....	6
Tabulka 2 - Celkový index dle pořadí krajů.....	16
Tabulka 3 - <i>Přehled cílů snížení emisí skleníkových plynů (v porovnání s rokem 2005)</i>	26
Tabulka 4 - <i>Přehled cílů v oblasti OZE (podíl OZE na hrubé konečné spotřebě)</i>	26
Tabulka 5 - <i>Přehled cílů v oblasti energetické účinnosti</i>	26
Tabulka 6 – Klíčové oblasti z měn v národní RIS3 strategii.....	29
Tabulka 7 - vazba podporovaných aktivit na RIS 3 strategii Moravskoslezského kraje.....	32
Tabulka 8 – vazba podporovaných aktivit na RIS 3 strategii Ústeckého kraje.....	35
Tabulka 9 - vazba podporovaných aktivit na RIS 3 strategii Karlovarského kraje.....	39
Tabulka 10 – strategické dokumenty na celostátní úrovni.....	42
Tabulka 11 – strategické dokumenty na regionální úrovni.....	43
Tabulka 12 - Rozdělení alokace FST.....	47
Tabulka 13 - Předpokládané rozdělení alokace mezi Programy (mimo strategické projekty).....	70
Tabulka 14 - Nová energie - Strategické projekty a další typy operací.....	89
Tabulka 15 – Nové využití území - Strategické projekty a další typy operací.....	91
Tabulka 16 – Zelený průmysl - Strategické projekty a další typy operací.....	93
Tabulka 17 – Nové podnikání - Strategické projekty a další typy operací.....	95
Tabulka 18 – Kompetentní lidé - Strategické projekty a další typy operací.....	97
Tabulka 19 – Inovační ekosystém - Strategické projekty a další typy operací.....	98
Tabulka 20 – Digitální a kreativní region - Strategické projekty a další typy operací.....	100
Tabulka 21 – Cirkulární ekonomika - Strategické projekty a další typy operací.....	101
Tabulka 22 – souhrnná tabulka ukazatelů.....	110

5. Seznam obrázků

Obrázek 1 – schéma členění podporovaných aktivit v PSÚT.....	47
Obrázek 2 - Schéma předpokládaného procesu přípravy PSÚT:.....	48
Obrázek 3 - Tematické oblasti zájmu Ústeckého kraje v rámci FST.....	49
Obrázek 4 – Tematické programy Moravskoslezského kraje v rámci FST.....	88
Obrázek 5 - schéma zapojení partnerů do přípravy PSÚT.....	112
Obrázek 6 – schéma zapojení subjektů do implementace a vyhodnocování.....	115

6. Seznam příloh

- 5.1 Transformační plány regionů**
- 5.2 Indikativní seznam produktivních investic**
- 5.3 Seznamy strategických projektů**

Pracovní verze 1.7